Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

ALp(LK)2466

This weekly newspaper was mailed on Tuesday, July 3, 2001

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (2678) 2001 LIEPA-JULY 3 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD. MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3 CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Valstybės dieną minint

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, buvo priimtas įstatymas liepos 6-tąją skelbti Valstybės diena ir ją atitinkamai švęsti. Pasirinktoji data siejama su karūnavimu Mindaugo, kuris suvienijęs Lietuvos žemes ir davęs pradžią Lietuvos valstybei.

KARALIUS Mindaugas yra laikomas žymiu valstybininku, sumaniu Lietuvos valstybės kūrėju nuo pat XIII šimtmečio iki paskutiniųjų laikų. Tai patvirtina ir tas faktas, kad 1918 m. Lietuvos tarybai svarstant galimybę tapti monarchija, numatytam karaliui Urachui buvo siūlomas Mindaugo II vardas. Šių dienų Lietuvoje Valstybės dienos įvedimas turi ypatingą reikšmę. Po penkiasdešimt metų "respublikinio" gyvenimo, tikriau okupacijos, valstybės bei valstybingumo sąvokos ir prasmė toli gražu ne visų tinkamai ir teisingai suvokiama. Tiesiog apmaudu spaudoje skaityti, kad buvę sovietiniai generolai lietuviai nesupranta, kas yra Lietuvos valstybė, dar vis įsivaizduodami Lietuvą kaip Sovietų Sąjungos teritorijos pakraštį. Laikas pažiūrėti į tikrovę. Užtat valstybės diena ne tik iškilmėmis bei paradais, bet ir kitais įmanomais būdais jauniems ir seniems bando pabrėžti valstybingumo idėją, kurią normaliai supranta ir gerbia laisvos nepriklausomos valstybės piliečiai. Prisimintina: "Valstybė – nepriklausomas pilietinis vienetas; vienos valdžios tvarkoma piliečių daugybė (...) Tradicinė aptartis pagrįsta trimis savo ruožtu sudėtingomis sąvokomis: tauta, kraštas arba teritorija ir valdžia" (LE XXXIII t.). Šiandien pagrįstai rūpinamasi gerų piliečių ugdymu, teisinga pilietiškumo samprata demokratinę santvarką stiprinančioje Lietuvoje, siekiančioje aktyvaus dalyvavimo Vakarų Europos valstybių sąrangoje. Tinkamas valstybingumo suvokimas visada padeda dažnai sudėtingiems tarptautinių ryšių bei sutarčių sprendimams atlikti.

PRANCŪZIJOS karalius Liudvikas XIV-tasis yra pasakęs: "Valstybė – tai aš". Šitokį išdidaus, absoliutaus valdovo pareiškimą galima suprasti ir vertinti kaip liguistos mąstysenos padarinį, kai kam juoką, kai kam gal ir gailestį sukeliantį. Gaila, bet panašios mąstysenos atšvaitų kai kurių valdovų ar valstybės vadovų elgsenoje galima užtikti ir šiandien. Dar blogiau, kai tokia iškreipta mąstysena paliečia nepajudinamos valdininkijos luomą. Kai kurie valdininkai, už atlyginimus dirbantys paprasčiausi tarnautojai, įsigeidžia save suabsoliutinti, karaliukais pabūti, nes, girdi, kaipgi valstybė be jų verstųsi? Žmonių išrinktoji valdžia ateina ir išeina. O jie nepakeičiami ir visagaliai. Lietuvos spaudoje pilna straipsnių, nurodančių, kad tai tiesa. O kad dirba ar žinyboms vadovauja vien tik sau asmeninės naudos ieškodami – rodos, taip ir turi būti. Taigi, liudvikiškai galvojant, valstybė – tai jie. Be jų valstybės nebūtų. Lietuvos okupacijos metu tas nepajudinamas valdininkijos luomas buvo vadinamas nomenklatūra bei aparačikais. Šiandien tie vardai nebepopuliarūs, tačiau iš esmės nedaug kas yra pasikeitę. Suprantama – netaip jau lengva su pakaitalais. Bet tenka vis dėlto pastebėti, kad jokia išrinktoji valdžia nesistengė tos įsisenėjusios valdininkijos sąrangos reformuoti, tarnautojus palenkti paveikesnei valstybės bei jos piliečių tarnybai. Valstybės dieną švęsdami, šalia įvairiaformių išorinių išraiškų, turėtume atidžiau pažvelgti ir į problemas bei negeroves, kurios nėra naudingos valstybei, ir tai dažnai dėl mūsų aplaidumo ar neriboto savanaudiškumo. Ką daryti, kaip atrinkti ir įvertinti? Klausimas galėtų būti perdėm sudėtingas ir neišsprendžiamas tik tiems, kurie statomam nepriklausomos valstybės pastatui nesugeba ar nenori dėti tvirtesnių moralinės reikšmės pamatų. Nepamirština: ko šiandien reikia ir visuomet reikės – tai darbščių, sąžiningų darbuotojų, ištikimai tarnaujančių savo valstybei. Č.S.

Liepos 6-toji – Lietuvos karaliaus Mindaugo diena – valstybinė šventė

Iliustracija – dail. Laimučio Ločerio

Politiniai ir ūkiniai Lietuvos rūpesčiai

Šiaurės Atlanto sąjungos (NATO) posėdžiai Vilniuje. Importuojami maisto gaminiai iš Lenkijos ir Vokietijos. Reikia pertvarkyti žemės ūkio sistemą

J. P. KEDYS

Š. m. gegužės gale ir birželio pradžioje Vilniuje vyko ŠAS (NATO) parlamentinės grupuotės pavasarinė sesija. ŠAS organizacija susideda iš dviejų dalių: karinės, kuriai vadovauja generolai, ir politinės, kuri rūpinasi bendrąja veikla. Ryšium su parinkimu šiai sesijai Lietuvos, brigados generolas ir Lietuvos kariuomenės vadas Jonas Kronkaitis mano, jog ŠAS vadovybė parodė palankumą Lietuvai. ŠAS atstovai pirmiausia nuvyko į Lietuvos kariuomenės pratimų stovyklą Rukloje. Čia ŠAS delegacija nustebino generolą J. Kronkaitį ir kitus lietuvių atstovus: ŠAS delegaciją mažai domino kariuomenės vadovybė, ji visą dėmesį kreipė į puskarininkius!

Čia verta paminėti, kad Vytautas Dudėnas, vienas iš trijų parlamentarų, kuris 1997-1998 m. atliko didelį darbą, kad ši ŠAS sesija vyktų Lietuvoje. Tada nuotaikos buvo daug šaltesnės ir kai kurios ŠAS narės palaikė Rusijos pusę.

Šiemet, maždaug tuo pačiu metu, ŠAS delegacijos lankėsi Latvijoje bei Estijoje ir parodė Baltijos tautoms palankų dėmesį, nors viešų pareiškimų ta prasme niekur nepadarė.

Maskvos rengta demonstracija

Birželio 3 d. Vilniuje Rusijos agentai panaudojo narkomanus, beglobius vaikus bei kitus valkatas ir apie 50 tokių *demonstrantų* protestavo Vilniuje prieš Lietuvos įstojimą į ŠAS. JAV žiniasklaida pranešė, jog Rusija ketina skirti 60 mln. dolerių propagandai prieš Baltijos valstybių įstojimą į ŠAS. Atrodė, kad ŠAS delegacija pilnai suprato, jog šis *protestas* buvo Maskvos, bet ne lietuvių organizuotas.

Importuojamas maistas

Lietuva per sausio-gegužės mėnesius įvežė 5.13 tūkstančių tonų jautienos, kiaulienos ir paukštienos. Apie tai pranešė pasienio transporto veterinarijos tarnybos viršininko pavaduotojas Jonas Stanius. Pernai per tą patį laikotarpį buvo įvežta minėtos mėsos net 6.78 tūkstančiai tonų.

Šiemet per 5 mėnesius pieno ir jo gaminių importas buvo 2.21 tūkstančio tonų. Pareigūnai labai patenkinti, nes pernai per tą patį laikotarpį šių gaminių buvo importuota net 9 tūkstančiai tonų.

Kodėl reikalingas mėsos ir pieno gaminių importas? Iš vartotojų patyriau nelauktą atsakymą: importuotų mėsos ir pieno gaminių kainos yra pigesnės! Čia turiu pabrėžti, jog importuoti mėsos ir pieno gaminiai yra daugiausia iš Lenkijos ir Vokietijos. Dirbančiųjų mėsos ir pieno pramonėje Lenkijoje yra 1.5 karto atlyginimai didesni kaip Lietuvoje, o Vokietijoje net 2.5 karto didesni. Vis dėlto lenkai ir vokiečiai sugeba pagaminti pigesnes prekes mėsos ir pieno srityse. Su Lenkija yra sudaryta bemuitinė prekybos sutartis, todėl jai lengviau, bet Vokietija turi mokėti muitą ir 2.5 karto didesnius atlyginimus darbininkams ir sugeba pagaminti pigiau mėsos ir pieno gaminius.

Darant apklausą apie importuotą maistą dar paaiškėjo vienas nelauktas dalykas. Viena šeimininkė praėjusiais metais nupirko pigiau lenkiškų obuolių bei lietuviškų ir sudėjo juos rūsyje žiemai. Kai žiemą juos pradėjo valgyti, pastebėjo, kad lietuviškieji obuoliai buvo pelių apgraužti, o lenkiškieji buvo nepaliesti. Išvada: lenkiškieji obuoliai buvo chemikalais apipurkšti, kad geriau išsilaikytų, bet sveikatai kenksmingi.

Atsilikęs ūkis

Ko šiandien Lietuvos atsilikusiam ūkiui reikia? Visų pirma, paruošti prityrusius gamybos specialistus Vakarų Europoje. Antra, įsigyti modernias mašinas, panaudojant užsienio paskolas, kurios dabar daugiausia išnaudojamos valdžios vyrų

(Nukelta į 2-rą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Brazauskas skiriamas premjeru

Lietuvos ministeriui pirmininkui Rolandui Paksui atsistatydinus iš pareigų birželio 20 d. ir sužlugus pastangoms išsaugoti valdančiąją Naujosios politikos koaliciją, socialliberalų frakcija pradėjo derybas dėl valdančios koalicijos sudarymo su Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP). Pastarosios prezidiumas birželio 23 d. priėmė sprendimą pradėti derybas su visomis seimo parlamentinėmis partijomis, išskyrus konservatorius, siekiant sudaryti plataus pasitikėjimo daugumą.

Birželio 26 d. socialdemokratų ir socialliberalų frakcijų vadovai pasirašė Bendro darbo susitarimą, praneša ELTA/LGTIC. Jis pradės galioti partijų taryboms jį patvirtinus. Dokumente pabrėžiami partijų lygiateisiškumo, lygiavertiškumo ir tarpusavio pagarbos principai.

Naujoji seimo dauguma, kurią sudaro 80 parlamentarų iš socialdemokratų, socialliberalų ir valstiečių bei Naujosios demokratijos partijų frakcijų, oficialiai pasiūlė prezidentui Valdui Adamkui teikti seimui tvirtinti Algirdo Brazausko kandidatūrą į ministerius pirmininkus. Seimo liberalų frakcija ir Liberalų sąjungos valdyba pateikė Liberalų sąjungos vicepirmininko Eugenijaus Gentvilo kandidatūrą šiam postui. Birželio 27 d. naujoji seimo dauguma įteisinta Naujosios sąjungos vado Artūro Paulausko, socialdemokratų vado Algirdo Brazausko ir Naujosios demokratijos partijos vadovės Kazimieros Prunskienės pasirašytu pareiškimu dėl bendro darbo tikslų. Lietuvos ryto žiniomis, birželio 29 d. V. Adamkus pranešė teikiąs seimui A. Brazausko kandidatūrą į premjero pareigas.

Seimo ir JAV komisijos posėdis

Birželio 6 d. Lietuvos seimo ir JAV lietuvių bendruomenės atstovų komisija, posėdžiaujanti birželio 4-8 d.d., svarstė dvigubos pilietybės klausimą. Buvo pristatyta JAV bendruomenės nuomonė, kad išeivijoje gyvenantys tautiečiai nori išsaugoti pilietinius saitus su tėvyne, yra nepatenkinti esamomis Lietuvos įstatymo nuostatomis. Dvigubos pilietybės klausimu prezidentas Valdas Adamkus yra sudaręs darbo grupę, kuri rengia Pilietybės įstatymo pataisas.

Grupės narys Arminas Lydeka pateikė dvigubos pilietybės traktavimo įvairiose pasaulio valstybėse apžvalgą, pritarė išeivijos lietuvių norui išlaikyti Lietuvos pilietybę. Prezidento patarėjas teisės klausimais Armanas Abramavičius suminėjo kliūtis šios problemos sprendimui pvz. turto grąžinimo, karinės prievolės, socialinių garantijų ir kt. Išvadoje teigiama, jog tuo tarpu dėl nusiskundimų reikia geranorišku bendravimu ieškoti galimybių, atitinkančių dar nepakeisto įstatymo. Dabar tik prezidentas turi teisę grąžinti Lietuvos pilietybę. Darbo grupė priima pastabas ir siūlymus dėl įstatymo pakeitimo.

Paminėta tragiška sukaktis

Birželio 14 d. Lietuvos seime buvo paminėtos tragiško 1941 m. birželio dienos, rašo ELTA/LGTIC. Iškilmingame posėdyje, skirtame Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienoms paminėti, dalyvavo ministeris pirmininkas Rolandas Paksas, vyriausybės nariai, Aukščiausiosios tarybos – Atkuriamojo seimo deputatai – Nepriklausomybės Akto signatarai, diplomatinių misijų atstovai, seimui atsakingų institucijų vadovai, pasipriešinimo dalyvių ir tremtinių, politinių kalinių visuomeninių organizacijų vadovai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, partizanai, kiti svečiai.

Trėmimų aukos buvo pagerbtos tylos minute. Kalbėjo seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro departamento direktorius Arvydas Anušauskas, kunigas Julius Sasnauskas, Laptevičių brolijos valdybos narys Jonas Puodžius.

Minėjime Lukiškių aikštėje kalbėjo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. Sibiro trėmimų 60-ųjų metinių proga prie tremtinių aukuro taip pat žodį tarė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas, seimo narys Antanas Stasiškis, kvietęs visus būti Lietuvos aktyvu, tikėti Tėvynės ateitimi. Iš ryto buvo aukojamos Mišios Vilniaus arkikatedroje-bazilikoje, vakare minėjimas-koncertas įvyko Vilniaus kongresų rūmuose.

Parlamentarų forumas

Lietuvos seimo ir Rusijos Karaliaučiaus srities parlamentarai birželio 13 d. pasirašė bendrą pareiškimą dėl bendro forumo įsteigimo, siekiant tarpparlamentinių ryšių stiprinimo ir plėtros. Kaip rašo ELTA/LG TIC, forumas svarstys aktualius klausimus, remdamasis lygiateisiškumo, tarpusavio pagarbos principais, siekdamas rasti abipusiai naudingus sprendimus, galės priimti bendrus dokumentus – pareiškimus, siūlymus.

Forumą sudaro Lietuvos seimo tarpparlamentinių ryšių su Rusija grupės nariai ir Rusijos Karaliaučiaus srities parlamentarai, atstovaujantys įvairioms frakcijoms, komitetams ir komisijoms. Jam vadovaus du pirmininkai – Lietuvos seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Alvydas Medalinskas ir Karaliaučius srities dūmos pirmininkas Vladimiras Nikitinas.

(Nukelta į 3-čią psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Aukščiausiam bokštui 25 metai

Toronto žymiausias statinys, aukščiausias pasaulyje bokštas *CN Tower*, birželio 26 šventė savo 25-tą gimtadienį. Ta proga torontiškiai galėjo pasikelti į bokštą už $5 (suaugusiems paprastai kainuoja $22.50). Šį 1,815 pėdų arba 553.33 metrų aukščio bokštą pastatyti truko 40 mėnesių dirbant 24 valandas į dieną be pertraukų, kainavo $63 milijonus ($300 mln. šiuolaikiais doleriais). Planuojant buvo net pasiūlymų statinio betoną nudažyti ružavai, bet jis pasiliko pilkas. Radio ir televizijos 102 m. ilgio antenas į bokšto viršūnę užkėlė *Sikorsky Skycrane* sraigtasparnis vardu *Olga*, kurį tam reikalui statybininkai išsinuomavo iš Kalifornijos bendrovės, tuo sutaupydami kelis darbo mėnesius. Sraigtasparnio vardas, atrodo, buvo savotiškai simbolinis, nes jo pastangomis *CN Tower* pralenkė tuo metu aukščiausią Maskvos *Ostankino* bokštą 13.33 metrų. Toronto bokštas turi dvi stebėjimo platformas: vieną gana talpią (kartu su restoranu) su stiklinėmis grindimis įrengta aikštele, kuri išlaikytų net keturiolikos hipopotamų svorį, ir kitą (*the Skypod*) aukščiau prie pat antenų. Žemesnę platformą galima pasiekti keltuvais (keliaujančiais 22 km./val. greičiu) per 58 sekundes, arba lipant 1,776 laiptais – tai truktų žymiai ilgiau. Žemesnioji platforma ir restoranas apsisuka aplink ašį kas 72 minutes. Tolimesnė, arba "sunkioji", bokšto statistika: bokštas su įrangomis sveria beveik 118,000 tonų, arba tiek pat kaip ir 23,200 suaugusių dramblių; bokštui betono panaudota 40,524 kūbiniai metrai. Nors bokšto savininkai keitėsi du kartus (1995 m. ir 1997 m.), bet jo vardas, kaip ir jo, aukščiausio pasaulyje bokšto, apibūdinimas *Guinness Book of Records* knygoje pasiliko tas pats.

Adrienne Clarkson, karalienės atstovei, buvo suteiktas garbės (teisės) daktaratas Toronto universitete. A. Clarkson yra pirmoji Toronto universiteto absolventė pasiekusi tokią aukštą tarnybą. Ji ta proga kalbėjo

(Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje

Valstybės dieną minint
Reikia valstybės pastatui ir tvirtesnių moralės pamatų
Politiniai ir ūkiniai Lietuvos rūpesčiai
Šiaurės Atlanto sąjungos posėdžiai Vilniuje
Praėjusio šimtmečio tautžudystė
Masinis armėnų tautos naikinimas
Spaudos balsai
Lenkų spauda apie mokyklas Vilnijoje
"Mane šaukė sąžinė ir tėvų atminimas"
Vilniečio profesoriaus pasisakymai apie įvykius ir žmones
Laikas palaužė audras atlaikiusį Ąžuolą
A. a. laisvės kovotojo Juozo Petraškos-Patrimpo nekrologas
Mažo būrio dideli darbai
Apie Marijos vargdienių seselių užmojus išeivijoje ir Lietuvoje
Lietuvos vaikų ir jaunuolių sveikata II
Vaikų nesveikatingumas yra skaudi dvasinio nuopolio pasekmė
Lietuvininkų enciklopedija
Vertingiausia knyga apie Mažąją Lietuvą
Knyga kontroversiniu klausimu
Kun. dr. K. Trimako leidinys apie Marijos apsireiškimus Medjugorjėje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail – PAP Registration No. 9408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $145, paprastu paštu – $50. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

RELIGINIAME GYVENIME

Sekminių proga, birželio 3 d., Šiaulių vyskupas E. Bartulis surengė nemokamus pietus 100-nei pačių vargingiausių miesto žmonių. Jie buvo paruošti Genovaitės ir Antano Gedvilų valgykloje "Vandenis". Šioje valgykloje taipgi nemokamai maitinami 10 Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos vaikų. Jaunos mamos su vaikais, bedarbiai, pensininkai prie valgyklos durų būriavosi pusvalandžiu anksčiau. Viena bedarbė našlė, atėjusi papietauti su dviem savo vaikais, sakė, kad nė karto nebuvo mačiusi Šiaulių vyskupo, įsitikinusi jo gerumu. Daugelis valgančiųjų neslėpė, kad jie gyvena iš pašalpų, maitinasi Labdaros centre.

Kretingoje gegužės 26 d. buvo surengta tradicinė šventovių vaikų chorų šventė. Joje dalyvavo 37 chorai su per tūkstantį vaikų ir gausus žemaičių būrys. Šventė prasidėjo Kretingos Lurde. Kalbėjo šventės dvasios globėjas kun. B. Talaišis, Šv. Cecilijos draugijos atstovė L. Pudžiuvelytė, Kretingos parapijos klebonas kun. R. Brunza, OFM. Po to giedodami visi ėjo į Kretingos šventovę. Čia vyko chorų konkursinis koncertas. Panoro 10 chorų varžytis dėl šių metų geriausio choro vardo. Pertraukos metu studentų teatro grupė "Jūros paukštė" pasirodė su spektakliu "Mano gražuolis Benas". Šventės viršūnė – Mišios, kuriose giedojo 4-ri vaikų chorai, apdovanoti šventės pažymėjimais. Pirmąją vietą išsikovojo Kretingos šventovės vaikų choras. Šventę organizavo Kretingos pranciškoniškojo jaunimo taryba, Šv. Cecilijos draugija, Kretingos Viešpaties Apreiškimo parapija.

Į Papilės šventovę buvo susirinkę šios vietovės vidurinės mokyklos abiturientai išklausyti klebono kun. V. Liuimos paskutinės pamokos. Pastarasis, pateikdamas daugybę pavyzdžių, kalbėjo apie dvasingumo svarbą žmogaus gyvenime. Pasak klebono, mokslas, kad ir pats didžiausias, negali suteikti dvasinių vertybių. Gyvenimą reikia statyti ant dvasinių pamatų. Klebonas taip pat kiekvienam abiturientui padovanojo kun. Thano de Saint Laurent knygą ir ragino ją dažnai paskaityti.

Šiaulių vyskupas E. Bartulis, Lietuvos kariuomenės ordinaras, gegužės 30 d. šventė 25-rių metų kunigystės sukaktį. Padėkos Mišias koncelebravo su 7-niais mokslo kurso draugais Gruzdžių Švč. Trejybės šventovėje. Tarp vyskupo kurso draugų buvo ir Gardino vyskupas A. Kaszkiewicz bei buvęs Lietuvos kariuomenės vyriausias kapelionas kun. A. Bulota. Gruzdžių klebonas kun. K. Daknevičius, taip pat vyskupo bendramokslis, džiaugėsi, kad šios iškilmės vyksta Gruzdžiuose. 1976 m. Kauno kunigų seminariją baigė 11 kunigų, vienas iš jų kun. P. Bingelis iškeliavo amžinybėn, kiti dešimt darbuojasi įvairiose religinio gyvenimo srityse.

Kan. A. Sabaliauskui – Žaliai Rūtai gegužės 25 d. Melaišių koplyčioje atidengta ir pašventinta kaip šios koplyčios statytojui, tautosakininkui, poetui, Lietuvos kariuomenės kapelionui paminklinė lenta. Iškilmė pradėta Mišiomis, kurias aukojo kunigai V. Liuima, dr. P. Kavaliauskas, MIC, D. Tubys ir A. Balaišis. Prieš Mišias vietos klebonas kun. V. Liuima pasidžiaugė gausiu koplytėlę užplūdusiu žmonių būriu. Panevėžio kariuomenės įgulos kapelionas P. Kavaliauskas apibūdino žymaus kunigo ir kultūrininko gyvenimą, primindamas, kad 1923 m. buvo priimtas karo kapelionų statutas. Dabar Lietuvoje yra 10 kariuomenės kapelionų, tęsiančių pradėtą kan. A. Sabaliausko sielovados darbą kariuomenėje. Paminklinę lentą, kurioje žodžiai įrašyti lietuvių ir suomių kalbomis, atidengė Roberto Niemi vaikaitis Hannu Niemi, primindamas, kad kan. A. Sabaliausko pastangomis Suomijoje buvo pastatytas paminklas jo seneliui. Mat kan. A. Sabaliauską ir tautotyrininką prof. A. R. Niemi siejo graži draugystė. Juodu išleido lietuvių tautosakai reikšmingą lietuvių giesmių – dainų rinkinį, o lietuvis kunigas yra nemažai išvertęs į lietuvių kalbą profesoriaus darbų ir suomių epą "Kalevalą". Po atidengimo ir šventimo iškilmių visi dalyviai aplankė kan. A. Sabaliausko tėviškę. Po to Biržų muziejuje "Sėla" vyko mokslinė konferencija. Pranešimus skaitė prof. S. Skrodenis, dr. Br. Stundžienė, Ž. Ramoškaitė-Sverdiolienė, S. Kubilienė apie A. Sabaliauską kaip poetą, vertėją, tautotyrininką, jo surinktas šiaurės Lietuvos dainas, jo įnašą į muzikinę folkloristiką.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Metiniame lietuvių fondo narių suvažiavime 2001.V.19, iš k.: Irena Galinienė, Birutė Vindašienė, dr. Vytas Narutis, Aleksis Žemaitis; stovi: Sigita Balzekienė, Vytenis Kirvelaitis, Lina Žliobienė, Ramona Stephens-Žemaitienė

Praėjusio šimtmečio tautžudystė

Masinis armėnų tautos naikinimas dvidešimtajame šimtmetyje

JUOZAS VITĖNAS

Pastaruoju metu daug kalbama apie žydų tautos holokaustą, bet tai yra ne pirmas toks įvykis praėjusiame šimtmetyje. Pirmojo pasaulinio karo metu vos nebuvo sunaikinta armėnų tauta, rašo Eric Margolis *Ottawa Sun* dienrašty (IV.24). Pasak jo, Turkija 1915 m. ištrėmė apie du milijonus armėnų iš jų namų Anatolijoje į Siriją. Jų vilkstines plėšikai užpuldinėjo, kankino ir žudė žmones. Turkijos pagalbininkai kariai kurdai ir paprasti nusikaltėliai siautė armėnų kaimuose, žudydami jų gyventojus.

Pagal armėnų istorikus, 1915-20 metais du iš trijų armėnų (1.5 milijono) buvo nužudyti, mirė nuo ligų ar badu. 1940 metais, anot Margolio, panašus likimas buvo ištikęs ir Vokietijos žydus: du iš trijų žydų buvo nacių nužudyti.

Nukentėję armėnai, kaip ir žydai, reikalauja, kad pasaulis šią jų tragediją pripažintų ir prisimintų. Bet Turkija, buvusi Ottomanų imperija, neigia, kad bet kada buvo suplanuota armėnų tautžudystė.

Rytų Anatoliją, kur daugiausia gyveno armėnų, buvo Rusijos kariuomenė užėmusi. Kai kurie armėnai, maištavę prieš Ottomanų valdžią, pagelbėjo įsibrovusiems rusams. Kitos armėnų nacionalistų grupės nuo 1870-tų metų kovėsi su turkais ir kurdais.

Turkų teigimu, maištavusių armėnų trėmimas tapo žudynėmis, kadangi valdžia neturėjo pakankamai karių apsaugoti išvežamus žmones nuo plėšikų. Tuo metu ir turkai kentėjo. Pagal turkų istorikus, Rytų Anatolijoje 1915-16 metais du su puse milijono turkų ir kurdų civilių žuvo kaip karo, bado ir ligų aukos. Turkų mokslininkai teigia, kad žuvo ne daugiau kaip šeši šimtai tūkstančių.

Armėnai, pasak Margolio, yra labai gerai organizuoti ir moka iškelti savo bylą. Pastaraisiais metais jie spaudė Jungtines Valstijas ir Prancūziją, kad pripažintų armėnų tautžudystę. Tai erzino Turkiją, kuri yra svarbi Šiaurės Atlanto sąjungos narė.

Neseniai armėnus taip pat supykdė Izraelio užsienio reikalų ministeris Š. Peres, pareiškęs, kad turkų įvykdytos armėnų žudynės buvo tragedija, bet ne "genocidas". Jis taip pat paneigė panašumą tarp žydų holokausto ir armėnų tautžudystės.

Žydai, Margolio nuomone, pataikauja Turkijai, kaip savo naujam svarbiam bendrininkui ir laikosi pažiūros, kad holokaustas buvo ypatingas įvykis.

Žvelgdamas iš istorinės perspektyvos, Margolis teigia, kad maištaujančių žmonių išvežimas anais laikais buvo paprastas reiškinys. Besiplečianti Rusijos imperija 1827-78 metais išvežė iš Kaukazo 1.3 milijono musulmonų ir nužudė daugiau negu milijoną čerkasų, ingušų, dagestaniečių ir čečėnų. Didelis skaičius graikų, turkų ir albanų buvo išvaryti iš savo namų Turkijoje ar Balkanuose.

Didžiausias dvidešimtojo šimtmečio nusikaltimas – dabar beveik užmirštas, anot Margolio, buvo Stalino įvykdytas raudonasis holokaustas 1930-1950 dešimtmety. Daugiau kaip septyni milijonai ukrainiečių, lenkų, lietuvių, latvių ir estų buvo nužudyta ar mirė badu Stalino lageriuose.

Stalinas taip pat sunaikino totorius, Kaukazo musulmonus, Volgos vokiečius ir nužudė daugiau kaip milijoną kazachų. Dar 1949 metais 95,000 baltiečių buvo ištremta į mirties lagerius Sibire. 1945 metais mažiausiai du milijonai vokiečių iš Rytų Europos buvo nužudyta, du milijonai išprievartauta ir 12-15 milijonų "etniškai išvalyta", ištremta.

Kai Sovietų Sąjunga sugriuvo, rašo toliau Margolis, nepriklausomybę atgavusi Armėnija pradėjo karą su kaimyniniu Azerbaidžanu dėl Kalnų Karabacho srities, kurią užėmusi išvarė 800,000 musulmonų azerbaidžianiečių iš jų namų, maždaug tiek pat, kiek Izraelis 1947-48 metais išvarė palestiniečių.

Visi šie žiaurūs įvykiai, pažymi Margolis, turėtų būti pripažinti ir paminėti. Armėnai žymūs tuo, kad jie dvidešimtame šimtmetyje buvo masinių žudynių pirmoji auka bet ne paskutinė.

Politiniai ir ūkiniai...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pasivažinėjimams po pasaulį "gelbėti Lietuvai!" Lietuva jau "gelbėjama" 11 metų, ir jos užsienio skolos siekia 13 milijardų Lt įskaitant 8 tonas aukso, kurias prez. A. Smetona sutaupė, išsaugojo ir perdavė teisėtai valdžiai!

Dabartinė, jau vienuoliktoji, vyriausybė nieko naujo, ūkiškai vertingo neparodė ir tik kartoja buvusių vyriausybių klaidas. Tarptautinis valiutų fondas, matydamas tokią Lietuvos ūkinę politiką, sustabdė numatytą paskolą Lietuvai.

Naftos problemos

Kai prieš pusantrų metų buvo įsteigta JAV naftos perdirbimo bendrovė "Williams International" Lietuvoje, tai jos direktorius pabrėžė: "Tai bus moderni naftos perdirbimo įmonė". Deja, "Williams International" žymaus kapitalo į naftos perdirbimą neįnešė, įmonė dirba su dideliu nuostoliu.

Pažymėtina, kad tuo metu Prancūzijos naftos perdirbimo bendrovė "ELF" rimtai domėjosi "Mažeikių naftos" bendrove, bet to meto min. pirm. G. Vagnorius priėmė "Williams International" pasiūlymą. Perėmimo metu benzinas Lietuvoje buvo apie 2 Lt litras. Šiuo metu benzino kaina yra 2.60 – 2.65 Lt.

"Williams International" dirba su nuostoliais, kurių didelę dalį turi padengti Lietuvos valdžia, nes ji turi didžiumą akcijų įmonėje! Bendrovė išgyvena krizę, kurios nuostolius dengia Lietuva.

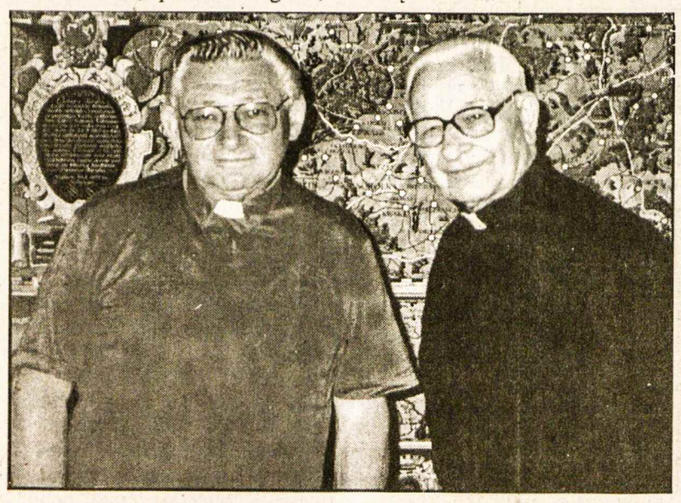

Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos Romoje vadovybė – rektorius mons. ALGIMANTAS BARTKUS (kairėje) ir vicerektorius mons. KAZIMIERAS DOBROVOLSKIS. Pastarasis š.m. birželio mėnesį atšventė 65-rių metų kunigystės sukaktį

SPAUDOS BALSAI

Mokyklos tarp dviejų valdžių

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. birželio 1-3 d. laidoje išspausdino savo korespondento pokalbį su Šalčininkų lenkiškos J. Sniadeckio vardo vidurinės mokyklos direktoriumi Stefan Dudojc. Straipsnis pavadintas *Ar tai nėra diskriminacija?* Į korespondento klausimą, kokia yra šiuo metu jo mokyklos didžiausia problema, direktorius atsakė: "Pasakysiu atvirai. Varvantis stogas. Praėjusiais metais Lietuvos valdžia kaip ir rajono savivaldybė žadėjo padėti. Tai turėjo būti lengvatiniai banko kreditai. Deja, viskas baigėsi tik pažadais, ir stogas toliau varva. Taip pat kreipiausi prašydamas finansinės pagalbos stogo remontui į 'Lenkų bendrijos' pirmininką Varšuvoje. Norint uždengti naują stogą su 6,000 kv. metrų paviršiumi reikia 1.2 mln. mūsų litų. Formaliai už mūsų mokyklų stogų būklę atsakinga yra rajono savivaldybė, kuri, deja, neturi atitinkamų fondų ir neatrodo, kad artimiausioje ateityje jų turės. (...)

Mūsų Šalčininkuose yra pastatyta labai moderni lietuviška mokykla su 4 sporto salėmis ir jau baigiamu įrengti baseinu. Tačiau ši mokykla nepriklauso, kaip mūsų, Šalčininkų savivaldybei, bet tiesiog pinigus turinčioms apskričiai ir ministerijai, kurios juos skirsto savo nuožiūra. Savivaldybė tokių pinigų neturi ir niekad neturės. Visi vieningai galvojame, kad tokia padėtis yra niekas kitas, kaip tik lankančių lenkiškas mokyklas vaikų diskriminacija ir eilinis bandymas patraukti juos į lietuviškas mokyklas. Tikrai keista, kad mažame miestelyje viena mokykla yra stipriai finansuojama, o kita irgi valstybinė, visai ne. Taigi klausiu antrą kartą – ar tai tikrai nėra diskriminacija?"

Tarpkario metais dabartinėje Šalčininkų rajono teritorijoje veikė 21 lietuviška mokykla. Jas visas to meto lenkų administracija uždarė. Ar tai nebuvo diskriminacija? Atgavus nepriklausomybę tėvų prašymus įsteigti lietuviškas mokyklas lenkiška rajono savivaldybė ignoravo – prašymai atsidurdavo šiukšlių dėžėje. Ar tai ne diskriminacija? Kitos išeitis nebuvo – apskrities valdžia buvo priversta patenkinti tėvų prašymus, ir taip atsirado Šalčininkų rajone 14 lietuviškų mokyklų.

Poznanės savaitraštis *Wprost* 2000 m. gruodžio 3 d. laidoje tarp kitko rašo: "... Finansuosime konkrečias programas – tvirtina Lenkijos senato narė Sagatowska. Pagrindinį dėmesį šiandien kreipiame į investicijas. Šiais metais (2000) Lenkų bendrija paskirs joms 17 mln. zlotų, tame skaičiuje 2 mln. zlotų mokyklų statybai ir remontams Lietuvoje". Gal ir "Lenkų bendrija" diskriminuoja Šalčininkų lenkišką mokyklą, jeigu jai nepaskyrė iš 17 mln. zlotų nei skatiko, o gal tai tik direktoriaus apsileidimas?

Maskvos rūpesčiai

Maskvos savaitraštis *Rosijskije Vesti* š.m. birželio 5 d. laidoje rašo: "Neseniai įvykęs Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus vizitas Maskvoje, kaip žinome, baigėsi abiem pusėm palankiu sutarimu dėl ekonominių santykių. 'Lietuva tiesia tiltus' – rašė spauda, pažymėdama, kad santykių normalizavimas ir sutarimas tarp Baltijos kraštų ir Rusijos atitinka visų pusių interesus. Bet...

Kaip savo metu senovės Romos senatorius, gerai tinka palyginimui, nuolatos kartodavo 'Kartaginą reikia sunaikinti' (ceterum censeo Carthaginem esse delendam – sen. Cato-Katonas. J.B.), taip ir dabartiniai Baltijos kraštų vadovai taip pat užsispyrusiai nepaisydami savo interesų, veržiasi į ŠAS bloką. Jų prezidentai mindo Vašingtono ir Briuselio slenksčius, tikėdamiesi, kad nepaisant Maskvos šis klausimas gali būti 2002 m. vasarą ŠAS viršūnių išspręstas Prahoje. Taip ir dabartinė ŠAS parlamento atstovų sesija Vilniuje yra ŠAS šalininkų naudojama paveikti savo pretencijų naudai. Apie kokį santykių normalizavimą gali būti kalba?"

Maskvos dienraštis *Nezavisimaja Gazeta* š.m. gegužės 29 d. pataria: "Atsižvelgiant į neigiamą Maskvos poziciją dėl ŠAS plėtros, ypač į Baltijos kraštus, Europos ŠAS nariai pastaruoju metu atiduodavo Vašingtonui pagrindinį vaidmenį: jeigu jau JAV ginčijasi su Rusijos federacija dėl 1972 m. ginklavimosi kontrolės sutarties peržiūrėjimo, tai tegul išnarplioja ir Baltijos problemas".

Ryžtingas JAV prezidentas

Vokietijos savaitraštis *Der Spiegel* š.m. birželio 18 d. laidoje rašo: "Ketvirtą savo kelionės po Europą dieną prieš pat šeštadienio susitikimą su Rusijos prezidentu V. Putinu, Bush Varšuvoje labai aiškiai savo tikslus išdėstė: "Nepaisant to, kaip atsargūs kiti ŠAS nariai, galėtų apie tai galvoti, jis nori, kad Atlanto sąjunga apimtų visą Europą, taip pat ir tokias sritis, kurios prieš 10 metų ne tik priklausė komunistinei Rytų Europos imperijai, bet ir pačios buvo Sovietų Sąjungos dalimi".

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. birželio 18 d. laidoje rašo: "Lietuva su pasitenkinimu sveikina ryžtingą JAV prezidento G. Bush ŠAS atvirų durų politiką ir jau 2002 m. naujų narių priėmimo paskelbimą. 'Lietuva yra įsitikinusi, kad JAV prezidento kvietimas ištiesti rankas ir atverti naujiems nariams širdis, siekiant užtikrinti visai Europai saugumą bus įvykdytas Lietuvos pakvietimu į Sąjungą viršūnių susitikime Prahoje 2002 m.' – rašė penktadienį išleistame Lietuvos užsienio reikalų min. Antanas Valionis. (...)

Lietuvos parlamentarai su malonumu sutiko prezidento Bush kalbą, pasakytą penktadienį Varšuvos universiteto bibliotekoje. 'Kalbant apie tolimesnę ŠAS plėtrą, šis pasisakymas turi didelę reikšmę, nes Lietuva siekia jos narystės' – pareiškė seimo užsienio reikalų komiteto pirm. A. Medalinskas. Jo manymu, labai svarbus taip pat buvo prezidento tvirtinimas, kad nei geografinė padėtis, nei kokios nors valstybės valia neturės įtakos darant naujų narių į ŠAS priėmimo sprendimą, o narystę nulems tik pasiruošimo laipsnis". **J.B.**

PADĖKA

A†A
NATALIJAI NAVICKIENEI
(ŠADAUSKAITEI)
iškeliavus amžinybėn 2001 m. birželio 13 d.

Nuoširdžiai dėkojame Lietuvos kankinių parapijos klebonui prel. Jonui Staškevičiui už maldas laidotuvių namuose, gedulines Mišias ir laidotuvių apeigas. Dėkojame L. Marcinkutei už giedojimą ir vargonavimą per laidotuvių pamaldas.

Ačiū visiems už užprašytas Mišias, aukas "Tremtinių grįžimo fondui". Ypatinga padėka aukų rinkėjoms M. Povilaitienei ir B. Matulaitienei. Ačiū B. Stanulienei už paruoštus pietus ir ponioms už pyragus. Dėkingi visiems už dalyvavimą.

Gruzdžių, Dalindų ir Linartų šeimos

A†A
STASIUI VAITKUI

iškeliavus amžinybėn, žmonai VANDAI, seseriai MARYTEI Lietuvoje, giminėms ir jų šeimoms nuoširdžią užuojautą reiškia –

Zosė Martinaitienė *Juozas Žadeikis*

OVER A CENTURY OF SERVICE
18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

PADĖKA

A†A
ALBINA KAZLAUSKIENĖ
mirė 2001 m. birželio 1 d., palaidota Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame Anapilio klebonui prelatui Jonui Staškevičiui už atlaikytas Mišias, už maldas laidotuvių namuose ir kapinėse. Nuoširdus ačiū Joanai Lasienei už Mišių skaitinius, muzikei Lindai Marcinkutei už giesmes ir vargonavimą. Dėkojame už gėles ir užprašytas Mišias už a.a. Albinos vėlę. Dėkojame B. Matulaitienei ir M. Povilaitienei už aukų rinkimą Lietuvoje sergantiems vaikams, karsto nešėjams, ponioms už pyragus, B. Stanulienei už gardžius pietus. Ačiū Jums visiems, kurie palydėjote Albiną į amžinybę.

Liūdesy likę – *Dana, Algis, Remytė, Nijolė, Eugene, Alex ir Vladas*

LIETUVOS PREZIDENTO ŽODIS

Sportas testiprina ir lietuviškumą

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos – ŠALFASS 50 metų jubiliejaus proga

Sportinė veikla visada buvo ir šiandien tebėra svarbi išeivijos lietuvių viešojo gyvenimo dalis. Džiaugiuosi, kad ištisus dešimtmečius turėjau galimybę būti šios veiklos liudytoju ir dalyviu.

Labai džiaugiuosi, kad judėjimas, kurios pirmieji žingsniai buvo ne itin įspūdingi, kasmet augo ir plėtėsi, į jį įsitraukė vis nauji sporto klubai, o sąjungos kuruojami sporto renginiai sukviesdavo šimtus dalyvių. Paskutinieji renginiai rodo, jog procesas tęsiasi ir šiandien: į sporto šventes suvažiuoja po 600-800 išeivijos jaunuolių. Vadinasi, ir Kanadoje, ir JAV lietuvių sportinis judėjimas tebėra stiprus ir aktyvus.

Atskirai norėčiau pabrėžti ne tik sportinį ŠALFASS veiklos aspektą, bet ir tautinio ugdymo, lietuvybės puoselėjimo svarbą. Čia bendrą kalbą rasdavo įvairių požiūrių ir įsitikinimų žmonės, būdavo peržengiami ideologiniai skirtumai, ir vienoje komandoje varžydavosi skirtingų politinių orientacijų atstovai. Taigi tai buvo ir neprasta demokratijos bei tolerancijos mokykla, ir kartu – dar viena galimybė prisiminti savo ištakas, savo tautinę tapatybę, tradicijas bei moralinę pareigą savajai tautai, kalbai. Tai, kad šiandien nemaža išeivijos jaunimo dalis kalba lietuviškai ir tęsia tautos tradicijas – ir aktyvaus sportinio gyvenimo nuopelnas. Aišku, istorija pati perkelia kai kuriuos akcentus: anksčiau visi buvome vienijami kovos už Lietuvos laisvę. Dabar vienas svarbiausių dalykų – gyvosios lietuvybės išlaikymas. Ir tiek ŠALFASS, tiek ir atskiri sporto klubai tam tebetarnauja.

Taigi, sportinio judėjimo, švenčiančio 50 metų jubiliejų, įnašas į tautiškumo ir valstybingumo idėjų iškėlimą – neabejotinai svarbus. Džiugu, kad pirminių ŠALFASS įvardytų tikslų – išlaikyti lietuvybę – laikomasi ir šiandien. Nuoširdžiai linkėčiau, kad šis judėjimas dar ilgai gyvuotų, vedamas tų pačių gairių. O to tikėtis leidžia faktas, jog ir šiandien, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, išeivija tebėra aktyvi sportinio gyvenimo dalyvė, o tautinės vertybės išlieka jungiančia jėga, įtraukiančia ir naująją išeivijos bangą. Tai – prielaida, jog išsisėmimas lietuvių sportiniam judėjimui tikrai negresia.

Tad nuoširdžiai sveikinu visus šiam judėjimui neabejingus žmones, sporto veteranus, visus buvusius, esamus ir būsimus sporto entuziastus su gražia šventė bei linkiu gražios tradicijų tąsos, veiklios ateities ir kuo geriausios kloties.

VALDAS ADAMKUS,
Lietuvos Respublikos Prezidentas

Išsiveržęs laisvėn iškeliavo...

Čikagoje mirė a.a. Edmundas Paulauskas – paskutinis bėglių į laisvę 1951-siais trijulės narys

EDVARDAS ŠULAITIS

Vyresnieji tautiečiai gerai atsimena 1951-sius metus, kai po pasaulį plačiai nuskambėjo žinia, jog žvejybiniu laiveliu į Švediją pabėgo iš pavergtos Lietuvos trys drąsūs jauni vyrai. Tai buvo kapitonas Lionginas Kublickas, Juozas Grišmanauskas ir jauniausias iš jų (tada 19 metų) Edmundas Paulauskas.

Jie 1952-siais atvyko į JAV. Amerikos lietuvių tarybos buvo globojami ir vežiojami po lietuviškuosius telkinius, kur jų kalbų apie gyvenimą okupuotoje Lietuvoje klausėsi dešimtys tūkstančių tautiečių. Tai buvo pirmieji gyvi liudininkai, prasprukę pro geležinę uždangą ir pasauliui atskleidę tragišką lietuvių tautos gyvenimą.

Pirmieji du šios trijulės – Kublickas ir Grišmanauskas mirė jau anksčiau (pirmasis 1994, o antrasis – 1983), o E. Paulauskas į savo paskutinę kelionę išsiruošė šių metų gegužės 14 d. ryte. Tiksliau pasakius – jis visai neturėjo laiko ruoštis, nes mirė staiga, kai jo daugelio likimo smūgių išvarginta širdis nustojo plakusi.

Birželio 16 d. jis būtų šventęs savo 69-jį gimtadienį, o po to svajojo grįžti į savo gimtąjį Panevėžį ir ten baigti likusias savo gyvenimo dienas. Tačiau nesuspėjo tai padaryti. Į jo gimtinę birželio 9 d. pajudėjo jo palaikai pelenų pavidalu, kuriuos išvežė į tą miestą po viešnagės Amerikoje grįžtantis panevėžietis Juozas Blatikis.

Atsisveikinimas su šiuo plačiai Lietuvos tada vardą išgarsinusiu tautiečiu įvyko birželio 2 d. Tik 35 žmonės atsilankė į Marquette Parko lietuvių parapijos šventovėje gedulines Mišias, kurias atnašavo ir prasmingą pamokslą pasakė kun. R. Gudelis. Gražių giesmių pagiedojo muzikas ir dainininkas A. Barniškis.

Po pamaldų buvo susirinkta į *Seklyčios* patalpas, kur vyko atsisveikinimo pietūs. Juose kalbėjo šio atsisveikinimo organizatorė, velionies draugė Irena Garuckienė, *Amerikos lietuvio* savaitraščio redakcijos narė Vaiva Ragauskaitė (ji tik 3 dienas prieš mirtį su Paulausku darė pasikalbėjimą, kuris buvo išspausdintas kiek vėliau), E. Šulaitis (E. Paulausko pažįstamas, o vėliau ir kaimynas nuo senųjų laikų), panevėžietis J. Blatikis, kuriam velionį teko pažinti jau čia viešint Amerikoje.

Liepos 17 d. būtume minėję a.a. E. Paulausko ir kitų dviejų jo draugų šuolio į laisvę 50 metų sukaktį.

Šis jų žygis yra atpasakotas 1952 m. J. Kapočiaus išleistoje Juozo Grišmanausko vardu parašytoje knygoje *Tolimieji kvadratai.* Tai yra dokumentas tų dienų, kai džiaugėmės šių herojais laikytų tautiečių pasprukimu į laisvę ir jų pasakojimais apie sovietinę priespaudą tėvynėje.

Dabar tenka kartu ir nuliūsti matant, kaip greitai jų žygis buvo pamirštas. Tai rodo ir atsisveikinimas su E. Paulausku birželio 2 d. Čia net nesimatė atstovo ALTos, kuri iš tų drąsuolių žygio pasakojimų renginių uždirbo nemažai pinigų. Deja, kai kuriais atvejais išryškėja kokia trumpa mūsų atmintis, kaip negerbiami nusipelnę žmonės!

Po už a.a. Edmundą Paulauską atlaikytų gedulinių pamaldų Marquette Parko lietuvių parapijos šventovėje. Prie jo palaikų stovi velionies draugė Irena Garuckienė ir dr. Jonas Adomavičius, kurio "Sodyboje" velionis gyveno **Nuotr. Ed. Šulaičio**

SPAUSTUVĖ
PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Laisvės kovotojo partizano a.a. Juozo Petraškos-Patrimpo laidotuvėse Alytuje. Viduryje – mons. A. Svarinskas, atlikęs apeigas

"Mane šaukė sąžinė ir tėvų atminimas"

Ištraukos iš vilniečio profesoriaus laiško

IGNAS MEDZIUKAS

Vilnietis profesorius 1991 m. sausį su ginklu rankoje budėjo parlamente. Jis šiuo metu, stebėdamas politinį Lietuvos gyvenimą iš neutralios pozicijos, paprašytas laišku išreiškia savo nuomonę apie įvykius ir žmones.

Pirmiausia, rašo jis, noriu jums išaiškinti savo *Credo* ir kam aš turiu būti dėkingas už Lietuvos ir savo laisvę. Meilės buvusiems bolševikams (kurie dabar susidėjo su socialdemokratais) man niekas neįpiršo ir neįpirš. Per daug mano šeima nuo jų nukentėjo. Pagaliau ir aš pats dėl jų teroro privalėjau 9 metus vietoje mokslo knygos rankoje laikyti kastuvą: man kaip "liaudies priešo sūnui" buvo uždarytos aukštosios mokyklos durys. Vienas tų, kurie sėdėjo bolševikinėje komisijoje, ištarusiojo mano norui žodį "ne", jau atgavus nepriklausomybę veržėsi į valdžią, buvo ne vienas ir ne vienoje partijoje.

Neatsiprašo už tautžudystę

Komunistai yra nusikaltę lietuvių tautai, nes, partijai vadovaujant, vykdė tautžudystę. Todėl jos nariai turi būti traktuojami, kaip ir tie, kurie kaltinami holokaustu. Jie turėtų atsiprašyti ir atgailoti. Ligšiol dar niekas lietuvių tautos neatsiprašė už vykdytą tautžudystę, kurios išdava šimtai tūkstančių kryžiais pažymėtų, o dažnai ir nepažymėtų kapų. Socialdemokratų "susimetimas" su buvusiais bolševikais, tai pažangių idėjų išniekinimas. Lietuvių tauta, pati to nesuprasdama, remia tą daugiagalvį slibiną, kuris suokia lakštingalos balsu, siūlydamas ateities neturinčią dainą *Iš rytų šalelės saulelė tekėjo, o iš vakarėlių debesėliai ėjo"*... (Šią dainelę lietuvių tauta sukūrė kryžiuočių antpuolio metu, todėl 21-ame amžiuje ji kvepia naftalinu).

Prezidento klaida

Lietuvos prezidento V. Adamkaus aš šiuo metu nekeisčiau į jokį kitą. Į jo postą taikosi tie, kuriems Lietuvos strateginiai planai nesuprantami ir neaiškūs... Kitas reikalas apie veiksmus, kuriuos suformuluoja jo komunistinė aplinka, likusi iš buvusio prezidento Brazausko valdymo laikų. Klaida, kad tos aplinkos V. Adamkus nepakeitė. Todėl netenka stebėtis, kad dažnai jis paklūsta savo "patarėjų" balsams. Lietuvoje ir be dabartinių patarėjų buvo šimtai dorų patriotų, turinčių mokslinius vardus ir laipsnius, kurių darbu ir žiniomis galėjo V. Adamkus pasinaudoti. Tačiau jis to nepadarė. Tai didžiulė klaida, kuri jam gali atsiliepti ateityje, nes dabartinių patarėjų balsas dažnai Prezidentą nuveda į aklavietę, iš kurios išeities nėra.

Pagaliau Prezidentas yra valstybės galva ir savo teisėmis bei valdžia jis galėtų sudaryti tokią aplinką, kurioje jaustųsi tvirta Prezidento ranka. Tačiau to nėra ir, reikia manyti, nebus.

Kronkaitis – išganymas Lietuvai

Žodis apie Lietuvos kariuomenės vadą brig. gen. Joną Kronkaitį. Su juo man tenka daug bendrauti, žinau jo darbus ir veiksmus. Galiu tvirtinti, tokio gero kariuomenės vado mums gali pavydėti kiekviena valstybė. Tai ne tik nuostabus karo vadas, bet ir išmintingas žmogus.

Kai Lietuva pateks į ŠAS (NATO), tai ji turės būti dėkinga J. Kronkaičiui. Todėl aš su visu atsakingumu tvirtinu, kad brig. gen. J. Kronkaičio paskyrimas kariuomenės vadu buvo išganymas Lietuvai. Tiesiog Dievo ranka jį į Lietuvą atvedė.

Nepriklausomybės partijos griūtis

Vienintelė partija, priėmusi įstatuose teiginį, kad į ją negali patekti komunistai ir buvę KGB struktūrų nariai, buvo Nepriklausomybės partija. Į ją būrėsi intelektualai, laisvi nuo komunistinės praeities. Tačiau partijos pirmininku tapo V. Čepaitis, daugelį metų buvęs KGB agentu, kuris buvo siųstas sugriauti šią partiją. Dabar iš jos liko tik šipuliai. Todėl aš tvirtai sakau, kad visos partijos, kuriose yra komunistinių gaivalų, man nepriimtinos. Tame skaičiuje ir konservatoriai.

Dabar – apie V. Landsbergį. Lietuva turi būti jam dėkinga už jo ryžtą 1990-1991. Tačiau ir jis nėra dievybė, bet žmogus. Todėl bet kurio žmogaus per didelis išaukštinimas nepriimtinas. Istorija daug ką atsirenka.

Smetonos keliai ir klystkeliai

Aš gilinausi į prezidento A. Smetonos kelius ir klystkelius. Galiu tvirtinti, kad po to, kai jis 1927 m. A. Voldemaro (vėliau tapusio mirtinu priešu) buvo apdovanotas iš karto trimis Vyčio kryžiaus ordinais (pirmos rūšies kariniai III, II ir I-jo laipsnio) pradėjo smarkiai ristis į autoritarizmą, kuris buvo panaudotas ne valstybės strategijos, o savo tikslams. Nors A. Smetona daug ką darė, kad pakeltų Lietuvos ekonominį lygį, tačiau už visas 1939-1990 nelaimes jis taip pat yra iš dalies atsakingas, nes jis buvo ne tik Respublikos prezidentas, bet ir vyriausias ginkluotojų pajėgų vadas, kuris privalėjo suformuluoti valstybės gynybos strategiją, o ne slėpti savo galvą, kaip strutis, "neutralumo smėlyje".

Kaltė už ekonomikos sugriovimą

Už Lietuvos ekonomikos sugriovimą (ir bankų išvogimą) atsakingas atkuriamasis seimas, LDDP, konservatoriai, o dabar visai neaiški koalicija. Taigi visi, ne vieni konservatoriai. Tokia mano pozicija. Tvirta, sąmoninga. Ir aš dėkoju Dievui, kad nepriklausau jokiai partijai. Aš – laisvas žmogus, mylintis savo Tėvynę daugiau už bet kurią partiją, galintis už ją paaukoti viską, ką turiu. Net ir gyvybę. Manęs niekas nešaukė sausį su šautuvu mėnesį gyventi parlamente. Tik mano sąžinė ir tėvų atminimas.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Seimo pirmininkas Čekijoje

Lietuvos seimo pirmininkas Artūras Paulauskas birželio viduryje lankėsi Čekijoje. Kaip rašo ELTA/LGTIC, Čekijos gynybos ministeris Jaroslavas Tvrdikas jam teigė, jog po Slovakijos Lietuva yra geriausiai pasirengusi narystei ŠAS (NATO). A. Paulauskas Čekijos senate atidarė parodą *Lietuvos parlamentarizmo raida XX amžiuje*. Su senato pirmininku Petru Pithartu jis aptarė Rusijos poziciją tarptautinių santykių kontekste. Jie pripažino, kad Karaliaučiaus sritis yra svarbi kaip ekonominė partnerė kaimyninėms valstybėms, bet negali būti vertinama kaip kliūtis ŠAS plėtrai.

Naujas direktorius

ELTOS/LGTIC žiniomis, birželio 5 d. Lietuvos užsienio reikalų ministeris Antanas Valionis paskyrė Rytį Paulauską Užsienio reikalų ministerijos Daugiašalių santykių departamento direktoriumi, atsakingu už įsijungimo į ŠAS (NATO), Europos saugumo ir gynybos politiką, ginklų kontrolės klausimus bei Lietuvos veiklą Jungtinėse Tautose ir Europos taryboje. Jis dirba URM nuo 1991 m., buvo Lietuvos atstovybių prie Europos tarybos (Strasburge) bei Jungtinių Tautų (Niujorke) patarėju bei URM Integracijos į ŠAS skyriaus vedėju. Baigęs Vilniaus universiteto teisės fakultetą, jis taip pat studijavo JAV Fletcher teisės ir diplomatijos bei Harvardo universiteto J.F. Kennedy vyriausybės mokyklose ir įgijo tarptautinių santykių magistro laipsnį. **RSJ**

Laikas palaužė audras atlaikiusį Ąžuolą

BIRUTĖ JONELIENĖ

Pirmąja žaluma pasipuošusi, alyvomis kvepianti Lietuvos žemė 2001 m. gegužės 16 d. priglaudė dar vieną laisvės kovotoją, partizaną, dimisijos pulkininką Juozą Petrašką-Patrimpą.

Dar ne visiems pokariu žuvusiems pastatyti kryžiai ir paminklai, įamžintas jų atminimas, o negailestingas laikas amžinybėn vieną po kito išsiveda ir tuos iš 350 dar gyvų likusių, okupacijos kovose užgrūdintų, sovietinių lagerių siaubą iškentėjusių ir nepalūžusių pačių tvirčiausių ir ištvermingiausių Lietuvos ąžuolų.

Kol kas dar jie su mumis: džiaugiasi pagaliau sulaukę Lietuvos laisvės, jaudinasi dėl dabartinės padėties, kai valdžią užgrobė be sąžinės ir moralės, išauginti buvusių komunistų, kagebistų, nomenklatūrininkų, stribų palikuonys, kuriems nėra nieko švento, kuriems visiškai svetimi Dievo, Tėvynės meilės idealai. Tie idealai, kurie ugdė juos, potarpukario Lietuvos jaunuolius, vardan kurių jie paaukojo savo jaunystę ir gyvenimą.

A.a. laisvės kovotojas partizanas Juozas Petraška-Patrimpas

Juozas Petraška gimė 1916 m. Mardosų kaime, Alytaus rajone. Buvo vyriausias iš keturių vaikų mažažemio valstiečio šeimoje. Prieš karą tarnavo Lietuvos kariuomenės ulonų pulke, baigė puskarininkių mokyklą. Po 2 metų tarnybos Lietuvos kariuomenėje grįžo į namus ir visą vokiečių okupacijos laikotarpį dirbo tėvų ūkyje, vis tikėdamasis, kaip ir dauguma Lietuvos žmonių, kad baigsis karas, baigsis ir okupacijos. Deja... bolševikai vėl sugrįžo, ir Juozui teko išeiti į mišką. Trejis metus gyveno nelengvą partizano gyvenimą, kovojo, buvo Dainavos apygardos Vaidoto grupės vadas (slapyvardis Patrimpas).

1947 m. rusams aptikus slėptuvę Punios šile, pateko į nelaisvę. Kaip ir visi, kentėjo kankinimus NKVD kalėjimuose, daugiau kaip 10 metų kalėjo Intos lageryje. 1958 m. iš lagerio paleido, bet grįžti į Lietuvą griežtai uždraudė. Teko gyventi dar 10 m. svetimoje žemėje su viltimi vis tik kada nors grįžti į Lietuvą.

Grįžo 1967 m., apsigyveno Alytuje. Atgimimo metais aktyviai dalyvavo patriotinėje veikloje, parašė dviejų dalių atsiminimų knygą "Žvilgsnis atgal".

Palydėti į paskutinę kelionę partizaną Patrimpą susirinko ne tik giminės ir artimieji, bet ir bendražygiai, bendraminčiai iš visos Lietuvos. Tokios ilgos laidotuvių eisenos, tiek gėlių turbūt jau seniai alytiškiai nebuvo matę. Mišias aukojo, jaudinantį pamokslą pasakė buvęs lagerio draugas monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Jis prisiminė, kaip su velioniu kažkada dalijosi duonos kepalėlį.

Šalia šventovės esančių kapinių žemė priglaudė amžinam poilsiui kovotojo kūną. Nuliūdę liko sesuo Liuda, žmona, dukra ir sūnus – Lietuvos kariuomenės karininkas, keturi vaikaičiai.

Sunkus Lietuvos kelias į NATO

Amerikos lietuvių pastangos palengvinti Lietuvos kelią į Šiaurės Atlanto sąjungą

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Amerikos lietuviai pasiuntė tūkstančius pasirašytų prašymų savo kongreso atstovams ir senatoriams, kad jie remtų Lietuvos priėmimą į ŠAS (NATO) ir tuo klausimu įtakotų JAV prezidentą. Deja, iki šiol neteko nieko iš jų girdėti, tačiau JAV prezidento Bush kelionė po Europą tapo tarptautinės reikšmės įvykiu, kurio darbotvarkėje galėjo būti svarstomas ir Pabaltijo respublikų likimas.

Po vizito Švedijoje jis atvyko į Varšuvą, kurioje pasisakė už naujų ŠAS narių priėmimą, jų tarpe ir Baltijos respublikų. Tuo klausimu Maskva aštriai pasisakė, kad tai visiškai "nepriimtina". Tuo netenka stebėtis, nes iš istorijos žinome, kad Rusija visais laikais Lietuvą laikė tiltu į Vakarus – tiek caristinė Rusija, tiek komunistinė, o dabar ir "demokratinė". Nejaugi slaptuose užkulisiuose Rusija planuoja tiesti "kelius per Lietuvą"?

Buvo įdomu televizijoje stebėti, kai Varšuvoje JAV prezidentas buvo sutiktas ir draugiškos, ir nedraugiškos minios, o vienos gatvės šone matėsi daugelio rankų laikomas didžiulis plakatas su įrašu "Lithuania". Keistoka stebėti, kad Europoje Amerikos prezidentas buvo gan nedraugiškai sutinkamas, labiausiai dėl to, kad Amerikoje vykdomos mirties bausmės, kurioms jis neprieštarauja, atsisakė Kyoto sutarties dėl oro taršos.

Visi žinome, kad didžioji Amerikos žiniasklaida vengia minėti Baltijos respublikas, bet negali ignoruoti kai kurių reikšmingų istorinių įvykių, tai ir Klyvlando milijoninio tiražo dienraštis "The Plain Dealer" pirmame puslapyje aprašydamas Bush'o vizitą Varšuvoje, pamini, kad jis dėsiąs visas pastangas Baltijos respublikom tapti ŠAS narėmis. Anot laikraščio, tai vienu metu buvę sovietinės politikos "satelitai", kurių sienos esančios arti Rusijai svarbių gynybos ir vidaus apsaugos teritorijų. Nejaugi tuo norima pasakyti, kad Lietuva ar ir kitos dvi Baltijos respublikos sudaro tikrą grėsmę Rusijai?

Stebėkime žinias ir laukime ŠAS narystės rezultatų. Jei Lietuva ir kitos dvi Baltijos respublikos bus priimtos į ŠAS, tai bus užtikrintas jų saugumas nuo netikėtos invazijos. Tai nėra priimtina Maskvai, bet džiugu naujoms narėms.

Spaudos atstovai 38-jame Lietuvių fondo narių suvažiavime š.m. gegužės 19 d. Lemonte. Iš k. V. Radžius, B. Jasaitienė, Br. Juodelis, Vaiva Ragauskaitė, E. Šulaitis ir V. Jasinevičius **Nuotr. Z. Degučio**

LAISVOJE TĖVYNĖJE

BENDROS PRATYBOS SU JAV

Birželio 4-14 d.d. Klaipėdoje vyko bendros Lietuvos ir JAV kariškių pratybos "JCET". Kaip rašo ELTA/LGTIC, pratybose dalyvauja daugiau kaip 50 JAV karių, bei du *Mark IV* tipo laivai. Lietuvai pratybose atstovauja karinės oro pajėgos, karinių jūrų pajėgų povandeninių veiksmų komanda, Krašto apsaugos savanoriškųjų pajėgų aviacija bei Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Butigeidžio dragūnų bataliono profesionalios tarnybos kariai, iš viso – 31 Lietuvos karys. Šios pratybos yra tradicinės, vyksta nuo 1995 m. du kartus per metus. Jos rengiamos pagal dvišalio JAV ir Lietuvos karinio bendradarbiavimo programą. Šiemet tokios pratybos jau vyko Šiauliuose kartu su Kunigaikščio Vaidoto motorizuotojo pėstininkų bataliono kariais.

KONSTITUCIJOS METINĖS

Birželio 9 d. Varšuvoje, Karalių pilyje vykusioje Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų VIII sesijoje buvo paminėtos 210-sios buvusios bendros Lietuvos ir Lenkijos valstybės konstitucijos metinės. Sesijos tema buvo *Lietuvos ir Lenkijos Konstitucijos – demokratinės santvarkos ir tarpusavio santykių vystymo pagrindas.* Posėdžio dalyviai priėmė pareiškimą, kuriame pažymėta, kad "1791 metų gegužės 3-osios Konstitucija yra istorinis abiem Seimams dokumentas ir Abiejų tautų respublikos bendro palikimo dalis", praneša BNS/LGTIC.

LYGYBĖS KONFERENCIJA VILNIUJE

Birželio 15-17 d.d. Vilniuje vyko tarptautinė moterų teisių konferencija, kurioje buvo svarstomi įvairūs lyčių lygybės klausimai. Konferencija, kurią globojo Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma, buvo 1999 metais Islandijoje vykusio panašaus suvažiavimo tęsinys. Dalyvavo daugiau kaip 650 atstovų iš 12 valstybių – Danijos, Estijos, Islandijos, JAV, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Norvegijos, Rusijos, Suomijos, Švedijos ir Vokietijos. Pagrindinį pranešimą skaitė Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga. Kaip rašo *Atgimimas* (nr. 24), konferencijos tikslas buvo plėtoti valstybių bendradarbiavimą sprendžiant moterų ir vyrų lygių galimybių klausimus, užtikrinti glaudesnį bendradarbiavimą tarp visuomeninių ir tarptautinių organizacijų, paskatinti Lietuvos valstybines institucijas aktyviau dalyvauti sprendžiant aktualias moterų ir vyrų lygiateisio dalyvavimo demokratiniuose procesuose problemas.

VOKIETIJOS APDOVANOJIMAS

Birželio 12 d. buvusiai ministerei pirmininkei Kazimierai Prunskienei buvo įteiktas Vokietijos prezidento Joehannes Rau apdovanojimas. Tai yra Didysis nuopelnų kryžius su žvaigžde, Vokietijos nuopelnų ordinas. Kaip rašo ELTA/LGTIC, apdovanojimą K. Prunskienei įteikė Lietuvoje viešinti Vokietijos Bundestago viceprezidentė Anke Fuchs iškilmėse, surengtose Vokietijos ambasadoriaus Detlof von Berg rezidencijoje. Būdama ministere pirmininke ir nebebūdama tose pareigose, K. Prunskienė palaikė ir skatino įvairiapusius ryšius su Vokietijos politikais, mokslo, nevyriausybinių, krikščioniškų organizacijų, verslo ir žiniasklaidos atstovais. Ji padėjo įvykdyti daug bendrų programų plėtojant abiejų kraštų ryšius, siekiant įvykdyti kultūrinius mainus, bendrus verslo projektus bei socialinę-humanitarinę paramą Lietuvai.

STEIGIAMA MOKYKLA

Vilniuje, buvusios rusų mokyklos patalpose, steigiama nauja lietuviška Petro Vileišio vardo mokykla. Ji įsikelia į remonto reikalaujančias patalpas, ir jai trūksta mokymo priemonių bei inventoriaus – plastikinių ar metalinių sieninių rašymo lentų, sportinio inventoriaus, vadovėlių anglų ar vokiečių kalbos mokymui, krikščioniškos literatūros, mokyklinių žemėlapių, gaublių, naujosios technologijos priemonių – fakso, daugintuvo (kopijavimo aparato), kompiuterių. Mokyklos vadovybė išeivijos lietuvius prašo bet kokios materialinės ar finansinės paramos. Apie savo rėmėjų labdaringus darbus bus pranešta Lietuvos žmonėms, mokyklos svečiams, įrašyta į mokyklos istorijos metraštį. Naujos mokyklos adresas: P. Vileišio pagrindinė mokykla, Filaretų 3, 2001 Vilnius, Lietuva. Telefonas +370 25 46 57, el.paštas danute.k@takas.lt.

SUTARTIS SU SUOMIJA

BNS/LGTIC žiniomis, Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Suomijos policijos vadovai birželio 14 d. pasirašė sutartį dėl bendradarbiavimo kovojant su organizuotu nusikalstamumu bei sunkiais nusikaltimais. Sutartis sudarys sąlygas keturių Baltijos valstybių policijai vykdyti bendras operacijas bei veiksmingiau keistis informacija. Pagal dokumentą numatyta paskirti pareigūnus, su kuriais kiekviena iš keturių galės susiekti visą parą. Numatoma sudaryti bendras grupes tyrimui sunkių ar organizuotų grupuočių šiuose kraštuose padarytų nusikaltimų. Bus organizuojami bendri seminarai bei mokymai. **RSJ**

"Amerikos lietuvio" savaitraščio redaktorė Vaiva Ragauskaitė vadovauja šio savaitraščio suruoštos "Vasaros sutikimo šventės" programai prie PL Centro Lemonte Nuotr. Ed. Šulaičio

"Amerikos lietuvio" laikraščio gegužinėje groję muzikantai Artūras Blažukas ir Povilas Strolia (čikagietis) Nuotr. Ed. Šulaičio

Gausus naujųjų ateivių susibūrimas

Naujojo savaitraščio renginys – vasaros sutiktuvės

EDVARDAS ŠULAITIS

Savo pirmasias gyvavimo metines minintis savaitraštis *Amerikos lietuvis* gegužės 27 d. Pasaulio lietuvių centro sodelyje Lemonte surengė *Vasaros sutiktuvių* šventę, arba kaip seniau čia įprasta vadinti, gegužinę-pikniką. Šis renginys sutraukė žymiai daugiau tautiečių (1,500), negu ankstesnieji Čikagoje ir apylinkėse organizuoti panašūs lietuvių susibūrimai.

Programa prasidėjo po šv. Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio šventovėje. Susirinko senesnės mūsų kartos atstovai, kurie čia ne visi ilgai galėjo pabuvoti, nes artėjo gana juodi debesys. Kai kurie, vos pasiėmę cepelinus, išvažiavo į namus. Vėliau pradėjo rinktis "trečiosios bangos" atstovai, kurių Čikagoje ir apylinkėse esą gyvena arti 30,000. Tai vis jauni žmonės, šeimos su mažamečiais vaikais.

Šios šventės programa buvo perkrauta. Jau tuoj po 12 valandos ją reikėjo pradėti, kad iki 8 valandos vakaro būtų galima viską parodyti. Dar prieš meninės dalies pradžią į susirinkusius prabilo "Saulutės" organizacijos vadovė Indrė Tijūnelienė, kuri dėkojo *Amerikos lietuvio* savaitraščio leidėjui Br. Abručiui už paskelbtą vajų padėti Lietuvoje sergančiam Tadukui Mikalauskui (šiam nelaimingam jaunuoliui buvo įteikta per 200 dolerių, kuriuos sudėjo *AL* skaitytojai).

Naujoji *AL* redakcijos narė Vaiva Ragauskaitė pradėjo ilgą muzikinę ir sportinę dalį. Pirmasis estradoje pasirodė muzikas Bronius Mūras su savo ansambliu, kuris lietuvių tarpe pasirodė pirmą kartą. Po jo – dainininkai iš Lietuvos – broliai Vytautas ir Juozas Januškaičiai, Algimantas Barniškis su savo grupe.

Publikos susidomėjimo taip pat sulaukė du profesionalai muzikantai – vienas iš Lietuvos – Artūras Blažukas, o kitas, jau Amerikoje gimęs garsiosios Strolių muzikų atstovas – Povilas Strolia. Jie čia ir grojo, ir dainavo. Gražiai nuskambėjo ir muz. Arūno Augustinaičio vadovaujama ansamblio dainos bei muzika.

Mažai laiko liko naujai iš Lietuvos atvykusiųjų tarpe labai populiariems muzikams broliams Švabams, kurie savo programą turėjo gerokai trumpinti, nes jau pradėjo temti ir reikėjo baigti gegužinės linksmybes. Daug kas bandė ir šokti, tačiau tam PLC sodelis nėra pritaikytas, ypač po lietaus, kai žolė buvo slidi ir šlapia.

Dėl slidumo negalėjo įvykti ir virvės traukimo varžybos, nors buvo užsiregistravusių nemažai komandų. Įvyko rankos lenkimo pirmenybės, kuriose matėsi ir žymiųjų sportininkų. Vyrų grupėje pirmą vietą laimėjo 1997 m. Lietuvos galiūnas Arvydas Pintinas. Varžybose talkino pasaulio moterų rankos lenkimo čempionės Dalia Medžiausytė ir Laima Janutienė, taip pat Amerikoje jau spėjęs nemažai prizų laimėti šakietis Aidas Pališkis. Vaikai čia rikiavosi prie Vytauto Vizgirdos, kuris pūtė balionius su įvairiomis figūromis ir stengėsi užimi mažuosius gegužinės dalyvius.

Šioje šventėje veikė daiktinė loterija, kuriai laimikius padovanojo Čikagos ir apylinkių lietuviai verslininkai. Šventės proga *Amerikos lietuvio* leidėjas pagamino marškinėlius su šio savaitraščio emblema. Jie čia buvo labai populiarūs.

Taigi, šventė praėjo. O dabar kai jau vasaros gegužinių sezonas pradėtas, PL centro sodelyje bei kitur tautiečiai beveik kiekvieną sekmadienį ruoš savo pramogas gamtoje iki pat rudens. Taigi lietuviška veikla iš salių persikels į gamtą.

Jaunavedžiai RIMA MAČIKŪNAITĖ ir ROGER HUNZIKER uždega jungties žvakę per santuokos apeigas birželio 16 d. Vasagoje Ntr. I. Ross

Hamilton, Ont.

BIRŽELIO 6 D. Hamiltono *Šatrijos Raganos* skautininkių būrelis susirinkome pas sesę s. E. Kontenienę vasaros iškylai. Visos džiaugėmės, kad oras atšilo ir nelijo. Tarp žydinčių akacijų jau buvo sukrautas laužas ir aplink jį susėdusios pradėjome iškylą šūkiu: "Mūsų sesių širdyse tegul žydi skautija". Laužui vadovavo sesės ps. M. Kalvaitienė ir ps. L. Stungevičienė. Buvo prisiminti išvežtieji į Sibirą, partizanai ir visi žuvę už Lietuvos laisvę. Sugiedojome *Marija, Marija* ir sesė Liūda perskaitė tai progai pritaikytą eilėraštį. Po to – linksmos dainos, eilėraščiai, kuriuos deklamavo sesė Marytė, ir prisiminimai iš mūsų jaunų dienų, praleistų stovyklose. Sudainavome ir mūsų būrelio dainą: "Jau lauželis dega, oi, kibirkštėlės dangun skrenda, oi. Šatrijos Raganų būrelis, oi, linksmas dainas sau dainuoja, oi, oi, oi". Taip pat išmokome ir naują dainą, kurią nutarėme dainuoti kitose mūsų būrelio iškylose. Iškylą baigėme jau prie gęstančio laužo su *Ateina naktis* ir savo šūkiu "Tegyvuoja draugystė ir vienybė mūsų *Šatrijos Raganų* širdyse".

Sesė Elena buvo paruošusi skanias vaišes, kurių metu aptarėme ir būrelio einamuosius reikalus. Kanados lietuvių fondas paskyrė 300 dol. mūsų būrelio veiklai ir mes fondui tariame skautišką "Ačiū!" Prieš išsisklaidydamos, viena kitai palinkėjome smagios vasaros. Kita sueiga bus ketvirtadienį, spalio 18, 5 v.p.p. pas sesę ps. M. Kalvaitienę.

Reg. B.

London, Ont.

Po daugelio metų ALBINA STYGIENĖ palieka Londoną ir išvyksta gyventi į Mississaugą, arčiau savo vaikų. Londono Šiluvos Marijos parapija netenka uolios parapijietės, kuri tiek daug prisidėjo prie parapijos išlaikymo ir aukomis, ir kilniais darbais. Šiluvos Marijos parapijiečiai atsisveikindami linki gerb. Antaninai gražaus įsikūrimo ir ramaus gyvenimo naujoje vietoje. **A.V.**

Wasaga Beach, Ont.

VESTUVĖS. Gražiam saulėtam orui siunčiant palaimą iš dangaus, "Kretingos" jaunimo stovyklų ilgametis kapelionas kun. Edis Putrimas birželio 16 d. stovyklos koplytėlėje svečiams stebint, po atviru dangum sutuokdino nuo vaikystės stovyklavusią ir vėliau buvusią vadovę Rimą Mačikūnaitę su Roger Hunziker. Pastarasis taip pat šioje stovykloje vieną vasarą buvo vienas iš vadovų, nes anksčiau vienerius metus praleidęs Lietuvoje pramoko lietuviškai.

Kadangi jaunosios tėvai jau ilsisi amžinybėje, ją prie altoriaus palydėjo jos brolis Marius tai progai atskridęs iš Comox, B.C., kartu su jų dėde Juozu. Vestuvinei procesijai *Sadutę* ir kitus kūrinius apeigose smuiku atliko Audronė Šarpytė. Dalyvavo taip pat jaunosios sesuo Silvija iš Calgary, AB, ir teta Violeta su šeima iš Otavos.

Iš jaunojo Rogerio gimtinės, Šveicarijos Bazelio, dalyvavo jo tėvai, brolis, sesuo ir kiti artimieji. Liturginėse apeigose vienas iš Šv. Rašto skaitinių buvo perskaitytas trim kalbom: Rogerio pabrolys, jo brolis Raymond, perskaitė vokiškai, jaunosios pusbrolis iš Otavos Raimundas Verbyla angliškai, o Rimos pamergė Vika Ross specialiai vestuvėms grįžus iš Lietuvos, perskaitė lietuviškai. Visi dalyviai jautėsi įtraukti į apeigas.

Po bendros visų svečių su jaunaisiais nuotraukos stovyklos laužavietėje, visi patraukė į "Kretingos" stovyklavietės pagrindinio pastato labai gražiai papuoštą ir pokyliui paruoštą salę. Kun. Edžiui sukalbėjus maldą ir visiems pasivaišinus sekė ir jautrios, ir juokingos kalbos, buvo sudainuoti sveikinimai.

Galop su linksma kapelos muzika (Vaclovas Povilonis, Mindaugas Gabrys ir Valdas Ramanauskas) sekė smagūs šokiai. Kadangi jaunieji susipažino prieš kelerius metus studijuodami Skotijoje, į vestuves atskrido keli draugai skotai ir dalyvavo pasipuošę savo tautine apranga. Įtraukę visus dalyvius, jie surengė gyvą, smagų skotišką šokį. Po to sekė lietuviški vestuviniai šokiai kuriems vadovavo sėkmingai muzikantai.

Muzikai galų gale nutilus, dalis jaunimo ilgai linksminosi toliau prie laužo. Po vestuvinės kelionės Europoje jaunieji tęs savo bendrą ateitį Toronte – jaunoji meno darbuose ir mokytojavime, o jaunasis – muziejų tvarkmo reikaluose. **I.R.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Petersburgo, FL, Romo Kalantos šaulių kuopa gegužės 20 d. minėjo jaunuolio Romo Kalantos 29-tąsias susideginimo metines. Minėjimas pradėtas pamaldomis Šv. Vardo šventovėje. Mišias koncelebravo kun. A. Grabnickas, OFM, kun. dr. M. Čyvas ir svečiai iš Lietuvos – Kražių klebonas kun. A. Budrius bei Šeduvos klebonas kun. A. Jonikas. Pastarasis pasakė ir pamokslą, pažymėdamas jaunuolio pasiryžimą aukotis dėl Lietuvos laisvės. Per pamaldas giedojo vyrų choras *Aidai*, vadojaujamas L. Sodeikos, ir Kauno muzikinio teatro solistas J. Janušaitis, akompanuojamas brolio V. Janušaičio. Šventovėje organizuotai su vėliavomis dalyvavo šaulių ir Lietuvos vyčių kuopų nariai.

Po pamaldų Lietuvių klubo patalpose vyko minėjimo programa. Įvadinį žodį tarė šaulių kuopos pirm. A. Gudonis, kartu pakviesdamas paskaitai A. Jonaitį. Pastarasis savo kalboje pažymėjo, kad Romas Kalanta savo gyvybės auka išgarsino Lietuvos vardą ir priminė pasauliui, kad šis kraštas trokšta laisvės ir nepriklausomybės. Dar kalbėjo svečias iš Lietuvos solistas J. Janušaitis, kuris yra Lietuvos šaulių sąjungos centro valdybos narys ir vadovauja kultūrinei šaulių veiklai. Pasak svečio, šauliai Lietuvoje turi savo chorus, orkestrus, ir organizacijos pagrindinis uždavinys – auklėti jaunimą patriotiškoje dvasioje. (*Lietuvių žinios,* 300 nr.)

Australija

LB Adelaidės apylinkės metinis susirinkimas įvyko sekmadienį, balandžio 29, dalyvaujant apie 40 Adelaidės apylinkės tautiečių. Susirinkimui pirmininkavo P. Bielskis ir sekretoriavo V. Neverauskienė. Pradžioje buvo prisiminti ir pagerbti mirę bendruomenės nariai, ypač Vytautas Neverauskas, miręs š.m. balandžio 25 d. Valdybos pirm. J. Grigonytė savo pranešime suminėjo atliktus darbus, iš kurių didžiausia dalis buvo minėjimų renginiai. Valdyba turėjo 2,778 dol. metinių pajamų ir 1,166 dol. išlaidų. Apylinkės valdybos beveik visi nariai yra jaunosios kartos, gimę Australijoje. Buvo ir organizacijų pranešimai: pensininkų, ramovėnų, lituanistinės mokyklos, skautų, sporto klubo, radijo komiteto. Susirinkimas baigtas Tautos himnu ir pabendravimu prie kavutės.

Geelongo lietuvių sąjungos metinis susirinkimas įvyko balandžio 29 d. Gailių sodyboje. Jį pradėjo sąjungos pirm. J. Gailius, pakviesdamas dalyvius tylos minute prisiminti ir pagerbti mirusius organizacijos narius. Jis savo pranešime pažymėjo, kad labdaros ir kitų lietuviškų organizacijų paramai išleista 3,800 dol. Taipogi priminė, kad kitais metais Geelongo lietuvių sąjunga, kaip savitarpio pagalbos ir labdaros organizacija, švęs savo 30 metų veiklos sukaktį. Apie sąjungos iždą pranešimą padarė V. Mačiulis. Pasisakymuose dėl pranešimų pasiūlyta Kalėdų proga paremti Geelongo daugiatautinius slaugos namus, kuriuose gyvena ir gyveno nemaža lietuvių. Susirinkimas baigtas tradicine kavute. Po jos vyko valdybos pasiskirstymas pareigomis: pirm. J. Gailius, vicepirm. Rūta Cusak, sekr. Birutė Liebish, ižd. V. Mačiulis, narė moterų reikalams I. Gailiūnienė (*Mūsų pastogė* 2001 m. 19 nr.).

Vokietija

Vasario 16-tosios gimnazija vasario 17 d. Hiutenfelde šventė auksinę sukaktį. Joje dalyvavo Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos nariai: pirm. V. Kamantas su žmona Gražina, M. Lenkauskienė iš JAV-bių, dr. Br. Makauskas su žmona Živile iš Lenkijos, G. Žemkalnis iš Lietuvos. PLB valdybos pirm. V. Kamantas savo žodyje pasidžiaugė gimnazijos atliekamu darbu, prisiminė visus gimnazijos mokytojus bei rėmėjus ir ilgiausiai dirbusiems mokytojams – kun. J. Dėdinui (38 m.), A. Wegel (35 m.), A. Šmitienei (25 m.) įteikė garbės plaketes. Jis taipgi gimnazijos direktoriui A. Šmitui įteikė Lietuvių fondo, PLB švietimo komisijos bei PLB valdybos paramos čekius ir specialią dail. V. Luko sukurtą PLB dovaną.

Gimnazijos patalpose vasario 18 d. vyko bendras posėdis, kuriame dalyvavo PLB valdybos nariai, Lietuvos švietimo ir mokslo ministeris A. Monkevičius, Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas A. Skardžius, seimo nariai – D. Giedraitienė, K. Prunskienė, Z. Balčytis, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos valdžios direktorius dr. R. Motuzas, Lietuvos ambasadorius Vokietijoje V. Gerelavičius, Vokietijos LB valdyba bei Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos valdyba, Vasario 16-tosios gimnazijos vadovybė. Posėdy daugiausia kalbėta gimnazijos finansiniais reikalais. Buvo užsiminti ir kiti išeivijos klausimai. (*Pasaulio lietuvis,* 2001 m. 5 nr.)

Britanija

Londono Šv. Kazimiero parapijos svetainėje balandžio 29 d. įvyko Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos (DBLS) pirmojo skyriaus metinis susirinkimas. Jam pirmininkavo K. Baublys ir sekretoriavo Ž. Ilgūnaitė. Apie valdybos veiklą, Lietuvių sodybos remontą kalbėjo V. Juraitė-Watson. Apskritai praėjusių metų skyriaus veikla buvusi apmirusi. Po pranešimo vyko pasisakymai. Ypač pasigesta naujų narių. Siūlyta į organizaciją telkti naujuosius ateivius. Išrinkta nauja valdyba: pirm. B. Butrimas, sekr. Ž. Ilgūnaitė, ižd. M. Balčiūnas. Revizijos komisija – V. Andrijauskas; atstovai į DBLS metinį suvažiavimą – K. Baublys, V. Juraitė-Watson. (*Europos lietuvis,* 2001 m. 5 nr.)

Lenkija

Rumšiškių kultūros namų ansamblis kovo 25 d. koncertavo Seinuose. Jį atvežtino Asta Veverskytė, anksčiau Seinuose vadovavusi muzikinei veiklai. Koncertas pavadintas *Meilė ir klasta.* Programa, kaip rašoma *Aušros* 2001 m. 7 nr., buvo įspūdinga. Senus romansus dainavo ištaigingai pasipuošusios dvaro ponios ir ponai. Dainininkai žiūrovus stebino ir savo vaidyba. Buvo pukiai atlikta žodinė koncerto dalis, anekdotai, jausmingos eilės. Kartu su ansambliu atsilankė Lietuvos liaudies buities vadovai – E. Markūnas, V. Stanikūnas, vyr. etnografė E. Strazevičienė, keramikė A. Glinskienė, menininkas L. Glinskis. Seiniečiai džiaugiasi, kad rumšiškėnai su jais noriai bendrauja.

J. Andr.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – *"TŽ" leidėjai*

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"
Lougheed Funeral Home
Žmonės, kurie atjaučia kitus
Sudbury Ontario

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 545-8868

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS,** M.D., D.CH.

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

PRIIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:
✗ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
✗ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
✗ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
517 Fruitland Rd.
Stoney Creek, Ontario
Canada L8E 5A6
Tel: (905) 643-3334
◆ Siuntiniai į Baltijos valstybes ◆
Prieš atvažiuodami ar norėdami daugiau informacijos prašom skambinti
Genei Kairienei (905) 643-3334
PRIIMU SIUNTINIUS:
TREČIADIENIAIS 4-6 v.v., KETVIRTADIENIAIS 10 v.r.-1 v.p.p.
Petras Šturmas (Toronto raj.) (905) 271-8781
Algis Trumpickas (Vasagos raj.) (705) 429-2156
Bernardas Mačys (905) 632-4558

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.
AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%	Asmenines nuo	7.80%
santaupas	2.75%	nekiln. turto 1 m.	6.65%
kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	3.50%		
180 dienų indėlius	3.50%		
1 m. term. indėlius	3.60%		
2 m. term. indėlius	3.75%		
3 m. term. indėlius	3.85%		
4 m. term. indėlius	4.10%		
5 m. term. indėlius	4.75%		
RRSP ir RRIF (Variable)	2.50%		
1 m. ind.	3.85%		
2 m. ind.	4.00%		
3 m. ind.	4.10%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	5.00%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Mažo būrio dideli darbai

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolijos darbai išeivijoje ir Lietuvoje

ALDONA PRAPUOLENYTĖ

Jau metai seselė Ignė Marijošiūtė yra Švč. Mergelės Marijos Nekaltai Pradėtosios vargdienių seserų kongregacijos vyriausia vadovė. Š. m. birželio mėnesį ji lankė Putnamo seseles, kurių vyresniąja jau trečią kartą yra sesuo Paulė Savickaitė.

MVS – Marijos vargdienių seserys yra sutrumpintas jų vienuolijos vardas. Jos visuotinė kapitula Kaune 2000 m. Sekminių dieną vadovybės pareigas pavedė vyriausios vadovės pavaduotojai seseriai Eugenijai Lukošiūtei – Putnamas, patarėjoms seserims Daliai Kaminskaitei, Viktorijai Plečkaitytei – Lietuva, ir vyriausiai vadovei ses. Ignei Marijošiūtei.

Lietuvos provincijos kapituloje dalyvavusios seserys bendrame laiške rašė: "Dėkojame Dievui, kad atvėrė vartus glaudžiam bendravimui ir bendradarbiavimui – su Š. Amerikos provincijos sesutėmis; ne viena Lietuvos provincijos sesutė patyrė jūsų dėka gausių Dievo malonių, ne viena ištars – 'teesie', ne viena dar patirs, kai senatvės ar sunkios ligos našta prispaus jų pečius. Seserys, pabuvojusios Š. Amerikos provincijoj, pagilino savo dvasinį gyvenimą dalyvaudamos įvairiose rekolekcijose, pasisėmė profesinių žinių, pasimokė praktinio jų pritaikymo. Dosni Š. Amerikos lietuvių parama per Š. Amerikos provincijos MVS rankas pasiekė ir pasiekia Lietuvą".

Vadovaujančios seserys

Seselės Ignės sugebėjimais pasitikėdamas, kardinolas A. J. Bačkis ją pakvietė suorganizuoti jo ingresą Vilniuje. Seselės Lietuvoje turėjo laiko ją pažinti ne tik kaip draugišką, atvirą, bet ir organizuotumu, pasivedimu Dievo Apvaizdai pasižyminčią seserį. Viename pasikalbėjime (*Darbininkas*) ji taip apie save sakė: "Savo širdies gelmėje visą laiką jutau Dievą ir visiško atsidavimo jam norą... Norint Dievui pasišvęsti reikia Jam save atiduoti".

Seselė Ignė vyr. vadovės pareigas perėmė iš seselės Albinos Pajarskaitės. Jos vadovavimo metai paženklinti "Caritas" veikla, socialinės rūpybos fakulteto įsteigimu Vytauto Didžiojo universitete ir seserų bendruomeninio gyvenimo atkūrimu. Atstačius Lietuvos nepriklausomybę, iš privačių savo lizdelių seserys buvo kviečiamos gyventi kartu. Kaune buvo pastatyti Matulaičio namai ir koplyčia. Ten gyvena, dirba ir meldžiasi Lietuvos provincijos seserys Kaune. Subėga rekolekcijoms ir įvairioms šventėms seserys iš kitų skyrių. Dvasinio atsinaujinimo dienas praleidžia ir kitų kongregacijų vienuolės, šiltą ir draugišką globą randa ir iš tolimų kraštų atvykę lietuviai.

Jau eilę metų koplyčia ir veiklai skirtomis patalpomis naudojasi ir šalia esanti nauja parapija, kuri pamažu stato ir savo šventovę.

Du milžiniški darbai seselių atlikti: Matulaičio namai Kaune ir Marijos slaugos namai Marijampolėje. Tai vyresnio amžiaus seserim ir pasauliečiam. Tai įvyko seserų Albinos Pajarskaitės – buvusios vyr. vadovės ir seselės Bernadetos Matukaitės – vyriausios Matulaičio slaugos namų ir "Vila Marija" Putname vadovės išminties, patyrimo ir ištvermingumo dėka. Finansinė parama atėjo iš Š. Amerikos MVS kongregacijos.

Šio meto rūpestis – Vilniaus senamiesčio dvasinės ir socialinės pagalbos centras prie Šv. Kryžiaus šventovės – apleisto, apgriuvusio vienuolyno pastatai! Vieta puiki. Prie prezidentūros! Visai netoli katedros, taigi pačioje Vilniaus senamiesčio širdyje.

Studijuojančios seserys

Sesuo Daiva Kuzmickaitė Lojolos universitete Čikagoje per porą metų pasiruošė doktoratui iš socialinės rūpybos (social work). Ji apgynė disertaciją *Pirmosios lietuvių imigrantų dienos Čikagoje ir adaptacijos sunkumai*. Dalis jos išspausdinta *Metmenyse* 2001 m. 79 nr. Dabar ji profesoriauja Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Teologijos magistrių laipsnius įsigijo sesuo Viktorija Plečkaitytė – Toronte ir sesuo Gertrūda Vitkauskaitė – Bostone, jėzuitų kolegijoje. Ses. Onutė Petraškaitė gavo bakalaurės pranciškonų universitete Steuberville, Ohio. Dar vienos rankos pirštų neužtektų išvardinti kitas, kurios mokėsi ir gilino slaugymo, soc. rūpybos, administravimo žinias Matulaičio slaugos namuose ir centriniame vienuolyne. Jos visos dabar dirba Lietuvos žmonėms: vaikams, suaugusiems ir seneliams.

Vyriausioji vadovė

Daugiau nei kuri kita sesuo savo dvasiniais turtais su Lietuvos žmonėmis dalinosi sesuo Ignė. Ji "skraidė" po Lietuvos parapijas, žiemą – šaldama ir slidinėdama, rudenį – brisdama per purvyną, važiuota (visuomet autobusu!) ar pėsčia kviečiama ar nenorima. Kalbėjo, klausė, laukė atsakymų iš gimnazistų ir mokytojų, seminaristų ir būsimų vienuolių. Sugrįžusi į Putnamą žinojo, ko jiems reikia. Išrūpino stipendijų iš įvairių fondų. Jų dėka gražus skaičius pasauliečių atvyko pasisemti žinių katechizacijai, o seselės – studijuoti.

Jos atvirumas, nuoširdumas, linksmumas palietė skautų ir ateitininkų stovyklautojus Lietuvoje, o draugiškumas, ne tik MV jaunąsias seseris, bet ir kitų vienuolijų pvz., eucharistiečių, kurioms ji vedė keletą seminarų ir mielai su jomis bendravo, o kai kitų vienuolijų seserys atvykdavo studijuoti į JAV, buvo priimamos kaip savos centriniame vienuolyne Putname.

Toronto Maironio mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmėje tėvų komiteto pirmininkė BIRUTĖ BATRAKS, pasiruošusi įteikti simbolinę dovaną GIEDRAI PAULIONIENEI, dirbusiai šioje mokykloje 20 metų mokytojos ir vedėjos pareigose

Prievarta lenkinami vaikai

Šiais metais Dieveniškių (Šalčininkų raj.) lietuvišką grupę lanko 11, o darželio – 12 vaikų. Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos sprendimu jos sujungtos į vieną grupę, kurioje dabar 23 vaikai (LR Švietimo ir mokslo ministerio įsakymu maksimalus leidžiamas vaikų skaičius lopšelio grupėje – 10, darželio – 15 vaikų). Kodėl taip daroma, net nelaukiant rugsėjo 1 dienos? Taip parodoma dokumentuose, nors faktiškai veikia abi grupės.

Rudenį, nuo rugsėjo 1 dienos, į lietuvišką darželio grupę tėvai pageidauja leisti 10-13 vaikų. Darželio vedėja p. Kirvel (nemoka valstybinės kalbos, neturi pedagoginio išsilavinimo) daro tėvams psichologinį spaudimą ir ragina juos leisti vaikus į lenkišką grupę. Vedėja p. Kirvel neteisingai informuoja tėvus, kad lietuviškoje grupėje nėra vietų, kad darželyje bus atliekamas remontas, kad darželyje iš viso nebus dviejų lietuviškų grupių. Tai buvo pasakyta tėvams: L. Juruš, M. Gaidys, M. Buinauskienei kr kt.

Darželyje nebuvo medicinos sesers, ūkvedžio etato (atsirado nuo V.1). Už juos dirbo pati vedėja. Darželyje netikrinamas maistas, vedėja p. Kirvel nebendrauja su tėvais.

Kreipimąsi dėl vedėjos tinkamumo užimamoms pareigoms bei lietuviškų lopšelio ir darželio grupių sujungimo pasirašė Ž. Butvilienė, J. Pietrilovskis, T. Bilienė, A. Gudaitienė, Banelienė, Mackevičienė, Katkevičienė, Mikalauskienė, Staniulis, Kučinskienė ir kt. (20 tėvų).

Kitame kreipimesi tėvai L. Mikalauskienė, Ž. Butvilienė, I. Kuprijan rašo, kad Dieveniškių seniūnijoje žmonės yra bauginami ir šantažuojami visokiais būdais, jeigu jie sumano savo vaikus vesti į lietuvišką darželį ar mokyklą. Žmonėms grasinama atleisti iš darbo, jei jie leis savo vaikus į lietuvišką mokyklą. Ir tai daro pati seniūnė. Jei seniūnija gauna labdarą, tai ji skiriama tik toms šeimoms, kurios veda savo vaikus į lenkišką mokyklą. Žmonės yra įbauginti.

Žmonės rašo, kad jie nori išmokyti vaikus valstybinės kalbos ir sukurti jiems šviesesnę ateitį.

"Vilnijos" draugijos informacija

• Nesiskundžiau ir nedejavau dėl savo likimo, tačiau kartą, kai buvau basas ir neturėjau lėšų batams pirkti, pradėjau murmėti. Prislėgtas nuėjau į didelę mečetę Kufoje ir ten pamačiau vyrą be kojų. Tuomet dėkojau Dievui už tai, kad turėjau abi kojas, kurioms trūko tiktai apavo (Madi)

N. Pradėtosios Marijos vienuolijos seserys posėdžio metu klausosi vyriausios vadovės sesers Ignės pasisakymų. Iš kairės: sesuo Augusta, sesuo Eugenija, sesuo Ignė, sesuo Paulė (Š. Amerikos provincijos vadovė), sesuo Aloyza, sesuo Bernadetta

Lietuvos vaikų ir jaunuolių sveikata II

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Pirmoje šio rašinio dalyje (*TŽ* 2001, 26 nr.) pateikti duomenys skaudina kaip gyva žaizda, skambina visais pavojaus varpais, kviečia ieškoti šio blogio priežasčių ir jas šalinti.

Gerindami vaikų ir jaunimo sveikatą, susiduriame su moralinėmis, dvasinėmis, medicininėmis, pedagoginėmis, finansinėmis ir kitokiomis problemomis. Pas mus daugumos žmonių pragyvenimas tapo tiesiog klaikiu sapnu ir beprasmiu galvosūkiu. Tai namaža dalimi prisideda ir prie sveikatos griovimo. Tad stabtelkime ties šiuo klausimu, t.y. ekonominiu-finansiniu sveikatos problemos požiūriu.

Iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad, turint pakankamai ekonominių-finansinių išteklių, būtų galima materialinėmis priemonėmis sustiprinti sveikatą, sumažinti ligas bei sergamumą, prailginti gyvenimo trukmę. Pasaulinė sveikatos organizacija (PSO) perša mintį, kad net 50% sveikata priklauso nuo gyvenimo būdo, po 20% nuo prigimties ir ekologinės būklės, tik 10% nuo medicinos. Tačiau materialinės būklės gerėjimas reikšmingas tik iki tam tikros ribos, kurią pasiekus, nei ligos, nei sergamumas nemažėja, o gyvenimo trukmė neilgėja. Atvirkščiai, tokiais atvejais dažnėja ir didėja psichiniai (intelektiniai ir emociniai) konfliktai, gilėja ekologinė nedarna (praraja tarp žmogaus ir kitų sudedamųjų gamtos dalių), sunkėja autoagresiniai ir psichoautoagresiniai procesai. Patogumai bei ištaikingumu pasižymintis gyvenimas rūpesčių nesumažina, o tik pakeičia jų pobūdį.

Tačiau tai nėras esminis dalykas. Tiesa, pagal XIX a. anglų statistiką Farą gyvenimo trukmė yra atvirkščiai proporcinga gyventojų tankumui. Ir iš tikrųjų atsiskyrėliai gyvena ilgiau, bet... vargu ar jie tuo džiaugiasi. Būna betgi atvejų, kada pabėgimas iš visuomenės sveikatai tikrai yra naudingas.

Visa tai įtikinamai aprašo amerikiečių rašytojas Polis de Kruifas savo knygoje "Kova su pamišimu". Šios knygos pradžioje autorius su autoironijos atspalviu rašo pastebėjęs, jog turi psichinės ligos ženklų: dažnai užeidavusi nepagrįstai liūdna nuotaika (melancholija) arba nenatūraliai pakili (euforija). Kartais atrodydavo, jog artimieji kažką apie jį šnabždasi, lydėdami akimis atsidūsta, stebi jo veiksmus (lengva paranojos forma) ir t.t.

Mums atrodo, kad rašytojas visa tai pateikė juokais, dėl iliustracijos, norėdamas suįdominti skaitytoją ir pabrėžti, jog pavieniai ženklai neįgalina nustatyti ligą, juo labiau, kaip P. De Kruif žinojo, kad esminis tokių ligų ženklas yra elgesio sutrikimas bei savikritikos praradimas. Nei to, nei kito rašytojui nebuvo. Vis dėlto kažkas paskatino rašytoją su žmona "pabėgti" prie Michigan ežerų, kur jis išgyveno sveiką, kūrybingą ir netrumpą amžių (1890-1971).

Panašiai pasielgė švedų rašytojas ir psichiatras A. Munthe (žr. jo knygą *The Story of San Michele* ir straipsnį *TŽ* 2000, nr. 37).

Materialinis mūsų gyvenimas dar labai ilgai nepagerės, o jeigu netrukus jis ir pagerės, tai medicinine prasme visų sveikatos problemų neišspręs. Tuo tarpu bėgimas nuo realybės mūsų dienomis nėra panašus į minėtus literatūrinius atvejus. Šiandien tai labiau primintų galbūt austrų rašytojo F. Kafkos misterijas (žr. pvz. *Der Prozess*).

Tad kur išeitis? Pagaliau ar ji yra iš viso? Galbūt gera sveikata ir jos išsaugojimas tėra vien miražas? Ne, tikrai ne. Tačiau, kaip rašė F. Dostojevskis, "naujas gyvenimas ne veltui duodamas, jį reikia nusipirkti, dideliu būsimuoju žygiu už jį užmokėti". Bet, kaip pagaliau "nusipirkti" tą sveikatą, kur, pas ką, už kiek?

Esame vienintelės būtybės, neturinčios kainos. Tačiau tai ne tik nepalengvina sveikatos stiprinimo bei jos išsaugojimo problemos, bet dar labiau apsunkina, nes čia kalba eina ne apie blizgantį metalą, o apie širdį, protą, savo gyvenimo, o dažniausiai ir paties savęs paaukojimą.

Niekas negalėtų paneigti, kad tiek psichinės, tiek fizinės sveikatos lopšys yra kūdikio lopšys, turintis būti šeimos centre. Taigi kūdikio sveikata privalo rūpintis tėvai dar prieš savo vedybas, dar tada, kai būsimas tėvas yra tik berniukas, o būsima mama – mergaitė.

Taigi tėvų pareigos yra labai atsakingos. Fiziologinis gimimas tėra vien tik naujos gyvybės atsiradimas. Tikrasis žmogaus gimimas įvyksta tada, kai jis pajunta turįs protą, jausmus, didžiulį ir turtingą dvasinį pasaulį. Tačiau pats vienui vienas vaikas to išsiugdyti nepajėgia (žr. *TŽ* 1992, 14 nr.). "Gimstame su smegenimis, psichiką įgyjame" (1992, 22 nr. *Jausmų ekologija)*. Jaunuoliai, galvodami apie ateitį, būsimą šeimą, vaikus, privalo stiprinti ir lavinti savo dvasinį pasaulį, jausmus, tobulinti vidinę harmoniją, puoselėti jiems duotus humanizmo pradus. Be abejonės, tai ilgus metus trunkąs sistemingas pačių vaikų bei jaunuolių, jų tėvų ir pedagogų darbas, kurį galima būtu nusakyti kad ir taip: išauginkime žmoguje žmogų, saugokime, branginkime žmogų žmoguje!

Visa kita su sveikata, ligomis, gyvenimo trukme didesnio ryšio neturi.

Išvada liūdna. Tai, ką matome tyrinėdami vaikų ir jaunuolių sveikatą, iš esmės tėra skaudi visų mūsų dvasinio nuopuolio pasekmė.

Švietimo reforma taip pat turėtų prisidėti saugoti ir stiprinti vaikų bei jaunuolių sveikatą. Visų pirma reikėtų sumažinti per didelį moksleivių skaičių klasėje, pagerinti neretai blogą psichologinę atmosferą, blogą higieninę vandens kokybę bei rankų švarą.

Įdomu, kad daug šių klausimų moderniai nagrinėjo dar XX a. pradžioje S. Čiurlionienė-Kymantaitė. Švietimo, kaip ir sveikatos priežiūros, reforma vyksta jau 10 metų, tačiau jos rezultatai tebėra neaiškūs.

Vaikų darželio mokyklos "Šviesa" darželinukai žiemos metu prie savo sniego lipdinio ties mokyklos pastatu Kaune

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

Paslaugos
vaikams

Mes siūlome daugybę paslaugų, įskaitant finansinę paramą bei informaciją apie vaikų mitybą ir saugumą. Nepamirškite, kad nuo liepos mėnesio, kai kurie tėvai turės teisę į padidintą Kanados vyriausybės pašalpą vaikams (Canada Child Tax Benefit / Prestation fiscale canadienne pour enfants).

Dėl leidinio, apžvelgiančio daugiau kaip 100 paslaugų vaikams ir jų tėvams anglų ir prancūzų kalbomis, kreipkitės:

1 800 O-Canada
(1 800 622-6232)
TTY/TDD: 1 800 465-7735
canada.gc.ca
Kanados vyriausybės paslaugų centras
(Service Canada Access Centres / Centres d'accès Service Canada)

Canada

Dainos, gitara ir Lietuva

Tėvynės kančios ir viltys įkvėpė mano dainas

KONSTANCIJA DEGUTYTĖ

Kai prieš 13 metų Lietuvą sujaudino Nepriklausomybės sąjūdžio banga, man savaime pradėjo galvoje rastis dainos. Nuo 1988 m. rugpjūčio 2 d. per metus man jų susikūrė 9, penkios lietuviškai ir keturios angliškai. Tas dainas, pritardama sau gitara, keletą kartų dainavau mokykloje tautiniuose renginiuose, bet dažniausiai dainuodavau pati sau viena. Tie žodžiai norėjo būti dainuojami vėl ir vėl, tarsi siekdami perplėšti daugelio dešimtmečių tylą.

Kai 1990 m. pavasarį, pirmą kartą ištrūkusi už TSRS ribų, atvykau į Kanadą kaip *visitor*, aš ir čia, susiradusi gitarą, tuos žodžius pastoviai dainuodavau. Tą vasarą teko praleisti kanadiečių šeimos globoje prie nuošalaus Sandy Lake ežero, Peterborough rajone.

Vieną vakarą sumaniau savo dainas užrašyti į magnetofono juostelę. Įdainavau vieną ir, paklausiusi, labai džiaugiausi, nes Lietuvoje aš tuo metu neturėjau tokių patogių techninių priemonių daryti garso įrašus. Antroji mano daina pasitaikė būti *Žuvusiems stagnacijos metais* (Kalantai ir kitiems). Kai ėmiau klausyti tos dainos įrašo, jos įžangoje pasigirdo Maskvos radijo signalas: *Radio Moscow* ir paskui pamažėl išblėstantys žodžiai: "An agreement has been reached..."

Iki šios dienos nesuprantu to technikos pokšto. Darant įrašą, radijas neveikia. Tad kaip galėjo radijo signalas įsirašyti į visiškai naują juostelę greta gitaros garsų ir mano balso? Tuo momentu mano baimė buvo neapsakoma. Virpėjo ir širdis, ir rankos, ir kojos. Pirmoji mintis buvo, kad galbūt Maskva turi kažkokias tobulas sekimo priemones ir gali susekti kiekvieną žmogų, nesvarbu kokiame nuošaliame žemės kampelyje jie bebūtų.

Šiek tiek aprimusi bandžiau radijo imtuve surasti *Radio Moscow* stotį, tačiau nepavyko. Keisčiausia man atrodė tai, kad mano juostelėje užsifiksavo ne kokios nors artimesnės Kanados ar JAV radijo stoties signalas, bet signalas iš anapus vandenyno!

Su tuo įrašu aš kreipiausi į mokslininką-fiziką, kad paaiškintų kaip *Radio Moscow* signalas įsirašė į mano juostelę. Jo nuomone, tokie atvejai, nors ir reti, pasitaiko. Maskvos radijo signalas, matyt, labai stiprus ir esant jautriai įrašymo įrangai, jis gali įrašant patekti tiesiog iš oro. Jis mane nuramino, pateikdamas dar keistesnius atvejus su radijo signalais; esą buvę atvejų kai žmonės išgirsdavo radijo garsus savo metalinėse dantų plombose! Nors tuos atvejus sunku paaiškinti moksliškai, jie vis dėlto turi natūralią fizinę prigimtį.

Tas įrašas, užuot gąsdinęs, dabar ima atrodyti man kaip be galo simboliškas. Tuo metu kai įrašinėjau savo dainas, nekreipiau dėmesio į datą, nes toji diena buvo eilinė. Aš tik stropiai užrašiau ant kasetės, kad įrašas darytas 1990 m. liepos 6 d., 9.30 v.v.

Dabar, pasižiūrėjusi į tą datą, maloniai nustembu. Savo pirmas dainas ir maldas Lietuvai užrašiau liepos 6 dieną, tuo metu, kai Lietuva dar buvo Maskvos rankose ir aš pati nežinojau, kad Liepos 6 yra istorinė Lietuvos valstybingumo diena.

Nors Lietuva nepriklausoma jau 11 metų, yra tik 3 metai, kai toji diena pradėta švęsti kaip tautinė – valstybinė šventė. Štai, pavyzdžiui, dvi mano dainos.

Lietuvos kryžius

Lietuvių tautelė mažytė,
Pamilusi Dievą ir Kryžių karštai,
Dviejų milžinų parklupdyta
Ką turėtum pasauliui įrodyt nūnai.

Kiek sykių likimo bandyta
Ir kalta prie kryžiaus žiauriai,
Ar pakilsi šiandieną kaip Kristus,
Kad galėtum gyvent amžinai!

Ar pakils visi sūnūs ir dukros,
Ar tapsim vieninga tauta,
Vardan Tų nukankintų sniegynuos
Nekaltu Jų krauju atpirkta.

Lietuvių tautele mažyte,
Nepalūžus Igarkos speiguos,
Išlikai net prie Laptevų jūros
Nesušalus ledynų nasruos.

Įrodyk pasauliui dar kartą
Kad pakilti iš kapo gali,
Kad nueisi į naująjį amžių
Laisva ir tyra širdimi.

1988 m. spalio 16 d.

Dieve, apsaugoki Lietuvą

Pasaulis galingas savęs išsigando,
Nusilenkia žiauriems ir stipriems.
Valią trypia mažų ir silpnų
Sako jiems, kad istorija baigta.

Dieve, apsaugoki Lietuvą,
Marija, apšviesk savo vaikus.
Leisk gyventi ar mirt dėl šventų
idealų
Ne dėl aukso ar naftos cisternų.

Biznis valdo pasaulį šiandien
Viskas skiriama rinkai tvirtai.
Mažos tautos, išnykite žemėj
ramioj,
Palikit laimingiesiems kaulus
taikos.

Dieve, apsaugoki Lietuvą,
Marija, apšviesk savo vaikus,
Leisk gyventi ar mirt dėl šventų
idealų
Ne dėl aukso ar naftos cisternų.

1989 m. rugsėjis

Laimos M. Janulienės tekstilės parodoje Anapilio (Mississaugoje) parodų salėje 2001 m. gegužės 27 d. Iš kairės: Jurgis Sederavičius, Laima Janulienė, Regina Celejevska, Algis Vaičiūnas Ntr. A. Kazlauskienės

***Šv. Kazimieras – Lietuvos globėjas.* Šis paveikslas yra gautas iš Lietuvos. Jo autorius nepažymėtas**

Lietuvininkų enciklopedija

Mintys apie Mažosios Lietuvos enciklopedijos I tomą

Doc. dr. A. JUŠKA

Užskleidęs paskutinįjį puslapį, likau patenkintas, net išdidus: pradėta spausdinti pati svarbiausia, pati vertingiausia knyga, kada nors ir kieno nors parašyta apie Mažąją Lietuvą. Jos reikšmė, iš tiesų, bus neįkainojama. Tai įtikinimiausias liudijimas, jog istorijos neteisybės – Kryžiaus karai, germanizacija, rusifikacija, brutalus kelių dešimtmečių genocidas nepajėgė nužudyti šios išdidžios genties dvasios, neįstengė iš Europos istorijos metraščio ištrinti šio nedidelio krašto atminimo. O dabar is ateity neįstengs, nes šią tiesą liudys *Mažosios Lietuvos enciklopedija.* Tad kaip nesidžiaugti ir nebūti išdidžiam!

Kartu vis mąstau, kad tik pakaktų jėgų ją leidžiantiems ir talkinantiems. Juk jeigu šis triūsas nebus dabar užbaigtas, kas gali užtikrinti, kad vėlesnės kartos imsis jį tęsti? Gal aš pesimistas, tačiau argumentų, galinčių paneigti tas įkyrias abejones, nedaug, oi nedaug.

Ir toliau reikia sergėti mažlietuviškąją enciklopedijos dvasią. Tai sakydamas turiu galvoje sąmoningai pasirinktą, aiškiai apibrėžtą užduotį – aprašyti lietuvininkų gyvenimo būdą, buitį, mentalitetą, religiją, tautinę savimonę ir visa, kas tam lygu. Tegu bus pasakyta visa įmanoma tiesa apie šiuos žmones, nieko neiškraipant, negražinant, nedailinant, nejuodinant. Būtina kalbėti ir apie jų kaimynus vokiečius, mozūrus, sorbus, apie čia per amžius susiklosčiusius skirtingų tautinių grupių santykius, apie jų atstovų įnašą į lietuviškąją kultūrą. Toks principas kartu ir esminis medžiagos atrankos kriterijus: sprendžiant klausimą, kuriuos straipsnius spausdinti, vis klausti save, ar nagrinėjamas reiškinys, klausimas, dalykas buvo reikšmingas šiame krašte gyvenusiems mūsų tėvams, seneliams, proseneliams? Ar taip elgtasi rengiant I tomą? Taip, šių nuostatų iš esmės laikytasi, ir tai džiugina. Jeigu reikėtų trumpiausiai atsakyti į klausimą, kokie didžiausi pirmojo enciklopedijos tomo privalumai, pirmiausiai šį aspektą ir akcentuočiau.

Toliau tvirtinčiau: šiuo leidiniu pradėta kaupti vertingiausia genties atmintis, jame užfiksuota, aprašyta ir vertinta lietuvininkų dvasinė ir materialinė kultūra, kuri dėl žinomų aplinkybių dabar jau akivaizdžios erozijos, nykimo stadijoje. Lūkesčiai, mano galva, net viršyti.

Pirmajame tome gerai pateikti žmonės. Personalijų vardynas platus, čia pateikta duomenų apie didžiulį vienu ar kitu aspektu minėtinų asmenų skaičių. Taip atsitiko todėl, kad medžiaga šiam tomui rinkta ilgą laiką – apie ketverius metus, tad vardynas vis pasipildė ir pasipildė. Vargu, ar tokios galimybės išliks ruošiant antrąjį tomą, tad manau, jog į pastarąją aplinkybę enciklopedijos rengėjams jau dabar privalu atsižvelgti.

Labai gerai pateikta medžiaga apie vietovardžius, vandenvardžius. Ši informacija ne tik plati, bet ir tiksli bei labai vaizdi (turiu galvoje įdėtuosius žemėlapius, schemas). Pateiktos upių, kaimų, dvarų pavadinimų etimologijos, kita faktinė medžiaga teikia solidumo visai enciklopedijai. Tokio pat lygio yra kaimų ir miestelių statinių architektūros, sodybų ir gyvenviečių išdėstymo, jų specifinių savybių apibūdinimas.

Enciklopediją labai praturtino retesnių dokumentų faksimilės, dokumentų, knygų, vietovių, buities daiktų fotografijos. Daugelis jų unikalios, atspindinčios šio krašto savitumą. Jeigu ne ši enciklopedija, ši ikonografinė medžiaga tikriausiai būtų nuėjusi užmarštin, būtų neišvengiamai prarasta. Ją kruopščiai sulesiojęs enciklopekijos fotografas V. Kaltenis nusipelno gero žodžio. Išskirtini taip pat žemėlapiai, skirti baltų genčių teritorijai nurodyti (p. 121-122), spalvoti brėžiniai, rodantys krašto reljefą, geologinę sandarą (p. 453-456), įdėtieji lietuviškosios spaudos, etnografinės medžiagos, reikšmingų dokumentų pavyzdžiai.

Lietuvių muzikai Stockholme

Tik pasibaigus *Baltų dienoms* Stockholme, kurias iškilmingai pradėjo parlamento "Riksdago" pirmininkė Brigitta Dahl ir kurias aplankė daugiau nei 40 tūkstančių lankytojų iš įvairių pasaulio šalių, Lietuvai puikiai atstovavo pianistas P. Geniušas ir Čiurlionio kvartetas.

Beveik pilnoje vienoje iš garsiausių Stockholmo salų *Nybrokajen* Lietuvos menininkai atliko A. Mozarto, F. Šuberto, H. Liszto ir P. Šostakovičiaus kūrinius. Į koncertą atvyko Stockholmo meras, "Riksdago" oficialūs asmenys, Japonijos, Vokietijos, Ispanijos, Belgijos, Danijos, Lenkijos, Maroko ir daugelio kitų šalių ambasadoriai.

Lietuvos muzikai iš klasikinės muzikos gerbėjų susilaukė komplimentų už P. Šostakovičiaus ir F. Šuberto kūrinių atlikimą. Valstybinė Švedijos radijo žymi redaktorė ir laidos *Kulturnytt* rengėja Maarja Talgre neslėpė savo susižavėjimo: "Aš nežinojau, kad mano mėgstamas kompozitorius F. Šubertas gali skambėti taip – iki šiol nesu girdėjusi nė vieno genialaus muziko taip nuostabiai grojant Šubertą". P. Geniušas pareiškė: "Nežinau, ar kada nors dar taip sugrosiu..."

Muzikiniu vakaru liko sužavėti ir Švedijos *Rikskoncerto* vadovai, pažymėję ir aktyvų Lietuvos ambasados vaidmenį organizuojant šį renginį.

Koncerto direktorius ir direktoriaus pavaduotojas patvirtino, kad bendradarbiavimas su Lietuvos meno kolektyvais bus pratęstas ir į Stockholmą koncertuoti bus ateityje dažniau kviečiami Lietuvos meno atstovai.

Kitataučiai žavėjosi klasikinių kūrėjų muzika, bet ar nepasigedo lietuvių kompozitorių bent vieno kito kūrinio? **Inf.**

"SAMOGITIA"
Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniškai įriša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Nužudyta, bet nemirusi...

Vienos lietuvaitės ir jos artimų žmonių likimas sovietinių saugumiečių ir stribų siautėjimo metais

AGNIETĖ BUTVILIENĖ
Čia aprašomų įvykių liudininkė

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Prasidėjus tyrimui, liepos 8-osios naktį Onutės lavonas iš vandens buvo išgriebtas ir nuvežtas į Tauragės NKVD sanitarinę dalį medicininei ekspertizei. Skrodimą darė medicinos tarnybos vyresnioji leitenantė gydytoja Olga Pliasunova ir spectarnybos kapitonas gydytojas Boris Suchanov. Rasta sužalojimų širdyje, plaučiuose, smegenyse, kraujo krešulių galvoje, širdyje, 7-9 šonkaulių srityje. Skrodimo išvada: "Mirtis įvyko iki paskandinimo į vandenį nuo šoko įvykusio dėl mušimų. O. Preilauskaitės mirtis prievartinė, nuo asfiksijo".

Galutinę Onutės mirties priežasties išvadą padarė Lietuvos TSR teismo medicinos vyriausiasis ekspertas gydytojas Vincas Birkutis. Jo išvada:

"Tvirtinu, kad O. Preilauskaitė mirė ne dėl asfiksijos, bet nuo šoko, kuris įvyko nuo suduotų smūgių į galvą, krūtinę kietu buku guminiu įrankiu. Tai patvirtina mušimo žymės, širdies ertmėje rasti kraujo krešuliai, o taip pat skysto kraujo ir kraujosruvų po epikardu ir pleura nebuvimas. Skrodimo metu asfiksijos duomenų visiškai nėra".

Tardymo ir teismo metu I. Močalov prisipažino: "Tris valandas aš mušiau Preilauskaitę gumine lazda per nugarą, per galvą, per krūtinę. Kiek smūgių sudaviau, neskaičiavau. Pilietę Preilauskaitę mušiau sąmoningai. Ji mirė nuo mano kankinimų. Gumine lazda mušiau, kad neliktų mušimo pėdsakų".

NKVD vertėjas P. Avgustovič paliudijo: "Močalov liepos 1-2 dienomis gumine lazda mušė vieną banditą (taip jie vadino partizanus), bet mažiau negu tą mergaitę, kuri visą naktį prašė vandens ir labai dejavo".

Teismas, tiksliau teismo spektaklis, įvyko 1945 metų rugsėjo 6-osios naktį Vilniuje, NKVD klube. I. Močalov'ą teisė NKVD karinis tribunolas. Ir tardymo, ir teismo proceso metu niekas net nemėgino išaiškinti, kur padėjo Onutę po medicininės ekspertizės, nepaklausė, kodėl į teismo posėdį neiškviesti Eržvilko gimnazijos vadovai, kurių pastangomis buvo iškelta byla.

I. Močalov buvo nuteistas mirties bausme (sušaudant), tačiau NKVD karinio tribunolo pirmininkas Choliavin užprotestavo savo paties nuosprendį. Po 23 dienų bausmė buvo pakeista į 10 metų laisvės atėmimo darbų lageryje be teisių praradimo. Kitaip tariant, paliekant jam teisę ir toliau kankinti, žudyti. Byloje nėra tokių duomenų, kad I. Močalov kur nors būtų atlikęs vadinamąją bausmę. Todėl nieko nuostabaus, kad 1950 metų pabaigoje I. Močalov sugrįžo į Vilnių, kur gyveno iki mirties.

I. Močalov ir dauguma jo bendrų jau mirę. Jų sąžinė neprabilo net prieš mirtį, todėl paskutinė Onutės paslėpimo vieta nežinoma iki šiol. Mums, gyviesiems, visam laikui liko jos jaunystės šviesus atminimas, jos netekimo skausmas. Kaip Mamos kančios, jos ištvermė ir kantrybė neprabilti budeliams, taip ir žvėriškų kankinimų nepalaužta Onutės valia, jos trumpas, bet prasmingas gyvenimas, paaukotas Laisvės kovai, yra duoklė ir šių dienų nepriklausomai Lietuvai. Tik kas pasakys, kur yra paslėpta Onutė? Ar buvusiuose KGB archyvuose bus surasta medžiagos ir apie tai, kur iš Tauragės NKVD sanitarinės dalies po skrodimo buvo padėtas Onutės lavonas?!

O dabar apie tuos, kurie taip uoliai talkino Onutės žudikui.

Buvusio Eržvilko NKVD vertėjo Piotr'o Avgustovič, gimusio 1915 m. Skaudvilės valsčiaus Petkaičių kaime, šiuo metu Lietuvoje nerasta. Jo likimas nežinomas.

Stribas J. Pranskaitis negrįžo iš mūšio su partizanais.

Buvęs milicijos viršininkas Vladas Butkevičius, Mykolo sūnus, gimęs 1914 metais, eilę metų vadovavęs Eržvilko stribų gaujoms žudant, persekiojant, vežant žmones į Sibirą ir grobiant žmonių turtą, vėliau buvo perkeltas į Šilutės rajoną, dirbo Saugų apylinkės milicijos įgaliotiniu. Mirė Saugų kaime.

Buvęs stribas Zigmas Gramaila, gimęs 1927 metais Jurbarko rajono Garšvilų kaime, savo gėdingą karjerą pradėjo Eržvilke stribu. Neturėdamas jokio išsilavinimo (kas buvo niekas, tas bus viskuo), kurį laiką dirbo komsorgu Eržvilke, vėliau Skaudvilėje, Tauragėje ir net Vilniuje LLKJS CK (Lietuvos Lenino komjaunimo jaunimo sąjungos centro komitete).

Nuo 1952 metų jis jau partinis darbuotojas. Stribas tapo KPSS (Sovietų sąjungos komunistų partijos) Raseinių rajono pirmuoju sekretoriumi. Jam vadovaujant, rajone neatsirado vietos net skulptoriaus Gedimino Jokūbonio paminklui, skirtam lietuvių literatūros klasikui Maironiui. Gal už tai komunistų partijos vadovybė Zigmą Gramailą apdovanojo Lietuvos TSR nusipelnusio žemės ūkio darbuotojo vardu ir kitais apdovanojimais?! Išėjęs į pensiją ir dirbdamas Lietuvos TSR miško pramonės ministerio pavaduotoju, Zigmas Gramaila naudojosi visomis nomenklatūrinių partokratų privilegijomis, gavo personalinę pensiją.

Po 50-ties metų sovietinės okupacijos Lietuva tapo laisva, jos nepriklausomybę pripažino pasaulio tautos. Tenka tik su liūdesiu apgailestauti, kad dar ne visi žmonės ir ypač jau laisvos Lietuvos dabartiniai vadovai deramai neįvertina tų tūkstančių žuvusių, nukankintų ir išniekintų, tų tūkstančių ištremtų į Sibirą ir nesulaukusių nei Lietuvos Atgimimo, Laisvės ir Nepriklausomybės, nei reikiamos pagarbos. Atrodo, kad net Lietuvos prezidentui nesudreba ranka, kai didžiausius apdovanojimus-ordinus ir medalius – prisega buvusiems lietuvių tautos parsidavėliams Sovietų Sąjungos KGB.

Visa tai parašyti savaitraščiui *Tėviškės žiburiai* mane paskatino *TŽ* 2627 nr. perskaityta publikacija *Lietuvos kankiniai* – apie du Lietuvos kunigus: Severiną Buteikį ir Joną Burneiką.

Kun. Severinas Buteikis gimė 1911 metais Pravalkų kaime, Taujėnų valsčiuje, Ukmergės apskrityje. Baigęs Ukmergės realinę gimnaziją įstojo į Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos-filosofijos fakultetą, kurį baigęs 1939 metų birželio 3 dieną buvo įšventintas kunigu. Dirbo Eržvilko progimnazijos kapelionu ir parapijos vikaru. Mylėjo vaikus bei jaunimą ir pats buvo jų labai mylimas.

Pirmomis 1940 metų sovietinės okupacijos dienomis kartu su Eržvilko parapijos klebonu kun. Antanu Petraičiu ir jo broliu Kauno Šv. Trejybės šventovės rektoriumi saleziečiu kunigu profesoriumi Pranu Petraičiu organizavo "tiltą" Kaunas-Eržvilkas-Vokietija. Juo į Vokietiją buvo perkelta didelis būrys Lietuvos šviesuolių, kuriems grėsė sovietų kalėjimas. Tokiu būdu į Vokietiją pateko *XX amžiaus* vyriausiasis redaktorius kun. Juozas Prunskis, labai populiarios tuo metu knygos *Maršas jaunystei* autorius kun. Alfonsas Sušinskas ir kiti. Jų tarpe buvo ir Lietuvos kariuomenės vadas generolas Stasys Raštikis.

Vieno išdaviko pastangomis kunigai Antanas ir Pranas Petraičiai, o taip pat kunigas Severinas Buteikis 1941 metų balandžio 6 dieną buvo areštuoti ir patalpinti Kauno kalėjime, kur buvo tardomi ir labai žiauriai kankinami. Antanas Petraitis 1942 metų vasarą kunigui E. Simaškai pasakojo, kad suvedus jį su kun. Severinu Buteikiu tardytojo kambaryje, jie žiūrėjo vienas į kitą ir negalėjo atpažinti, – taip žiauriai jie buvo iškankinti. Juos tardė Dunkov'as ir E. Rozanskas.

Prasidėjus karui su Vokietiją, broliai Petraičiai kartu su kitais kaliniais iš Kauno kalėjimo buvo išvežti ir ties Červene (netoli Minsko) šaudomi, tačiau per stebuklą liko gyvi. Visa tai aprašyta pulkininko Jono Petruičio knygoje *Kaip jie mus sušaudė.* 1944 metų vasarą broliai Petraičiai pasitraukė į Vakarus.

Ypač tragiškas likimas ištiko kun. Severiną Buteikį, kuris Kauno kalėjimo rūsiuose 23 paras be pertraukos buvo kankinamas žiauriausiu būdu: įkaitintu lygintuvu jam buvo deginamas kūnas, lupami nagai, į kūną smeigiamos adatos, ant galvos dedamas ir veržiamas geležinis lankas. Dėl šitokio sadizmo kun. Severinas Buteikis tapo psichiniu ligoniu. Jį, jau sunkiai sergantį, 1941 metų birželio 23 dieną iš Kauno kalėjimo išvadavo Lietuvos sukilėliai.

Kun. Severinas Buteikis mirė 1942 metais. Po mirties, atlikus jo kūno skrodimą, galvoje rasta 12 sunkių galvos kiaušo įskilimų. Kun. Buteikis buvo palaidotas Vidiškių šventoriuje. Vietiniai gyventojai būriais nešė ir klojo gėles ant šio kankinio kapo.

Tai labai pykino sovietinius KGB darbuotojus. Buvo įsakyta kun. Buteikio kūną iškasti ir palaidoti Paūžuolių (3 km. nuo Taujėnų Ukmergės link) kapinaitėse, kur Jis ir šiandien ilsisi.

(Pabaiga)

Nuotraukos dešinėje – Onutė Preilauskaitė, kairėje – Elenutė Preilauskaitė su Eržvilko parapijos kapelionu kunigu Severinu Buteikiu 1940 m.

Poezijos dienos Čikagoje

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Š.m. Poezijos dienų svečiai buvo poetai iš Lietuvos: Nijolė Miliauskaitė, 2000 m. Kultūros ir meno valstybinės premijos bei Poezijos pavasario ir Druskininkų rudens laureatė, 5 knygų autorė, ir Vytautas Bložė irgi Poezijos pavasario ir Druskininkų rudens laureatas, poetas, vertėjas, 14 knygų autorius.

Poezijos dienas rengė JAV LB Kultūros taryba. Jos prasidėjo gegužės 19 vakare Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Jas pradėjo LB Kultūros tarybos pirm. Marija Remienė. Programai vadovavo Violeta Drupaitė, LB Kultūros tarybos sekretorė.

Su N. Miliauskaite supažindino prof. dr. Violeta Kelertienė, Ilinojaus un-to Lituanistikos katedros vadovė, pateikdama jos gyvenimo ir kūrybos apybraižą. Profesorė pristatė ir Poezijos dienose dalyvavusią Gražiną Slavėnienę, N. Miliauskaitės poezijos vertėją į anglų k.

N. Miliauskaitė pradėjo vakarą eilėraščiu apie vaikystės dienas, kai "ant permatomo storo ledo atsigulus, ką regėjai, kokį pasaulį?" Ir šiomis eilėmis, rodos, ji ne tik perkėlė klausytojus į savo vaikystę, bet ir suartino su ja, nes gal ne vienas, būdamas vaiku, irgi yra gulėjęs ant blizgančio ledo ir stebėjęs po juo atsiskleidžiantį nuostabų pasaulį...

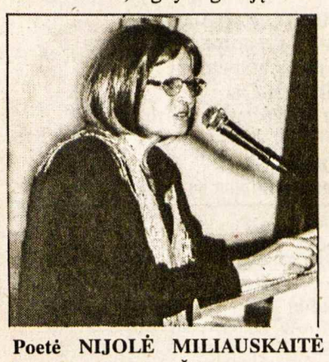

Poetė NIJOLĖ MILIAUSKAITĖ Poezijos dienose Čikagoje, 2001.-V.19 Nuotr. Z. Degučio

Poetas VYTAUTAS BLOŽĖ Poezijos dienose Čikagoje, 2001.V.19 Nuotr. Z. Degučio

N. Miliauskaitės eilės buvo apie vaikystę, jaunystę, senelių sodybą ir žmones, kurie ten gyveno.

Vytautą Bložę pristatė literatūrologas Algirdas Titus Antanaitis, supažindinęs trumpai su poeto biografija, išvardinęs jo parašytas knygas.

Vytautas Bložė skaitė daugiausia rečiau girdėtus eilėraščius, tokius, kuriuos sovietų okupacijos metais dėjo į stalčius. Jo eilės buvo liūdnos, pilnos skausmingų išgyvenimų ir Tėvynės meilės. Tai eilėraščiai apie partizanus, tremtinius, gimtąją žemę. Kai kurie skambėjo kaip baladės, o kai kurie – kaip liaudies dainos. Mintinai padeklamavo eiles, kurias rašė Stalinui dar gyvam esant. "Jos parašytos, bet neužrašytos", sakė poetas. Parašęs suplėšydavo ir suvalgydavo – nurydavo, nes kitaip būtų buvę per daug pavojinga.

Toliau V. Bložė skaitė iš knygos, kur nė vienas eilėraštis nebuvo skelbtas pavarde, tik slapyvardžiu. Skaitydamas savo eiles, V. Bložė įterpdavo ir pasakojimų iš savo išgyvenimų: tėvas nuteistas 15 metų už tai, kad gydė partizanus, sesuo Rožė ištremta be teismo. Buvo suimtas ir jis pats, dar gimnazistas, naktimis tardomas, paleistas kaip nepilnametis spalio revoliucijos minėjimo proga.

Baigiant dar perskaitė eilėraščius *Broliai juodvarniais lakstantys* – apie partizanus ir *Kapų ramybė grįžo* – apie iš Sibiro parvežtų tremtinių kaulų ir partizanų garbingą laidojimą.

Muz. Algimantas Barniškis padainavo tris dainas: A. Gorbulskio *Klausyk širdies,* E. Balsio *Senas jūrininkas* ir A. Raudonikio *Krantų gėlė.*

O pats poetas dar pasakė, kad daugelis jo dainų yra dainuojamos kaip partizanų dainos.

Programos atlikėjai buvo apdovanoti gėlių puokštėmis. M. Remienė dėkojo visiems ir kvietė pasivaišinti, pabendrauti.

Tą dieną, kaip dažnai Čikagoje ir apylinkėse, buvo eilė renginių, ir žmonės pasiskirtė po juos, bet vis tiek Čiurlionio galerijoje poezijos mylėtojų prisirinko daug, reikėjo nešti papildomas kėdes, o nuotaika buvo šventiška, šilta, jauki. Atėjusiųjų širdys buvo atviros poetų žodžiams ir juos priėmė pagarbiai ir su meile.

Poezijos dienų Čikagoje 2001.V.19 dalyviai. I-je eilėje iš k.: A. T. Antanaitis, N. Miliauskaitė, V. Bložė, prof. dr. V. Kelertienė, LB Kultūros t-bos pirm. M. Remienė; II-je eilėje iš k. (stovi): L. Narbutis, V. Drupaitė, A. Sakalaitė ir A. Barniškis Nuotr. Z. Degučio

SOFIJA ŠVIESAITĖ

Rožių vainikas

Kokia skaisti, tu melsvuma padangės,
Net akys raibsta – juokiasi širdis.
Piktų žandarų naktys seniai baigės,
Dangui sušvito aukso pilnatis...

Kada šešiolikos žvaigždžių sietynai,
Miela, sužibo virš tavos galvos, -
Po dvidešimt jaunų metų – ledynai...
Neliko džiaugsmo nei vilties gyvos...

Pikta "viešnia" – kiek ašarų ištraukė,
Kraujo upelių nieks nesuskaičiuos –
Kai vėtros draskės, kai apuokai šaukė,
Miškai net šiurpo Nemuno krantuos...

Džiugu, švininiai debesys nuslinko,
LIKIMAS Saulę atnešė dienoms.
Visi žiedai į pievas susirinko
Ir visi girių paukščiai gieda mums.

Pažvelk, Karalius MINDAUGAS ateina,
Žvaigždžių Karūna žėri iš toli...
Už tavo laisvę kraujo – mirties kaina
Jis sumokėjo – kankinio dalia...

Štai baltas VYTIS skrenda per padangę,
Saulės balandžiai lydi jį kely...
"Žalgirio mūšy" – jo pergalė brangi, -
Broli, sesuo, dvasia pakilt gali?!

Aštuoniasdešimt vario varpo dūžių
Šiandieną aidi toliais žydrumos...
Leisk, JUBILIATE, vainiku baltų rožių
Papuošt TAU galvą, LAISVE LIETUVOS!...

Mažeikiai, 1998.I.27

Toronto lituanistinių kursų išleistuvėse atsisveikinimo kalbą sako D. Šileika ir A. Valiulytė Nuotr. N. Benotienės

Toronto Maironio mokyklos aštuntoji baigiamoji klasė mokslo metų pabaigtuvėse

Knyga kontroversiniu klausimu

Kun. dr. Kęstučio Trimako leidinys apie Išganytojo Motinos Marijos apsireiškimus Medjugorjėje

Šiemet birželio 24-25 d. suejo 20 metų nuo pirmųjų nepaprastų įvykių Medjugorjėje, tuometinės komunistų valdomos Jugoslavijos viename kalnų apsuptame užkampyje. Šios sukakties proga kun. dr. **Kęstutis Trimakas** parašė knygą: *Marija: Dėkoju jums, kad atsiliepėte.* Jis lankėsi Medjugorjėje keletą kartų ir yra studijavęs per 50 knygų apie tuos reiškinius ten. Jo pirmoji knyga apie tai buvo išspausdinta 1988 m. Čikagoje, pavadinimu *Aš kviečiu jus.* Čia autorius atsako į jam pateiktus klausimus. **RED.**

– Ko siekėte rašydamas naująją knygą? Kokį tikslą turėjote prieš akis?

– Rašydamas šią knygą turėjau tris tikslus: 1. duoti pagrindą, kuriuo remiasi įsitikinimas, kad Švč. Marija šioje vietovėje apsireiškia, 2. pateikti Jos žodžių rinkinį ir 3. parodyti tų apsireiškimų svarbą žmonėms. Siekdamas pirmojo tikslo, pirmiausia parodžiau, kad; 1. popiežius Jonas Paulius II yra tuo įsitikinęs, 2. daugelis Bažnyčios ganytojų yra taip pat tuo įsitikinę, 3. teologai bei kiti mokslininkai tyrė ir pasiekė tokią pat išvadą. Tie autoritetai remiasi šiais argumentais: 1. apsireiškimus regintys yra sveiki ir patikimi, 2. šiuos įvykius lydi geri vaisiai ir 3. apreiškimų turinys atitinka Evangeliją ir Bažnyčios mokslą.

– Iš kur žinoma apie popiežiaus Jono Pauliaus II įsitikinimą tų apreiškimų tikrumu?

– Jono Pauliaus II popiežiavimas prasidėjo 1978 m., o šie įvykiai Medjugorjėje – 1981 m. ir tęsiasi iki šiol. Popiežius buvo informuojamas nuo pat pradžios. Savo įsitikinimą jis yra pareiškęs daug kartų, dažniausiai audiencijose vyskupams ir maldininkams. Tai viešai žinoma, kadangi jis neliepė to slėpti. Jis yra teigęs: 1. "Medjugorjė yra Lurdo ir Fatimos tęsinys ir išsipildymas", 2. Švč. Marija kalba Medjugorjėje, 3. "Medjugorjė yra didis dvasingumo centras", 4. žmonės čia randa "tai, kas yra antgamtiška". Jo besiteiraujantiems apie ten vykstančius maldininkus jis daug kartų atsakė: "Tegul jie ten vyksta, meldžiasi, pasninkauja ir atsiverčia" (taip žmones ragina ten apsireiškianti Marija).

– O ką sako kiti Bažnyčios ganytojai, vyskupai?

– Daug vyskupų, o ypač tie, kurie Medjurgorję aplankė, pripažįsta gerų vaisių gausybę ir daugelis pasisako įsitikinę Švč. Marijos apsireiškimu. Knygoje cituoju keliolikos kardinolų pareiškimus.

Deja, vietos vyskupas 1984 m. Vatikanui pasiuntė nepalankų sprendimą, bet Vatikano Doktrinos įstaiga jo sprendimą atmetė kaip skubotą ir nepagrįstą, o atsakomybę įvykius stebėti ir apie juos spręsti perdavė krašto vyskupų konferencijai. Ši konferencija 1991 m. Medjugorję oficialiai pripažino maldininkų lankoma vieta. Galutinis sprendimas atidėtas, nes įvykiai tebesitęsia.

– Kokie moksliniai tyrimai yra padaryti ar daromi?

– Trys pasaulinio garso teologai, studijavę ir tyrę įvykius ir apsireiškimų žodžių turinį, viešai paskelbė savo išvadas ir asmeninį įsitikinimą: 1. tai tikri Švč. Marijos apsireiškimai ir 2. apsireiškimų turinys visiškai atitinka Evangeliją ir Bažnyčios mokslą. Šie trys yra: šveicaras teologas, popiežiaus Jono Pauliaus II paskirtas kardinolu, Hans Urs von Baltasar, daugelio šiuolaikinių Švč. Marijos apsireiškimų tyrinėtojas prancūzas kun. Renė Laurentin ir vienas žymiausių šių laikų mariologų airis kun. Michael O'Carroll. Jaunus regėtojus tyrę psichologai, psichiatrai ir medicinos specialistai pripažino juos sveikus, patikimus, o regėjimo metu juos esant ekstazės būsenoje. Staigūs pagijimai yra pripažinti gydytojų mediciniškai neišaiškinami.

– Minėjote, kad vienas jūsų tikslų buvo knygoje pateikti Švč. Marijos žodžių rinkinį. Kokios yra Jos temos?

– Lurde, Fatimoje ir kitur Švč. Marija pasirodydavo trumpai, pasakydavo labai mažai. Medjugorjėje Ji pasakė atėjusi čia buvoti ir mokyti žmones melstis ir mylėti. Pirma Ji mokė jaunus regėtojus, paskui – parapijiečius, jaunimo grupes, o nuo 1987 m. kas mėnesį Ji perduoda trumpą skatinimą visiems žmonėms pasaulyje. Jos žodžiai yra pritaikyti šių laikų žmonėms: "Jūs kuriate naują pasaulį be Dievo, tik savo jėgomis. Jums nesiseka dėl to, kad jį kuriate be Dievo". Marija skatina žmones kurti pasaulį su Dievu, pagal Jo planą: "Didelis yra jūsų vaidmuo tame Dievo plane. Dievas yra išsirinkęs kiekvieną jūsų, kad panaudotų jus savo didžiame plane. Melskitės. Esu su jumis, kad galėtumėte tą planą iki galo įvykdyti" (1987.I.25). Šioje knygoje yra pateikiamas visas 1987-2000 m. Marijos skatinimų rinkinys.

– Kokia yra tų įvykių reikšmė šių laikų žmonėms?

– Apsireiškianti Marija Lurde, Fatimoje, o dabar – Medjugorjėje, skelbia, kad jau pribrendo laikas žmonėms gręžtis į Dievą. Dievas žmones sukūrė juos be galo mylėdamas. Jie negali apsieiti be Jo. Jie pražus.

Popiežius ir kiti Bažnyčios ganytojai atkreipia ypatingą dėmesį į šių Marijos apsireiškimų svarbą, pavyzdžiui, Kroatijos kardinolas Kuharič (paveiktas brolžudiškų karų) 1992 m. pareiškė: "Brutaliai terorizuojamoje visuomenėje, kurioje Dievas niekinamas žudant ir naikinant žmones, Jis apreiškia Motinos širdies jėgą. Šiuo metu Jis siunčia Švenčiausiąją Mergelę Mariją į tokį pasaulį iš naujo patraukti žmones prie vienintelio Atpirkėjo".

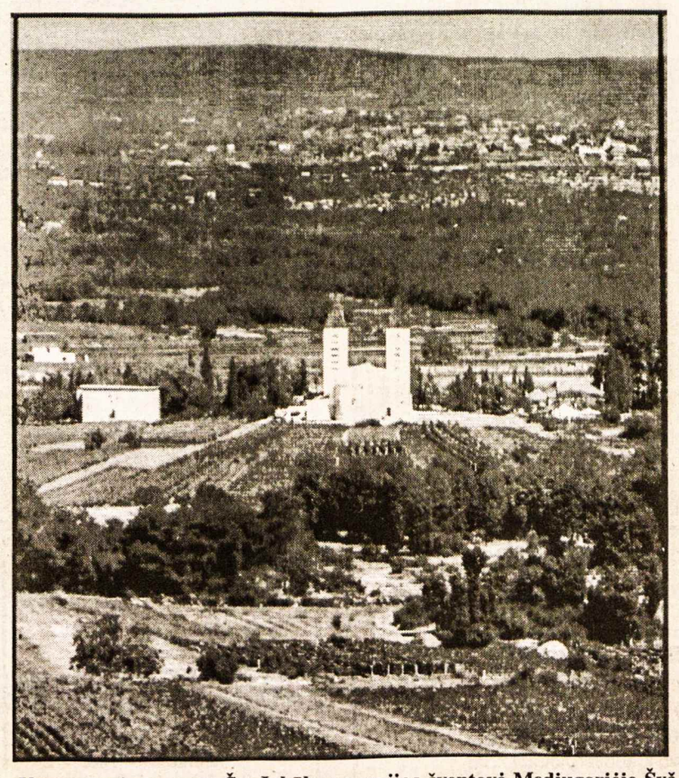

Vynuogynais apsupta Šv. Jokūbo parapijos šventovė Medjugorjėje Švč. Marijos apsireiškimų pradžioje

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kristijono Donelaičio muziejus yra įrengtas Tolminkiemio (Karaliaučiaus krašte) šventovėje, kurioje šis lietuvių literatūros klasikas kadaise dirbo pastoracinį darbą. Šventovės stogas jau seniai laukia remonto. Lietuvos kultūros ministerija buvo numačiusi paskirti 200,000 Lt stogo remontui prieš 5 metus, bet ministeriams kaitaliojantis muziejus pinigų taip ir nesulaukė. Nesenai Rusijos valdžia paskyrė 1 mln. rublių (apie 140,000 Lt) stogo remontui ir jis bus atliktas dar šiais metais. Talkininkai iš Lietuvos – Marijampolės, Vilniaus, Šiaulių – atvažiuoja čia švarinti aplinkos, pasodinti gėlių, nupjauti žolę. Paskutiniu laiku dėl ilgų eilių Kybartų pasienio punkte sumažėjo lankytojų. Pasak muziejaus direktorės Liudmilos Silovos, dirbančios nuo pat jo atidarymo dienos (1979 m.), 1989 m. muziejų aplankė net 73,000, o pastaraisiais metais lankytojų būna vos 3-4 tūkstančiai per metus.

Klaipėdos pilies džiazo festivalis truko pirmąsias tris birželio dienas. Šis aštuntasis festivalis vyko teatro aikštėje, senamiesčio kiemeliuose, *Kurpių* klube, M. Mažvydo pėsčiųjų alėjoje. Koncertavo muzikai iš Šveicarijos, Belgijos, D. Britanijos, Olandijos, Danijos, Latvijos, 35 muzikantų kolektyvas "Stavanger Brass Band" iš Norvegijos bei didžiulis muzikinis vienetas iš džiazo gimtinės – Europoje dislokuotų JAV karių – "Soldiers of Swing". Beje, į programą įsijungė ir vieno iš festivalio rėmėjų "Lietuvos telekomo" vadovas Tapio Paarma, kuris su festivalio organizatoriumi Vytautu Grubliausku atliko improvizaciją *Bye-bye, Blackbird*. Kaip ir ankstyvesniuose festivaliuose, visi jo koncertai buvo nemokami. Buvo sužavėti ne tik žiūrovai, bet ir muzikantai, kurie teigė, kad tokios publikos, kaip Klaipėdoje, gali pavydėti ir Vakarai: ten žiūrovus išbaido keli lietaus lašai, tuo tarpu Klaipėdoje vienu metu ilgas ir smarkus lietus neišgąsdino nė vieno.

Birželio trėmimai buvo paminėti Lietuvoje ir išeivijoje. Jie prasidėjo prieš 60 metų, 1941 metų birželio 14 dieną, 3 valandą ryto; iki kilęs karas juos sutrukdė, buvo ištremta apie 150,000 Lietuvos gyventojų. Seime šių metų Gedulo ir vilties dienos minėjimo dalyviai girdėjo seimo pirm. A. Paulauską, Vilniaus univ. Teisės fakulteto prof. S. Vansevičių, o taip pat ir torontiečiams pažįstamą kun. J. Sasnauską, OFM, kuris tarp kitko paminėjo, kad "kiekvienas naujas kryžius, skirtas tremtiniams, kiekvienas naujas valdiškas minėjimas tik dar labiau stums į užmarštį tuos žmones, kuriems skirta Gedulo ir vilties diena, jeigu mūsų visuomenė ir toliau gimdys naujus tremtinius ir naują tremtį". Pasak jo, praeitis neišvengiamai virsta spekuliacija ir mitu, jeigu ji nevirsta tikėjimu, o sukurtas mitas apie dorą lietuvį trukdo teisingai įvertinti savo istorijos pamokas: "Lietuviai nebuvo labiausiai kankinta ir žudyta tauta, nebuvo ir patys švenčiausi".

Tarptautinis folkloro festivalis *Skamba skamba kankliai* Vilniuje vyko gegužės 21-27 dienomis. Tai jau dvidešimt devintas ir kasmet jis vis auga, įvairėja. Šių metų festivalis pradėtas folkloro grupės "Kūlgrinda" ugnies apeigomis ant Gedimino kalno. Iš lietuviškų vienetų pasirodė "Jorės" ir "Ūlos" ansambliai atlikę darbo dainų pynę Bernardinų šventovėje; "Vilnelės" kūrybinis vakaras vyko Vilniaus karininkų ramovėje. Kauno "Keisto folkloro" grupė atliko šiuolaikines folkloro interpretacijas palydint netradiciniais muzikos instrumentais Vilniaus dailės akademijoje. Tarp svečių grupių buvo Flamandijos folkloristai "Pillewuiter", Gudijos, Estijos ansambliai, Norvegijos XVII-XVIII š. tautinių šokių atlikėjai "Solja", Rusijos Tuvių folkloro grupė "Ay-Kherel" unikali savo gerkliniu dainavimu; Indonezijos šokių grupė, rodžiusi Javos ir Balio šokius, pantomimą, šešėlių bei lėlių teatrą bei savo įdomius muzikos instrumentus. Festivalio metu buvo rengiami *naktišokiai* jaunimui, veikė klubas, kuriame dalyviai galėjo neformaliai muzikuoti ir bendrauti. Buvo ir *blusų turgus – senturgis*, į kurį galėjo kas tik norėjo sunešti senus daiktus, o vakare kareiviai vaišino kareiviška koše. Taip pat buvo ir tradicinės tautinių juostų vijimo pamokos. Įvairių grupių pasirodymų buvo Vilniaus senamiesčio kiemuose. Baigiamasis koncertas vyko Sereikiškių parke.

Lietuvos studentų dvisavaitinis laikraštis *Savas* atšventė savo šeštąjį gimtadienį. Ta proga Kauno Laisvės alėjoje buvo rengiamos automobilių stūmimo varžybos, o vakare linksmybės studentams *Nirvanos* klube. Šis laikraštis yra lyg studentų žodžio arena, kur įvairių studijų šakų studentai aptaria akademinio gyvenimo naujienas, rašo rūpimais klausimais. Vietoj honoraro jiems atlyginama knygomis, pakvietimais į renginius ir t.t. Laikraštis platinamas veltui visuose miestuose, kur yra aukštųjų mokyklų arba jų fakultetų. Jis išsilaiko iš reklaminių skelbimų ir per 6 metus išaugo nuo 3,000 tiražo iki 10,000.

S. Kasparas atsiuntė į *TŽ* redakciją susipažinimui Britų-lietuvių draugijos leidinį *Tiltas.* Nors pavadinimas lietuvių kalba, visas leidinio turinys angliškai. Duodama įdomios informacijos apie D. Britanijos lietuvių ar lietuviams rūpimus renginius, aprašytos Lietuvos vietovės bei istoriniai pastatai. Duota ir eilėraščių – konkurso, remto draugijos Lietuvoje vardu *Discover English*, laimėtojų eilės bei keli eilėraščiai žinomos poetės Violetos Palčinskaitės, kurių dalį į anglų kalbą vertė pati poetė. Duotas dominančių knygų sąrašas bei vienos knygos recenzija, draugijos veikla. Leidinyje yra ir kelios nuotraukos, redakeijos adresas nurodyta Lietuvos ambasada, Interneto svetainės adresas *www.bls.convey.com* (*Tiltas,* vol. 2, no. 1, May 2001) **GK**

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *Literatūros ir meno,* LGTIC informacija)

Kardelienės stipendijų fondas

Šiais metais į solistės E. Kardelienės stipendijų fondo sąskaitą Montrealio kredito unijoje "Litas" (s-tos nr. 6055) įnešė bankelis "Litas" 250 dolerių ir Tautos fondo Montrealio skyrius 100 dolerių. E. Kardelienės stipendijų fondo valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Fondo valdyba prašo plačiąją visuomenę paremti šį fondą savo aukomis, kad galėtume tęsti šelpimą studentų, studijuojančių dainavimą Klaipėdos universiteto Menų faktultete. Šiemet sol. E. Kardelienės konkursą laimėjo IV kurso studentė *Rasa Ulteravičiūtė,* ir jai buvo įteikta E. Kardelienės fondo stipendija.

Klaipėdos universiteto Menų fakulteto dekanas doc. V. Alenskas mums rašo: "Mus labai džiugina sol. Elzbietos Kardelienės stipendijų fondo skiriama stipendija mūsų jauniems dainininkams. Tai ne tik materialinė parama, bet ir moralinis paskatinimas mūsų jaunų muzikų parengimo gerinimo".

Elzbietos Kardelienės fondo valdyba

Solistės Elzbietos fondo stipendiją šiemet laimėjusi Rasa Ulteravičiūtė, Klaipėdos universiteto IV kurso dainavimo studentė

Adresas: Mr. A. Keblys,
3505 Sainte Famille St.,
Montreal, Que. H2X 2L3

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.00%
180-364 d. term.ind.	3.15%
1 metų term. indėlius	3.30%
2 metų term. indėlius	3.50%
3 metų term. indėlius	3.70%
4 metų term. indėlius	4.00%
5 metų term. indėlius	4.30%
1 metų GIC-mėn.palūk.	3.10%
1 metų GIC-met. palūk.	3.60%
2 metų GIC-met. palūk.	3.75%
3 metų GIC-met. palūk.	3.95%
4 metų GIC-met. palūk.	4.50%
5 metų GIC-met. palūk.	4.65%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	3.15%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	3.85%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	4.00%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	4.35%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.90%
Taupomąją sąskaitą iki	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	7.25%
Sutarties paskolas nuo	7.25%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.75%
2 metų	6.60%
3 metų	6.50%
4 metų	6.90%
5 metų	6.50%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	6.00%

Duodame komercinius mortgičius iki $750,000.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės (iki $250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

GALVOJAT PIRKTI PIRMĄ NAMĄ, BET NEŽINOT KAIP PRADĖTI?

Be jokių Jūsų įsipareigojimų pristatysiu į Jūsų namus 128 puslapių knygutę "HOW TO BUY YOUR FIRST HOME".

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616; namų 416-231-4937, faksas 416 769-1524.

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

JUMS TIK KAINUOS **3½%** IŠ VISO +GST

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594
27 John Street, Toronto, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence Ave. W. ir Weston Road)

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) * Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas.
Organizuojamos turistinės grupės į Lietuvą birželio ir rugpjūčio mėnesiais. Dėl datų, maršruto ir kainų prašau teirautis! Nemokamai galite skambinti tel. 1-866-566-1366.
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road (tarp Eglinton ir St. Clair), Toronto, Ontario M6N 3P7

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KLF kapitalas daugiau kaip 3.0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašas! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip $100,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų prieglaudoms, tremtinių reikalams, jaunimui).

Atsiminkime ir remkime Kanados lietuvių fondą
per savo aukas bei testamentus.
Išduodami pakvitavimai dėl valstybinių pajamų mokesčių.

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą!
REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ !

ARVYDAS PINTINAS (kairėje) *Amerikos lietuvio* surengtoje gegužinėje Lemonte laimėjo I vietą rankos lenkimo varžybose. Jis yra buvęs 1997-jų metų Lietuvos galiūnu Nuotr. Ed. Šulaičio

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

2000-čiams studentų ir svečių, susirinkusių į universiteto baigimo iškilmes, ragindama nebijoti gyvenime rizikos ir vengti pilkos vidutinybės. A. Clarkson įsigijo bakalauro laipsnį 1960 m. ir magistro 1962 m. iš anglų literatūros; dirbo knygų leidykloje, vėliau kaipo televizijos programų paruošėja ir vedėja, parašė tris knygas. Įvesdinta į *Order of Canada* narius 1992 m. ir turi dar šešis garbės daktaratus iš įvairių universitetų.

Ning Kam, 25 metų amžiaus Singapūre gimusi torontietė smuikininkė, birželio pradžioje laimėjo antrą premiją garsiame Karalienės Elzbietos tarptautiniame muzikos konkurse Briuselyje. Šis laimėjimas atidarė jai duris į garsiąją *Julliard* muzikos mokyklą Niujorke, kur ji šį rudenį pradės smuiko studijas su Robert Mann, grojusiu pirmu smuiku *Julliard* styginiame kvartete. Ning Kam tėvas, irgi smuikininkas, kompozitorius bei dailininkas, pasakojo, kad ji pradėjo smuikuoti būdama 7 metų. Greit išmoko vaikišką *Twinkle Twinkle Little Star*, bet netrukus užsigavo, kai kitas vyresnis mokyklos orkestro mokinys gavo groti Vivaldžio kompoziciją smuikui, ir grįžusi namo pagrojo tą kūrinį iš atminties, nustebindama tėvus. Vienuolikos metų ji jau grojo van Beethoveno, Sibelijaus, Mozarto bei kitų klasikų kūrinius ir gavo stipendiją į Yehudi Menuhin muzikos mokyklą Surrey (D. Britanijoje). Vėliau mokėsi Filadelfijos bei Klyvlando muzikos institutuose.

Daugiau svetimtaučių gydytojų bus stengiamasi pritraukti į dabartiniu metu nepilnai aptarnaujamas Ontario provincijos sritis. Sveikatos ministeris T. Clement neseniai pareiškė, kad svetimose šalyse baigusių medicinos mokslus gydytojų skaičius, kuriems bus leista stažuotis provincijos ligoninėse bus pakeltas nuo 36 iki 90 kiekvienais metais. Tačiau jie turės pasirašyti sutartis, kad išpildę stažavimosi reikalavimus vyks dirbti į paskyrimo vietas mažai aptarnautose vietovėse. Neišpildžiusieji šios sutarties bus Ontario gydytojų ir chirurgų draugijos atitinkamai nubausti. Gydytojų trūkumas provincijos mažiau apgyvendintose vietovėse buvo jaučiamas jau kurį laiką: 1999 metais buvo apskaičiuota, kad provincijoje trūksta apie 1,000 gydytojų.

Anne Carson, Montrealio poetė, laimėjo vieną iš naujai įsteigtų metinių *Griffin* vardo premijų už savo trečią poezijos rinkinį *Men In The Off Hours*. Premiją, kurią sudaro $40,000 ir pakvietimas į elegantiškus, bet neformalius pietus *This is London* klube Toronte, įsteigė Toronto verslininkas ir poezijos gerbėjas Scott Griffin. Kiti du šių metų *Griffin* premijas laimėję buvo amerikiečiai išvertę Bukovinoje gimusio, Prancūzijoje gyvenusio, rašiusio vokiečių kalba žydų poeto Paul Celan poezijos rinkinį. A. Carson yra McGill universiteto klasikos studijų aspirantūros programos vadovė.

Kanadiečiai, pagal nesenai paskelbtus davinius, dirba mažiau valandų savaitėje negu daugelio kitų pasaulio valstybių darbininkai. Tyrimų bendrovė *Roper Starch Worldwide* paskelbė praeitų metų 32 valstybių darbo statistiką. Bendras šių valstybių vidurkis buvo 44.6 val./sav., gi kanadiečių vidurkis mažesnis: 42.2 val./sav. Ilgiausias valandas dirbo pietų korėjiečiai (55.1 val./sav.), netoli atsilikę buvo turkai (54.1), argentiniečiai (53.5) bei taivaniečiai (53.4). Šiek tiek pralenkę kanadiečius buvo amerikiečiai ir kiniečiai (42.4). Trumpiausios darbo valandos buvo D. Britanijoje (41.9), Italijoje (40.5) ir Prancūzijoje (40.3).

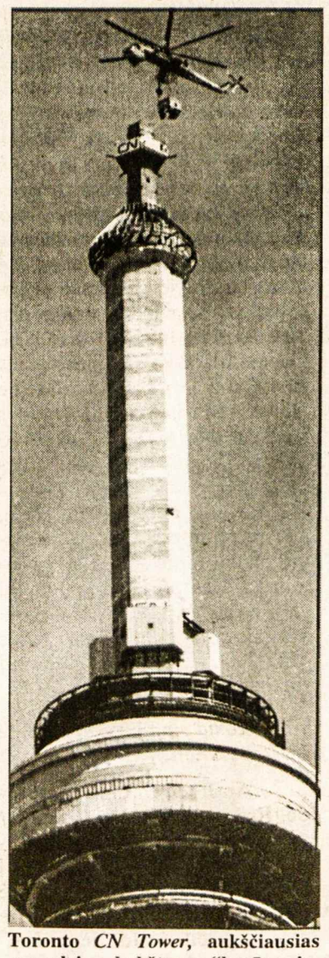

Toronto *CN Tower*, aukščiausias pasaulyje bokštas, "karūnuojamas" antenomis prieš 25 metus Nuotr. M. Pranevičiaus

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckui
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Sportas

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Lietuvos krepšininkai šį sezoną iškovojo aukso medalius dešimties užsienio šalių pirmenybėse. Šarūnas Jasikevičius ir Artūras Karnišovas žadė Ispanijos čempionų "Barcelona" klube, Tomas Pačėsas, Rytis Vaišvila ir Virginijus Sirvydis žaidė Rusijos čempionų Permės "Ural Great" klube, Lenkijos čempionų Vroclav "Zepter-Idea Sląsk" – Dainius Adomaitis, Belgijos čempionų Ostende "Telindus" – Virginijus Praškevičius, Slovėnijos čempionų Liublianos "Union Olimpija" – Mindaugas Žukauskas, Olandijos čempionų Amsterdam "Ricoh" – Egidijus Mikalajūnas ir Austrijos Kafenberg "Bears" – Tadas Petravičius. Artūras Karnišovas dėl kelių traumos atsisakė žaisti Lietuvos krepšinio rinktinėje.

IRKLAVIMAS: Trakuose, Galvės ežere, vyko dvejos tradicinės tarptautinės irklavimo varžybos. 39-tąjį kartą surengtoje "Gintarinių irklų" regatoje 9 iš 14 pagrindinių finalų laimėjo lietuviai.

DVIRAČIAI: Raimondas Rumšas, atstovaujantis Italijos "Fassa Bortolo" komandai, daugiadienėse dviračių lenktynėse Prancūzijoje "Route du Sud" užėmė trečiąją vietą.

RANKINIS: Lietuvos rankininkai užėmė penktąją vietą pasaulio kariškių pirmenybėse Sirijoje. Planetos kariškių čempione tapo Sirijos rinktinė, antroji – Pietų Korėja, trečioji – Vokietija. **V.P.**

Skautų veikla

• Toronto skautijos vardu, malonu pasveikinti v.s. Primą ir nepamainomą rėmėją Bronių Saplius, atšventusius vedybų 50 metų sukaktį. Prima nuo pat pirmųjų dienų Toronte "Šatrijos" tunte aktyvi vadovė; tunto tuntininkė, draugininkė, tėvų komiteto narė. Bronius visuomet rasdavo laiko prisidėti prie visokių renginių, o įsigijus "Romuvos" stovyklą abu su Prima įsijungė į įvairius stovyklos darbus. Jiedu užaugino tris sūnus, visus išmokslino. Pastarieji reiškiasi ir lietuviškoje veikloje, ypač skautuose, eidami ir vadovų pareigas. Dabar jų vaikai dalyvauja skautų ir kitose organizacijose. Linkėtina mieliems sukaktuvininkams dar ilgai lietuvšką skautišką lauželį kurenti. **F.M.**

Internetu domisi ir po jį nardo 41.8% kanadiečių. Didžiausia gyventojų dalis besinaudojanti Internetu yra Albertos provincijoje (50.8%), kiek mažesni nuošimčiai Br. Kolumbijoje (48.1%) ir Ontario (44.5%). Mažiausiai juo domisi Newfoundlande (35.2%) ir Kvebeke (33.1%); visose kitose provincijose naudojasi tarp 41 ir 38 nuošimčių gyventojų. Ko jie Internete dažniausiai ieško? Po elektroninio pašto, kuriuo naudojasi visi, 75% ieško informacijos apie produktus ir patarnavimus, 65% žiūri žinias, 46% domisi sveikatos klausimais, 35% žaidimais, 30% dalyvauja pokalbiuose (*chat services*), ir tik apie 23% užtenkamai pasitiki Interneto tinklo saugumu ką nors pirkti ar santykiauti su bankais. **G.K.**

Air Miles Travel and More
Century 21 Destination Real Estate Inc.
Kęstutis (Ken) Raudys B.A.
Associate Broker
Tel. (416) 239-8881 (24 val.) darbo
(416) 231-2367 namų
E-mail: kraudys@idirect.com
Kai jūs pirksite arba parduosite namus per Kęstutį Raudį, jūs galėsite gauti kelionę nemokamai naudodami "Air Miles reward miles".

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
RESP, RRIF, LIF ANNUITY, RRSP
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA

AKTYVAI per 122 milijonų dolerių

MOKAME

3.05% už 30-89 d.	term. indėlius
3.00% už 90-179 d.	term. indėlius
3.15% už 180-364 d.	term. indėlius
3.30% už 1 m. term.	indėlius
3.50% už 2 m. term.	indėlius
3.70% už 3 m. term.	indėlius
4.00% už 4 m. term.	indėlius
4.30% už 5 m. term.	indėlius
3.10% už 1 m. GIC mėn.	palūk.
3.60% už 1 m. GIC invest.	pažym.
3.75% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.10% už 3 m. GIC invest.	pažym.
4.50% už 4 m. GIC invest.	pažym.
4.65% už 5 m. GIC invest.	pažym.
3.15% už RRSP & RRIF ind.	(var.rate)
3.85% už RRSP & RRIF 1 m.	term. ind.
4.00% už RRSP & RRIF 2 m.	term. ind.
4.35% už RRSP & RRIF 3 m.	term. ind.
4.75% už RRSP & RRIF 4 m.	term. ind.
4.90% už RRSP & RRIF 5 m.	term. ind.
3.00% už OHOSP	(variable rate)
2.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
3.25% už JAV dolerių 1 metų	GIC
2.25% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo	7.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su	
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	5.75%
2 metų	6.60%
3 metų	6.25%
4 metų	6.90%
5 metų	6.50%
– su keičiamu nuošimčiu	6.00%

DUODAME
• *asmenines paskolas iki $250,000*
• *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
• *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
• *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.net

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

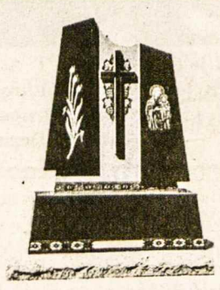

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Nuolatos turiu išparduodamų bilietų. Nuo vasaros kainų **į Lietuvą** garantuoju nupiginimą. Pasiieškokite, nesvarbu kur, sau geriausią kainą, ir tada skambinkite **tik man asmeniškai** – ir nuo tos "geriausios" kainos duosiu Jums nuolaidą!
Kelionės **į kitus kraštus,** pas mane pirksite už geresnę kainą.
Turiu bilietų su nemokamai pakeičiama, arba su atvira grįžimo data!
Turiu bilietų, galiojančių vienerius metus!
Teiraukitės!
Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.

ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena Travel
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ *MEDELIS CONSULTING*
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius.
* * *
Atstovaujam telefoninių ryšių firmai **RapidTel.**
Minutė į Lietuvą – 41 c bet kuriuo laiku.
+Planas A: Ontario – 5 c, Kanada – 9 c, US – 10 c,
arba **+Planas I:** Canada ir US – 7.5 c.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

SKAITYTOJAI PASIŲSAKO

LIETUVININKŲ ENCIKLOPEDIJA

Neseniai mūsų gretas papildęs narys aprūpino visas 7 vyskupijas Lietuvoje Mažosios Lietuvos enciklopedijos I tomu per Nijolę Dzindziliauskienę. Tad šia proga informuojame: įsigyti MLE I tomą sau arba užsakyti asmenims Lietuvoje galima tiesiogiai iš Vilniaus. Enciklopedijos redkolegijos narė p. Dzindziliauskienė mielai sutinka tarpininkauti. Enciklopedijos I tomo kaina MELI knygyne 85 Lt, įpakavimas ir persiuntimas oro paštu į užjūrį – 47 Lt, Lietuvoj 13 Lt. Taigi reikėtų pasiųsti: užsakant sau $54, asmenims Lietuvoje – $40. Čekius arba banko perlaidas rašyti N. Dzindziliauskienės vardu ir siųsti jos adresu – Giedraičių gt. 59-22, LT 2042 Vilnius, Lithuania. Turėkime omenyje svyruojančią mūsų dolerio vertę.

I. Adomavičienė, Toronto, Ont.

PAGALBA VAIKAMS

1993 m. Kauno miesto savivaldybė katalikiškos krypties darželiui-mokyklai "Šviesa" paskyrė labai gražioje vietoje, tačiau labai apleistą pastatą. Nenusiminėme, buvome kupini vilties ir entuziazmo dirbti. Į pagalbą savo aukomis atėjo daug gerų žmonių: tuometinis LKDB Kauno skyriaus pirmininkas P. Gražulis, narys G. Tamulionis, statybinės firmos vadovas Ed. Sasnauskas, Lietuvių fondas, fondas "Pagalba Lietuvos vaikams", monsinjoras J. Prunskis, Religinė katalikų šalpa. Mes labai džiaugiamės lietuvių iš JAV, Kanados dosnia, kilnia pagalba. Iš jų ir mes mokėmės, kad reikia ir patiems daug dirbti, atkakliai dirbti. Neturėjome teisės dejuoti! Tad įsigijome gerą kompiuterį, televizorių, vaizdo grotuvą, suremontavome kiaurus pastato pamatus, nudažėme juos, tvoras, visų langų rėmus, pastato išorės dalį. Suremontavome ir išdažėme klasių patalpas, ilgų koridorių ir laiptinių sienas. Visa tai atlikta iš geradarių padovanotų medžiagų už paaukotus pinigus. Taip pat įsteigėme biblioteką ir nupirkome 2991 knygą. Su meile ir didžia pagarba dėkojame ir garbingiems tautiečiams iš fondo "Pagalba Lietuvos vaikams", F. Poviliauskienei, El. Gudinskienei, A. ir A. Pilipavičiams, visiems aukotojams į šį fondą. Lietuvos, Amerikos, Kanados tautiečių kilnumo dėka mūsų įstaiga pasikeitė. Tai jaukūs, gražūs namai vaikams. Tegul globoja Jus Dievas, mielieji geradariai.

Laima Irena Rutkauskienė,
darželio-mokyklos "Šviesa" direktorė

Vaikų darželio mokyklos "Šviesa" mokinukai Kaune piešia "Meilės taką"

Kad būtų linksmiau, įvairiau

Posakiai ir priežodžiai su komentarais

L. STANKEVIČIUS

– Meilė yra akla. Išeitų, kad vedusiųjų gyvenimas yra aklųjų institucija.

– Girtas kaip kiaulė. Betgi niekas iki šiol nematė girtos kiaulės.

– Mes gyvename ir mokomės. Bet netampame protingesniais.

– Tiesus kelias trumpiausias, bet ne visada teisingiausias.

– Melo trumpos kojos... bet greitos.

– Apie žmogų sprendžiama iš jo darbų. O jeigu jis nieko nedirba?

– Tikras draugas tavęs niekuomet neapleis, kaip ir tavo priešas.

– Knyga yra geriausias žmogaus draugas. Ypač banko knygutė.

– Kiauro maišo nepripilsi. Bet visuomet gali jį užlopyti.

– Laikas – pinigai. Bet ką gali pirkti, jei turi daug laiko, bet neturi pinigų?

– Laikas viską gydo. Bet per lėtai.

– Nauji batai visada spaudžia. Bet užtat visas tavo dėmesys yra nukreiptas į kojas ir tokiu būdu užmiršti visas kitas bėdas.

– Užmušti laiką? Tai neteisingas posakis, nes laikas tik mus užmuša.

– Koks daugiausia pamirštamas daiktas autobuse?
– Skėtis.

– Kokie vyrai, šokdami į vandenį, nesušlapina savo plaukų?
– Plikagalviai.

– Ar žmonos visuomet būna bosai namuose?
– Ne, kartais būna ir jų motinos.

– Koks geriausias būdas įsigyti daug draugų?
– Nusipirkti gražų vasarnamį prie ežero.

– Ką reikia daryti, kad žmona Jus ilgai prisimintų?
– Jos gimtadienį duoti labai brangią dovaną arba labai pigią.

– Kas yra geras diplomatas?
– Tas vyras, kuris atsimena savo žmonos gimtadienį, bet užmiršta jos metus.

– Iš ko geriausiai skolinti pinigus?
– Iš pesimisto, nes jis vis tiek netiki, kad juos grąžinsi.

– Kaip sužinoti, kada operacija pavojinga.
– Kai daktaras prašo iš anksto sumokėti už ją.

– Kaip sužinoti, kada vyras telefonu kalbasi su savo žmona?
– Kai jis laiko telefono ragelį 20 minučių ir nieko nesako.

– Koks geriausias būdas pagarsėti spaudoje?
– Apiplėšti banką.

– Prieš ką karalius turi nusiimti savo karūną?
– Prieš kirpėją.

– Kuriuose kraštuose žmonės miršta natūralia mirtimi?
– Tolimuose Afrikos Kraštuose, kur nėra gydytojų.

– Kas yra tipiškas senas pensininkas?
– Tas, kuris neturi plaukų, dantų, raumenų ir atminties.

– Koks skirtumas tarp Tėvo dienos ir Motinos dienos?
– Per Tėvo dieną, vieton kailinio palto tėvas gauna kaklaraištį.

– Kas užsidirba sau pragyvenimui nedirbęs visą dieną?
– Naktinis sargas.

– Kur geriausia padėti savo skrybėlę, kad nenukristų?
– Ant žemės.

– Kai advokatai teisme pralaimi bylą, savo klientams sako: "Mes laimėjome". O ką jie sako, kai pralaimi bylą?
– Jūs pralaimėjote.

(Bus daugiau)

Aukojo "TŽ"

$55 – dr. A. Šalkus; **$45** – J. Kairiūnaitė; **$35** – J. Mickevičius, dr. R. A. Karka, A. Jucys; **$25** – kun. J. Velutis; **$20** – J. Narušis, J. Šimkus, dr. J. Skučas, S. Eismantienė, Z. Saurazas; **$15** – J. Pusvaškis, I. Girdzevičius; **$10** – J. Graužinis, L. Umbrasas, H. Dilys; **$5** – A. Reder, J. Banylis, V. Kriščiūnas, O. Merkis, A. Saladžius, M. Kairienė; **$2** – R. Vaitkevičius.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: **$60** – A. Kiškis, V. Platt; **$55** – E. Jaškus, E. Gudinskas, V. Jančiukas, G. Kazėnas, R. Miltenis, J. Pusvaškis, V. Naudžius, V. Plečkaitis, A. Bričkus, A. Aukštikalnis, M. Bartulis, F. Mašalas, K. Manglicas, V. Jokubauskas, R. Banaitytė-Hennings, S. Martinaitis, N. Jonaitis, A. Prapuolenytė, A. Liutkus, J. Rickus, J. Žadeikis.

Garbės prenumeratą atsiuntė: **$75** – A. Saladžius; **$70** – S. Ignatavičius; **$65** – L. Balaišis, A. Narušević ius, Toronto lietuvių pensininkų klubas, V. Kulnys, R. Pakalniškis, J. Mickevičius, dr. R. A. Karka, A. Jucys.

Garbės prenumeratą už dvejus metus atsiuntė: S. Paulaitis, L. Daunius.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarą prenumeratą prideda ir auką.

Naujai įšventinto kunigo Vytauto Leono Staškevičiaus artimieji giminės apeigų metu Lietuvos kankinių šventovėje Anapilyje (Mississaugoje). Iš kairės: sesuo Valentina Baliūnienė, tėvas Juozas Staškevičius, dėdė Bronius Staškevičius, Danutė Staškevičienė. Antroje eilėje: Vincas Piečaitis, Linas Staškevičius. Alma Drešerienė, Arūnas Staškevičius **Nuotr. K. Baliūnaitės**

Lietuvininkų suvažiavimas Čikagoje

IEVA ADOMAVIČIENĖ

Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio (MLRS) ir Mažosios Lietuvos fondo (MLF) suvažiavimas įvyko Čikagoje, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje birželio 9-10 d.d.

Kalbant apie dvi skirtingas organizacijas, tačiau jų rūpesčiai ir siekiai sutampa, taip kad visuotiniai susirinkimai jungiami. Iš Toronto atvyko 8 asmenys, iš Montrealio 2 ir patriarcho Martyno Jankaus ainė iš Niujorko. Visą praktinį organizacinį darbą atliko čikagiškiai.

Šeštadienio rytą Vilius Trumpjonas pasveikino visus susirinkusius. Sugiedojus tautos himną, pakvietė į prezidiumą inž. Gytį Šerną, Algį Regį, vysk. Hansą Dumpį, prof. Vilių Pėteraitį, Kurtą Vėlių ir Vilių Trumpjoną. Algis Regis kvietė pagerbti mirusius narius. Po vysk. H. Dumpio invokacijos sekė sveikinimai.

A. Regis perdavė PLB pirm. V. Kamanto, apgailestavimą, kad negalėjo atvykti; taip pat perdavė Šaulių sąjungos vado Abariaus linkėjimus. Gytis Šernas perskaitė Mažosios Lietuvos bendrijos Klaipėdoje sveikinimą ir padėką už rūpinimąsi ML reikalais. Žodžiu sveikino ALTos pirm. S. Kuprys. Tautos fondo tarybos vardu sveikino J. Vainius. TF prisidėjo prie enciklopedijos I tomo parengimo, prisidės ir prie antro; įteikė $2,000 čekį.

Rezistencinio sąjūdžio susirinkimas

Pirmininkavo Ieva Jankutė. Irenai Šernaitei-Meiklejohn perskaičius 1998 m. suvažiavimo protokolą, žodis atiteko Algiui Regiui, kuris visų pirma pabrėžė abiejų organizacijų glaudų ryšį. Fondas, gimęs 1985 m. sąjūdžio suvažiavimo metu, išreiškia ir vykdo sąjūdžio idėjas, su enciklopedija palieka gyvą testamentą – mirusieji prabyla gyviesiems. Jis iškėlė nuopelnus atskirų sąjūdžio narių, kurių iškiliausias prof. V. Pėteraitis, sąjūdžio garbės pirmininkas. Trumpai apžveldamas sąjūdžio veiklą, A. Regis išsitarė, kad rezistencinių aspiracijų, atvirų politinių pasisakymų Lietuvoje prisibijoma, nenorima užrūstinti Maskvos, pakenkti keliui į NATO. Paruošto prezidentui V. Adamkui memorandumo dėl Karaliaučiaus krašto priklausomumo prašyta neskelbti. Belieka tik iškelti istorinius faktus, kurių svarbiausias – Tilžės aktas.

Algis Regis apeliavo į susirinkusius surasti naują, tinkamesnį pirmininką MLRS. Tokiam neatsiradus, A. Regiui teko pratęsti kadenciją. Kiti valdybos nariai pasiliko taip pat sekančiai kadencijai. Jų gretas papildė Ernestas Steponas iš Toronto. Užbaigai Ieva Andruškevičienė paskaitė keletą jos parinktų progai pritaikytų eilėraščių.

Fondo visuotinis susirinkimas

Valdybos pirm. inž. Gytis Šernas pradėjo susirinkimą ir pavedė Ievai Adomavičienei pirmininkauti. Darbotvarkė priimta su mažais pataisymais. Irenai Šernaitei-Meiklejohn perskaičius 1998 m. suvažiavimo protokolą, pirm. Gytis Šernas trumpai apžvelgė valdybos atliktus darbus. Paminėjo archyvo perkėlimo klausimą, MLF knygų platinimą, knygų leidybą, L. G. Rėzos premijų tęstinumą, dr. Vydūno premijos paskyrimą ir organizavimą, svetainės įsteigimo reikalus, pusmetinio aplinkraščio išleidimą.

Aktyviai buvo sekama Fondo finansinė būklė ir su enciklopedijos vyr. organizatoriumi prof. V. Pėteraičiu atliktas sėkmingas vajus enciklopedijos parengimui. Baigdamas G. Šernas atkreipė susirinkusių dėmesį į tai, kad tolimesnis darbų tęstinumas priklausys nuo jaunesnės kartos, nes dabartiniai darbuotojai baigia pasitraukti.

MLF tarybos pirm. Kurtas Vėlius pareiškė, kad jo svarbiausia užduotis yra atgaivinti krikščionybę Lietuvoje, kur reikalinga ir dvasinė, ir materialinė pagalba. Jo dažnos kelionės po Lietuvą privedė prie nuosprendžio pirmoje eilėje remti bažnyčias. Esąs dėkingas inž. Gyčiui Šernui, kad 1998 m. išgelbėjo iš pirmininko suradimo krizės, bet kiek nusivylė, kad nebuvo pakankamai atsižvelgta į tam tikrus statuto reikalavimus derinti nutarimus su taryba.

Po pirmininkų pranešimų sekė iždų globėjų (I. Adomavičienės Kanadoj ir R. Buntino Amerikoj) pranešimai ir buvo išklausyti revizijos komisijų aktai.

Diskusijų dėl pranešimų metu G. Šernas paaiškino, kad dėl tarybos ir valdybos narių išsisklaidymo po 3 miestus (Montrealis, Toronto, Čikaga) neįmanoma atlikti eilinių darbų, jeigu reikia laukti visų valdomų organų pritarimo. Svarbiausiais reikalais buvo atsiklausta, gauta arba negauta atsakymo, o painformuoti buvo visi trijų valdybos narių Toronte posėdžių protokolais. Diskusijoms pasibaigus, visi buvo kviečiami pietų, paruoštų vaišingų šeimininkių.

MLF knygų ir enciklopedijos leidyba

Prof. V. Pėteraitis suminėjo 4 per paskutines valdybos kadencijas išėjusias knygas. Paskutinis leidinys – A. Lymanto *Man knietėjo pasakyti, kas gulėjo ant širdies* dabar išsiuntinėjamas. Naujai išrinktai valdybai teks tęsti knygų leidybos darbą, išleisti numatytus ir pereito suvažiavimo priimtus rankraščius:

XV leidinys – M. ir M. Purvinai – *Mažosios Lietuvos architektūra, kaimai ir sodybos, I dalis* (rankraštis premijuotas).

XIX leidinys – V. Pėteraitis, J. Reisgys, J. Stiklorius ir kt. – *Mažosios Lietuvos garbinga praeitis, liūdna dabartis ir neaiški ateitis* – serijos *Lietuvininkai kalbėjo, tebekalba, bet nebekalbės* antroji knyga.

XXI leidinys – ML enciklopedijos I tomas, XXII – enciklopedijos II tomas, XXIII enciklopedijos III tomas, XXIV encikl. IV tomas (papildymai) ir XXV tomas – Encyclopedia of Lithuania Minor – MELI svarstoma).

Toliau profesorius siūlė išleisti visą eilę kitų rankraščių ir pateikė daug statistinių duomenų apie enciklopedijos leidybą bei finansinius reikalus.

Lietuvybė Karaliaučiaus krašte

Apie Fondo paramą lietuvybei Karaliaučiaus krašte pranešė I. Adomavičienė. Fondo valdyba 1994 m. nutarė įvesti aukų lapeliuose atskirą tam tikslui skirtą grafą. Iš viso ligi šiol nusiųsta Fondo atstovei Lietuvoje JAV $5,400 ir Kan. $8,300. Fondo atstove Lietuvoje pasirinkome Rūtą Mačiūnienę, kuri sąžiningai atsiskaito už patikėtas lėšas. Jos veiklą ir asmeninį įnašą aprašome mūsų aplinkraščiuose ir *Tėviškės žiburiuose.* ML draugijai Čikagoje suorganizavus labai sėkmingą vajų lietuvybės puoselėjimui Karaliaučiaus krašte, dauguma Fondo narių amerikiečių savo aukas tam tikslui nukreipė į draugiją. Iškyla klausimas, ar nutraukti aukų rinkimą per Fondą? Bet minėtos draugijos vajus nepasiekia mūsų narių Kanadoje ir užjūryje, kurių tarpe gana stambūs aukotojai. TF Kanadoje paskutiniu laiku reguliariai remia mūsų lietuvybės puoselėjimo veiklą Karaliaučiaus krašte, taip pat ir lietuvių pensininkų klubas Toronte. Gaila būtų nustoti ir Rūtos Mačiūnienės asmeninio kontakto. Šiuo metu Kanados išde tam tikslui yra apie $2,000.

Vilius Trumpjonas pasidalino įspūdžiais iš kelionių po Karaliaučiaus kraštą. Ten varginga ekonominė būklė: žemė neapdirbta, didelė bedarbystė. Visur susiskaldymas, nepasitikėjimas, kivirčai, komunikacijos sunkumai. Paskutinės kelionės metu aplankė 17 vietovių, 20 grupelių. Aptiko ir puikiai veikiančių organizacijų, būrelių. Įsruties pedagoginė kolegija ruošia lietuvių kalbos mokytojus, kurie pasitobulinimui siunčiami į Lietuvą. Deja, daugelis jų nebegrįžta į vargingą kraštą.

Neseniai užregistruota Regioninė Kaliningrado lietuvių tautinė kultūrinė autonomija, kurios pirmininkas yra verslininkas Alvydas Muliuolis. Ta organizacija turi teisę reikalauti iš valdžios paramos. Norima sujungti visas įvairiose vietovėse susikūrusias draugijas, būrelius, steigti kultūros namus, lietuvišką mokyklą, apgyvendinti mokytojus, rūpintis Vydūno namais, L. G. Rėzos minėjimais, leisti laikraštį ir t.t.

Generalinio konsulo pagalba norima įsteigti lietuvių kalbos katedrą Karaliaučiaus universitete. Išgirsta gera naujiena, kad krašto valdžia galvoja grįžti prie senų vietovardžių. Ateitis parodys, kaip Regioninės autonomijos užmojus pasiseks įgyvendinti. O tuo tarpu draugijos atstovas Vilniuje V. Gocentas renka gautas paraiškas iš organizacijų ir kartu su draugijos pirmininku paskirsto paramą.

(Bus daugiau)

• **Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.**

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 14 metų

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

RE/MAX
JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
Tel.: 905 271-7171
(Į vakarus nuo Hurontario)
NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Tony Genys
Sutton GROUP
ANTANAS GENYS
PATYRĘS NUOSAVYBIŲ PARDAVĖJAS
netoli naujos PRISIKĖLIMO PARAPIJOS
Prašau skambinti šiandien
tel. 416 236-6000
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MARGUTIS
PYSANKA - V.I.M. Inc.
4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042
Reguliarūs maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.
Greitas ir garantuotas siuntų pristatymas Lietuvoje.
VILNIUS
Nemokamai surenkame siuntas iš Jūsų namų.*
Tel: (416) 233-4601
*Galioja kai kurie apribojimai.
$2.00* COUPON $2.00*
For 1 parcel
*Coupon valid only at "Margutis-Pysanka" head office.
OFF

TORONTO

Anapilio žinios

– Liepos 1, sekmadienį 10 v.r. Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje buvo kun. Vytauto Staškevičiaus primicijos. Po Mišių primicijantas teikė visiems savo kunigiškąjį palaiminimą.

– Pas mus iš Romos yra atvykęs kun. Ričardas Doveika ir praėjusį savaitgalį laikė Mišias bei sakė pamokslus Delhi ir Anapilio parapijose. Jis bus pas mus šią vasarą, o rugpjūčio pabaigoj grįš Romon baigti savo studijų. Po studijų jis darbuosis Vilniaus arkivyskupijoje.

– Liepos 3, antradienį, palaidotas a.a. Stasys Blusys, 79 m. amžiaus ir a.a. Anelė Strazdienė, 98 m. amžiaus.

– Liepos 6 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus vakare 7 val., o po Mišių – Šventoji valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

– "Žodis tarp mūsų" liepos-rugpjūčio knygelių laidą platina Albina Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

– Anapilio knygyne gauta: anglų kalbos žodynas ir Vytautės Žilinskaitės humoreskos knyga *Kas atsitiko.* Taipgi knygyno vedėjas priima aukas diabetikų fondui bei išduoda kvitus atleidimui nuo valstybinio pajamų mokesčio.

– Lietuvaitė ieško darbo. Galėtų prižiūrėti senesnio amžiaus asmenis porą dienų per savaitę. Skambinti Primai tel. 416 604-3552.

– Mišios liepos 8, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Vaclovą Morkūną (X metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10 v.r. už a.a. Vaclovą Vaitkų; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje liepos 7, šeštadienį, 3 v.p.p. už Praną ir Stella Aleliūnus.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kas sekmadienį 11.15 v. ryto. Šv. Komunija dalinama kiekvieną pirmą mėnesio sekmadienį.

– Malda prasideda neramioje širdyje. Klausyk jos plakimo. Malda – troškimas tikrųjų namų. Malda kaip sodas. Prižiūrėk ją ir ji bus vaisinga.

Lietuvių Namų žinios

– Kitas LN valdybos posėdis įvyks liepos 18 d., 7 v.v.

– Lietuvių Namai ieško vyrų, galinčių dirbti prie salių paruošimo darbų, taip pat prie budėjimo. Skambinti į LN raštinę tel. 416 532-3311.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukojo: $200 – V. Aleknavičius (300); $100 – N. Ardavičius; $50 – A. Paškevičius (200). Slaugos namų komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuoširdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

Rinkimai į KLB krašto tarybą įvyks 2001 m. rugsėjo 30 d. KLB Toronto apylinkės rinkimų komisiją sudaro: V. Balsevičius tel. 905 702-7878, L. Garbaliauskas tel. 905 277-3351, T. Stanulis tel. 416 231-4937, G. Stasiulevičius tel. 416 532-3311, P. Vilkelis tel. 416 207-9239. Kandidatai į krašto tarybą turi pristatyti rinkiminei komisijai 2 kopijas pasirašyto sutikimo ir savo adreso ne vėliau 2001 m. liepos 31 d. Kandidato sutikimo formas galima gauti iš betkurio komisijos nario, taip pat Lietuvių Namuose, "Paramos" ir Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvuose, lietuvių parapijose ir KLB raštinėje. **Inf.**

Prisikėlimo parapijos žinios

– Kun. Leonas Zaremba, SJ, lankėsi Toronte ir praeitą sekmadienį Prisikėlimo parapijos šventovėje pasakė Šv. Jono Krikštytojo šventei pritaikytus pamokslus.

– Šis penktadienis ir šeštadienis yra mėnesio pirmieji. Penktadienį Šv. valanda ir Mišios 7 v.v. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Šeštadienį Gyvojo rožinio draugijos nariai renkasi Rožiniui ir Mišiom 10.30 v.r.

– Maldininkų kelionei į Midlando Kanados kankinių šventovę rugpjūčio 5 d. yra užsakytas autobusas. Registruotis parapijos raštinėje tel. 416 533-0621. Autobusas išvyks nuo "Vilniaus rūmų" 11.45 v.r., nuo parapijos 12 v.r. Kelionės kaina – $20.

– Kun. Pijus Šarpnickas, OFM, liepos mėnesį praleis atostogaudamas Vasagoje.

– Lietuvoje mirė a.a. Aldona Keturakienė, parapijiečio Jono Gustainio sesuo.

– Kitą sekmadienį, liepos 8, "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoje, prasidės vasaros stovyklos. Pirmos dvi savaitės, liepos 8-21 d.d., bus lietuviškai kalbantiems vaikams, o po to dvi savaitės, liepos 22-rugpjūčio 4 d.d., lietuvių kilmės lietuviškai nekalbantiems vaikams. Šeimų su vaikais stovykla vyks rugpjūčio 5-11 d.d. Stovyklavietėje Mišios bus aukojamos kiekvieną sekmadienį 11 v.r. stovyklautojams ir svečiams.

– Parapijos statybos darbai jau eina prie galo. Šią savaitę pradės dėti salės grindis ir vyks aplinkos sutvarkymo darbai. Iki šiol statybos vajui yra surinkta $675,867 (dar reikia $644,132). Prie statybos neprisidėjusius parapijiečius labai prašome prisidėti. Šventovės ir pastatų pašventinimo iškilmės vyks š.m. spalio 11-14 d.d.

– Mišios sekmadienį, liepos 8: 8.00 v.r. už a.a. Vladą Radavičių; 9.15 v.r. už parapijiečius; 10.30 v.r. už a.a. Joną ir Oną Ališauskus, už a.a. Oną Grigaravičienę, už a.a. Kostą Valančių.

A. a. Antano Jokubaičio atminimui aukos, skirtos našlaičių kaimui "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje: $50 – K. A. Ratavičiai; $20 – A. V. Ramanauskai, Č. A. Pažerūnai, R. J. Danaičiai, dr. R. I. Satkauskai; $10 – St. Gaidelienė, M. Povilaitienė. Aukas surinko M. Povilaitienė.

Antanas Paškevičius aukojo našlaičių kaimui "Vaiko tėviškės namai" Lietuvoje $50 ir Druskininkų vaikams $100. Nuoširdžiai dėkoja – **KLK moterų dr-jos centro valdyba**

A. a. Natalijos Navickienės atminimui aukos, skirtos "Tremtinių grįžimo fondui": $100 – P. Dalinda, J. J. Linartai; $50 – B. T. Stanuliai; $30 – P. Ročys; $20 – E. H. Stepaičiai, M. Povilaitienė, M. Tamulaitienė, L. A. Dalinda, B. Stankaitienė, A. R. Ulbos, R. V. White (V. Bumbulytė), A. Bumbulis, V. S. Aušrotai, P. Z. Sakalai, R. J. Pleiniai; $10 – B. Čepaitienė, M. Daukšienė, O. L. Rimkai. Aukas surinko B. Matulaitienė ir M. Povilaitienė. Nuoširdžiai dėkinga – **KLK moterų dr-jos centro valdyba**

Mažosios Lietuvos fondo iždininkė Ieva Adomavičienė Toronte praneša, kad Lietuvos kardinolui A. J. Bačkiui Vilniuje buvo įteiktas pirmasis tomas *Mažosios Lietuvos enciklopedijos* ir gauta ši jo padėka: "Nuoširdžiai dėkoju Jums už *Mažosios Lietuvos enciklopedijos* I-ąjį tomą. Džiaugiuosi, kad Mažosios Lietuvos fondas ir enciklopedijų leidybos institutas ėmėsi tokio svarbaus ir didelio darbo. Iš visos širdies linkiu Jums sėkmės ir Dievo palaimos".

Toronto Maironio mokyklos mokslo metų užbaigimo iškilmėje abiturientė ANETA KRAKAUSKAITĖ priima apdovanojimą už pažangumą. Iš kairės mokyklos vedėja A. Šimonėlienė ir pareigūnai: H. Lapas, A. Vaičiūnas, D. Garbaliauskienė, G. Sinskaitė, A. Wilkinson, dr. Č. Jonys, A. Saplys

Toronto Maironio mokyklos VII ir VIII skyriaus kanklininkės atlieka meninę programą mokslo metų užbaigimo iškilmėje

Toronto pensininkų klubas rengia tradicinę gegužinę High Parke liepos 11, trečiadienį, 11 v.r. iki 4 v.p.p., aikštelėje nr.14 (įvažiavimas iš Bloor gatvės). Bus šilti pietūs (balandėliai) ir kiti priedai. Programą atliks muz. L. Turūtaitė. Kaina – $7 asmeniui. Prašoma bilietus įsigyti pas: S. Kuzmicką tel. 416-769-1351 arba T. Kobelskienę tel. 416-760-8003. **Inf.**

Kanados lietuvių katalikų centro organizuojama maldos diena į Midlando Kankinių šventovę vyks šių metų rugpjūčio 5, sekmadienį. Šiais metais sukanka šešiasdešimt metų nuo sovietų vykdytų primųjų masinės tautžudystės veiksmų Lietuvoje. Ši skaudi sukaktis turi likti gyva kiekvieno lietuvio atmintyje ir širdyje. Maldos už kankinius ir pagarba jiems palaikys gyvą tautos istoriją ir padės išvengti panašių skriaudų ateityje. Iškilmės Midlande prasidės 2.30 v.p.p. Kryžiaus keliais šventovės parke. 3 v.p.p. iškilmingos Mišios šventovėje su tai progai pritaikytu pamokslu. Giedos Lietuvos kankinių šventovės choras. Maldininkų patogumui skirtas autobusas surinks keleivius 11.45 v.r. prie "Vilniaus" rūmų ir prie Prisikėlimo parapijos (1 Resurrection Road). Norintieji vykti autobusu, registruojasi parapijos raštinėje. Kelionės kaina $20. Organizacijos prašomos papuošti šią šventę savo vėliavomis. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Kanados lietuvių katalikų centras

"Vilniaus" rūmuose birželio mėnuo buvo gausus įvairiais įvykiais. Birželio 2 d. buvo aukojamos Mišios už Sibiro kankinės Emilijos Vinskienės tėvus – Mariją ir Joną, kurie dideles kančias iškentėję, mirė Sibire. Po Mišių dalyviai buvo pavaišinti užkandžiais ir vynu. Draugų maldos tepalengvina našlaitės Emilijos dienas, kurias ji kentėjo net 30 metų. Birželio 13 d. mažam būry, vietos valgykloj buvo atšvęstos Antanų vardinės, kurių čia gyvena net du. Antanas Bumbulis pavaišino visus šampanų, sugiedota *Ilgiausių metų.* Birželio 23 d. vietos valgykloj pagerbta Vanda Rupkalvienė. Birželio 24 d. Buvo suruoštos iškilmingos Joninės salėje, dalyvaujant net septyniasdešimt svečių – vietinių ir iš kitur. Stalai gana puošniai atrodė papuošti spalvotomis servetėlėmis ir geltonomis gyvomis gėlėmis. Kun. E. Jurgučiui, OFM, sukalbėjus maldą, prasidėjo vaišės, kurias paruošė virėja Dalia. Maistas buvo geras ir visi mielai vaišinosi. Vyno taip pat buvo. Kavos metų Vanda Rupkalvienė paskaitė apie Jonus P. Norušienės sukurtą eilėraštį. Toliau sekė dainos. Jonams sugiedota *Ilgiausių metų*. Joninių parengimui vadovavo Vanda Rupkalvienė, Elzė Puodžiukienė ir Stefa Dervinienė. Ilgai dar žmonės šnekučiavosi ir išsiskirstė geroje nuotaikoje. **P. Norušienė**

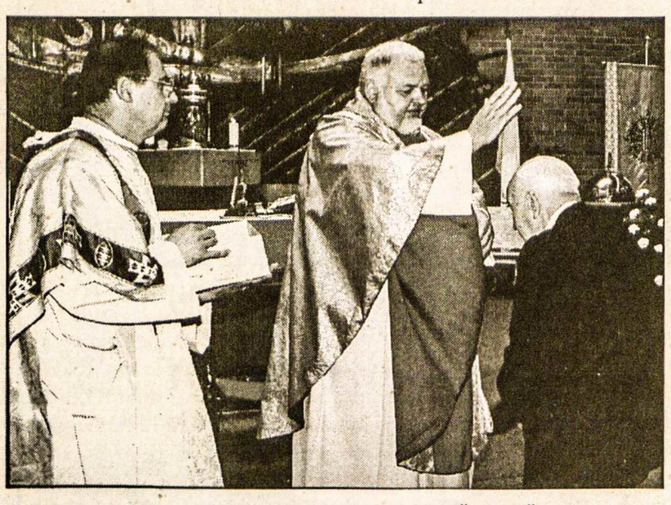

Kunigu įšventintas VYTAUTAS LEONAS STAŠKEVIČIUS po šventinimo apeigų laimina savo tėvą JUOZĄ STAŠKEVIČIŲ Lietuvos kankinių šventovėje. Šalia jų – diakonas dr. K. Ambrozaitis

Nuotr. K. Baliūnaitės

Whittamore's FARM

PAČIŲ PRISKINTOS ARBA JAU PARUOŠTOS PARDAVIMUI

BRAŠKĖS

ir daržovės

PARDUOTUVĖ ir VYNINĖ

8100 Steeles Ave. E., 6 km į rytus nuo Markham Rd. (Hwy. 48)

TEL. **905 294-3275**

Tinklalapis: www.whittamoresfarm. com

Kauno arkivyskupijos Vaikų dienos centrams aukojo: $300 – N.N.

Išeivijos lietuvių klierikų studijų fondui aukojo: $1,000 – N.N. (a.a. Genovaitės Sprainaitienės atminimui); $100 – N.N.; F. V. Mockai (kun. Vytauto Staškevičiaus šventimų proga).

A. a. Reginos Bražukienės atminimui Genovaitė Kuzmienė, Stasė ir Benius Yokubynai, Daiva Miranda ir Raimundas Yokubynas su šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $500.

Dr. Daiva Kšanienė, Klaipėdos universiteto muzikologijos docentė, laimėjo Mažosios Lietuvos fondo 2001-ųjų metų Dr. Vydūno mokslinę-literatūrinę premiją, kuri jai buvo įteikta Čikagoje birželio 10 d. už veikalą *Muzikinis gyvenimas Mažojoje Lietuvoje ir Klaipėdos krašte iki 1940 m.: lietuvių ir vokiečių kultūrų sąveika*. Premijos (5,000 Kan. dol.) mecenatas – MLF vicepirmininkas dr. Vilius Pėteraitis. Iš Čikagos dr. Kšanienė lankėsi Toronte, kur susitiko su Toronto universiteto muzikos fakulteto dekanu David Beach. Viešnia taip pat aplankė *Tėviškės žiburių* redakciją birželio 19 d., lydima MLF sekretorės Irenos Šernaitės-Meiklejohn.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ

- **ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus**
- **ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves**
- **STATOME: verandas, tvoras**
- **DENGIAME stogus.**

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ

Skambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

tel. **(905) 848-9628**

nešiojamas **(416) 560-0122**

MONTREAL QUE

Aušros Vartų parapijos choras Joninių išvakarėse, birželio 23 d., paskutinį kartą prieš atostogas per Mišias giedojo šventovėje. Pagal tradiciją turėjo iškęsti iki šv. Jono. Gal jaučia nuovargį, nes prie įprastų repeticijų visą pavasarį nuoširdžiai repetavo dar ir Tautų Mišioms. Per jas mūsų choras daugiausia ir pasirodė. Šv. Juozapo oratorijoje-bazilikoje choras iš anksto turėjo repetuoti su kitais Mišių aktyviais dalyviais.

Birželio 23 d. po vakarinių Mišių parapijos salėje choras su šauliais ir choro gerbėjais turėjo jaukias vaišes. Buvo daug dainų, tetrūko gyvesnių šokių. Choras dar yra numatęs šią vasarą surengti gegužinę vienos choristės vasarvietėje. Linkime chorui gero poilsio ir lauksime rugsėjo pradžioje sugrįžtant. Gal rudenį atsiras naujų balsingų lietuvių, kurie papildys mūsų chorą. Choro vadovas yra muz. Lawrenti Djintcharadze, koordinatorius-administratorius – Antanas Mickus. **B.S.**

Montrealio lietuvių golfo diena. Šią vasarą Montrealio lietuviai rengia Golfo dieną Lauryno kalnuose. Kviečiami visi golfo mėgėjai ir jų draugai joje dalyvauti. Golfo žaidynės įvyks šeštadienį, liepos 21. Pirmoji grupė (foursome) pradės žaisti 9.30 v.r. "Club de Golf de Saint Donat" klubo lauke, esančiame 150 kilometrų nuo Motrealio prie Saint Donat kalnų miestelio. Žiemos stovyklos dalyviams yra gerai pažįstamas šis miestelis, nes čia yra vykusios dvi lietuvių slidinėtojų stovyklos. Golfavimas (su vežimu) tai dienai kainuos $55 asmeniui. Reikia būtinai užsiregistruoti pas Rytį Bulotą tel. (514) 344-8256/ (819) 424-2803 arba Aleksą Piešiną tel. (514) 366-4165. Taip pat reikia iš anksto pasiųsti $20 užstatą R. Bulotai, 4550 Miller, Montreal H3W 2E3. Po žaidynių bus linksmavakaris pas Rytį ir Viliją Bulotas visai netoli golfo klubo, 764 Route 329. Maistas asmeniui – $12. Jei kas norėtų susirasti nakvynę Saint Donat miestelyje, gali dėl informacijos kreiptis pas R. Bulotą. **Inf.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

TEL: **(514) 722-3545** FAX: **(514) 722-3546**

LITAS *Montrealio lietuvių kredito unija*

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 ***FAX: 766-1349***

Atlantic Council of Canada organizacija siūlo 18-30 m. jaunimui stažuotis Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje nuo š.m. rugsėjo mėn. iki 2002 m. kovo mėn. Mokama $1300 kelionės išlaidoms ir $1500 per mėnesį pragyvenimui. Kandidatai šiai stažuotei turi būti Kanados piliečiai, turintys bakalauro laipsnį arba nuolatiniai gyventojai, gerai mokantys lietuviškai ir susipažinę su ŠAS (NATO) ryšiais, susijusiais su Lietuva. Taip pat reikalinga kompiuterių-interneto vartojimo patirtis. Informaciją teikia dr. Michael L. Roi tel. 416 979-9727 arba elektroniu paštu – michael_roi@atlantic-council.ca.

• **Jeigu įsitikintume, kad ant medžių auga pinigai, pusė visų mergaičių, kurias aš pažįstu, tuoktųsi su beždžionėmis.** **(D. Lilly).**

ŠALFASS gos 50 metų

JUBILIEJINĖS ŽAIDYNĖS

TORONTE – KANADOJE

2001 m. liepos 4-7 d.d.

DIDŽIUOJAMĖS SAVO SPORTININKAIS IR SAVO KILME!

ŽAIDYNĖS

KREPŠINIS, liepos 4-7 d.d.
Humber College, 205 Humber College Blvd.
Į vakarus nuo Hwy 27 tarp Finch ir Rexdale Blvd.
Vadovas Rimas Miečius (416-234-5792)

Vyrų "A" rungtynės
DALYVIAI: Klaipėdos "Neptūnas", Čikagos "Lituanica", Toronto "Vytis", Toronto "Aušra" ir Hamiltono "Kovas". PRELIMINARINIAI žaidimai: liepos 4, trečiadienį, 5 v.p.p. ir 9.30 v.v.; liepos 5, ketvirtadienį, 4.30 v.p.p. ir 9 v.v.; PUSFINALIAI įvyks liepos 6, penktadienį, 6 v.v.; FINALAI – liepos 7, šeštadienį, 4 v.p.p.

Vyrų "B" rungtynės
DALYVIAI: Baltimorės L.A.K., Čikagos "Lituanica", Čikagos "Neris", Detroito "Kovas", Klyvlando "Žaibas", Hamiltono "Kovas", Mississaugos "Anapilis", Toronto "Aušra", Toronto "Gintaras", Toronto "Vytis". PRELIMINARINIAI žaidimai:liepos 4, trečiadienį, nuo 2 v.p.p. ir liepos 5, ketvirtadienį, nuo 1.30 v.p.p.; PUSFINALIAI įvyks liepos 6, penktadienį, 1.30 v.p.p.; FINALAS liepos 7, šeštadienį, 12.30 v.p.p.

Jaunių "A" berniukai
DALYVIAI: Čikagos "Lituanica", Hamiltono "Kovas" (su Toronto "Vyčiu"), dvi Toronto "Aušros" komandos. PRELIMINARINIAI žaidimai liepos 6, penktadienį, nuo 9 v.r. Trečia vieta bus nustatyta žaidimu liepos 7, šeštadienį, 10.15 v.r.; FINALAS liepos 7, šeštadienį, 2 v.p.p.

TINKLINIS, liepos 6-7 d.d.
Father Henry Carr gimnazijoje, 21 Panorama Court, Etobicoke (į šiaurę nuo Finch Ave. prie Kipling Ave.)
Vadovas Mindaugas Leknickas (905-844-7000)

Mišrios komandos rungtynės
DALYVAUJA: Detroito "Kovas", Los Angeles "Banga", Klyvlando "Žaibas", Mississaugos "Anapilis" ir Toronto "Aušra". Prasidės 12 v.p.p. PUSFINALIAI ir FINALAI po pilno dalyvių rato (roundrobin).

Vyrų komandų rungtynės
DALYVAUJA: Baltimorės L.A.K., Detroito "Kovas", Los Angeles "Banga", Klyvlando "Žaibas" ir Toronto "Aušra". Prasidės 9 v.r. PUSFINALIAI ir FINALAI po pilno dalyvių rato.

LAUKO TENISAS, liepos 5-7 d.d.
Thorncliffe Park Tennis Club, 15 Leaside Park Drive
Don Valley Parkway važiuoti į šiaurę iki Don Mills Rd., sukti kairėn į Overlea Blvd.; teniso klubas yra trečioj gatvėj iš kairės.
REGISTRACIJA liepos 5, ketvirtadienį, nuo 9 iki 10.30 v.r.
Vadovas E. Krikščiūnas (416-225-4385)

STALO TENISAS, liepos 7, šeštadienį
Humber College
REGISTRACIJA 9 v.r., ŽAIDIMAI prasidės 10 v.r.
Vadovas Jonas Nešukaitis (416- 691-7798)

KĖGLIAVIMAS, liepos 6, penktadienį
Bowlerama West, 5429 Dundas Street West.
Į vakarus nuo Kipling gatvės.
REGISTRACIJA 6.30 v.v.; ŽAIDIMAI prasideda 7 v.v. Informaciją teikia Michael Jaglowitz (416-622-9919) arba Vida Juzukonytė (416-236-0848).

GOLFAS, liepos 7, šeštadienį
Harbourview Golf Course, Highway 89, Gilford, Ont.
Galutinė REGISTRACIJA 8 v.r.; VARŽYBŲ PRADŽIA 8.30 v.r. Informaciją teikia Juozas Šileika (416-243-9779)

ŠACHMATAI, liepos 7 – liepos 8 d.d.
šeštadienį, *Humber College patalpose*
sekmadienį, *Lietuvių Namuose*
REGISTRACIJA liepos 7 d., 9 v.r.; PRADŽIA 10 v.r. Turnyro vadovas Juozas Chrolavičius (905-648-0511 namų)

ŠAUDYMAS, liepos 7, šeštadienį
Hamiltono Giedraičio šaudykla
REGISTRACIJA nuo 10 v.r., PRADŽIA 11 v.r.
Varžybų vadovas Kazys Deksnys (905-332-6006)

ŠOKIAI ir PRIĖMIMAI

Liepos 3, antradienį,
8 v.v. Klaipėdos "Neptūno" priėmimas
Shamrock and Thistle Pub
4923 Dundas St.W.

Liepos 4, trečiadienį,
7-9 v.v. Atidarymas – kokteiliai garbės svečiams
Humber College
7 v.v. Žaidėjų pabendravimas
Caps Pub, Humber College

Liepos 5, ketvirtadienį,
7 v.v. Žaidėjų pabendravimas,
Caps Pub, Humber College

Liepos 6, penktadienį,
7 v.v. ŠALFASS-gos sukaktuvinis priėmimas
Toronto Lietuvių Namuose
8 v.v. Šokiai – gros "DJ" – *Wild Rose Saloon*
International Plaza Hotel, 655 Dixon Rd.

Liepos 7, šeštadienį,
8 v.v. Šokiai – gros orkestrai "Aušra" ir "Žaibas"
Toronto Lietuvių Namuose
1573 Bloor St.W.

UŽBAIGIMO MIŠIOS

Liepos 8, sekmadienį,
10.30 v.r. Prisikėlimo parapijoje

INFORMACIJA – 416-234-5792
www.salfass.com

Rengėjai – "Aušros" sporto klubas